

ΝΕΟΛΟΓΟΥ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΑΡΙΘΜΟΥ 44.

- Έπίσκεψις εἰς Ἀφουδίαν, ὑπὸ Μανουὴλ Γεδεών.
- Έπίσκοπικοὶ κατάλογοι.—Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν χρονολογικῶν καταλόγων τοῦ δεδαμ. μητροπολίτου Ἀμασειᾶς κ. Ἀνθίου Ἀλεξούδη.—ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ, ὑπὸ Ν. Γ. Μυστακίδου.
- Ἄγροτικὸν εἰδύλλιον, ὑπὸ Μεγελᾶου Π. Φιλανθίδου.
- Αἱ νέαι ἐν Τροίᾳ ἀνασκαφαί, ὑπὸ Γουλιέλμου Δαιρπφελδ.
- Έπιστημονικὴ Ἐπιθεώρησις.—ΦΥΤΟΛΟΓΙΚΑ.—Ο ΣΤΡΑΒΩΝ καὶ ἡ ξηροφυλλία.—Ἡ θεραπευτικὴ μέθοδος τοῦ ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ.—ΜΕΛΥ.—ΧΡΟΝΙΚΑ, ὑπὸ Ἡλ. Γ. Βαλδαμάκη.
- Δραματικὴ Ἐπιθεώρησις.—ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΥΠΟΚΡΙΤΟΥ.—ΧΡΟΝΙΚΑ, ὑπὸ Ὁδ. Ἀνδρεάδου.
- Πολιτικὴ Ἐπιθεώρησις, ὑπὸ Μ. Ε. Μ.
- Φύρδην Μίγδον.
- Οἰκονομικὴ Ἐπιθεώρησις, ὑπὸ Ν. Φωτιάδου.
- Βιβλιογραφία.

ΕΚΑΣΤΟΝ ΤΕΥΧΟΣ ΤΙΜΑΤΑΙ ΓΡΟΣΙΩΝ 2

ΤΙΜΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΣ.

Έν Κωνσταντινουπόλει	Γρ.	80
Έν ταῖς Ἐπαρχίαις	Μετζ.	5
Έν τῷ Ἐξωτερικῷ	Φρ. χρ.	25

ΜΕΤΑ ΤΟΥ "ΝΕΟΛΟΓΟΥ".

Έν Κωνσταντινουπόλει	Λ. Τ.	2
Έν ταῖς Ἐπαρχίαις	Μετζ.	16
Έν τῷ Ἐξωτερικῷ	Φρ. χρ.	70

ΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΑΡΧΟΝΤΑΙ ΤΗΝ 1ην ΕΚΑΣΤΟΥ ΜΗΝΟΣ.

Συνδρομῆται ἐγγράφονται ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ ΝΕΟΛΟΓΟΥ, ἐν τῷ Πέραν ὁδῶς Κιουτσούκ Χενδέκ ἀρ. 29, 31. καὶ παρὰ τοῖς ἀνταποκριταῖς αὐτοῦ.

Αἱ ἀγγελίαι συμφωνοῦνται ἰδιαιτέρως ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Νεολόγου.
Κρίσεις ἐπιστημονικῶν συγγραμμάτων δημοσιεύονται, ἀποστελλομένων τῇ διευθύνσει δύο ἀντιτύπων, ὧν τὸ μὲν προώριστα τῇ βιβλιοθήκῃ αὐτῆς, τὸ δὲ τῷ τὴν κρίσιν ποιῶντι.

ΟΙΚΟΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΡΑΠΠΑΠΟΥ ΒΕΗ. Πέραν, Σακίτζ 'Αγάς 21. Κατά πύσαν Κυριακὴν πωλήσεις ἐπὶ δημοπρασίᾳ. Ἄγορά καὶ φύλαξις ἐπίπλων. Προκαταβολαὶ κτλ.	14	27
ΔΙΑΡΗΑΝΕ. Μυροποιεῖον Α' τάξεως. Εἶδη ἀρίστης ποιότητος. Γενικὴ χρῆσις τῆς πούδρας Σάβρας Βεργὰρ ὑπὸ τῶν φιλοκάλων κυριῶν. Ἄλεξιὰδην χάν, Ἄριθ. 17.	15	28
ΚΟΝΙΑΚ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ Σ. καὶ Η. καὶ Γ. ΜΕΤΑΞΑ. Ἐν Πειραιεῖ. Ἐξ οἴνου γνησίου παλαιόν. Ἄπειρία συστάσεων. Ἀντιπρόσωποι Ἄδελφοὶ Τριανταφυλλόπουλοι.	16	29
ΣΙΓΑΡΟΧΑΡΤΟΝ ΑΔΕΛΦΩΝ ΤΣΑΟΥΣΗ. Ἀεπτότατον, μεταξωτόν, ὑγιεινόν, ὑπὸ τὸ διακριτικὸν σῆμα Ἄγκύρας. Ἄριστον εἰς τὸ εἶδός του. Ἄποφεύγετε τὰς παραποιήσεις.	17	30
ΥΨΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟΝ Δ. ΚΟΤΟΥΛΑ. Μ. Ὀδὸς Πέραν, ἔναντι τοῦ Ἑλλ. Προξενείου. Νέον Κατάστημα. Διακόσμησις φιλόκαλος. Ποτὰ καὶ φαγητὰ ἐκλεκτά. Ἰπηρεσία ἀνελλιπής.	18	31
ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ Ν. Τσαοῦδην Γραφικὴ ὕλη. Χάρτης μουσικῆς, Ἐπισκεπτηρίων, Ἰγνογραφίας κτλ. Τετράδια, ΕΥΛΑΪΤΙΚΑΙ, ΦΟΡΤΩΤΙΚΑΙ κτλ. Ἐν Γαλατῆ ὁδὸς Μαγμοῦδὲ Ἄριθ. 8. ΤΙΜΑΙ ΛΙΑΝ ΣΥΓΚΑΤΑΒΑΤΙΚΑΙ	19	32
ΦΩΤΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Ν. ΑΝΔΡΕΙΩΜΕΝΟΥ. Σουλτάν Βαγιαζίτ, Κιοκτσιλέρ-μπασῆ, 99. Τελειόταται μηχαναί, ἐφευρέσεις νέαι. Εὐθηνία, ταχύτης, Ἄπαράμιλλος ἐπιτυχία.	20	33
ΠΡΟΣΧΟΝΑΣ. Ὁρολογιοποιὸς Α' τάξεως καὶ κοσμηματοπώλης. Διορθώσεις ὠρολογίων. Κατασκευὴ, κοσμημάτων. Κομψότης καὶ εὐθηνία. Γαλατῆ, Βοεβόδα, πὰρὰ τὴν Κρήνην.	21	34
9	22	35
10	23	36
11	24	37
12	25	38
13	26	39

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Σ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑΣ.

ΑΡΙΘΜΟΣ 44.

ΤΟΜΟΣ Β'.

22 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1893.

ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΕΙΣ ΑΦΟΥΣΙΑΝ

Τὴν δευτέραν λοιπόν, αὐγούστου 3, ἀπῆλθον ἐκ τοῦ χωρίου Παδᾶ-Λιμάν εἰς Ἄφουσίαν, διαπεραιωθεὶς διὰ μικροῦ πλοίου εἰς τὸ χωρίον Ἀραπλάρ, ἢ καθ' ἡμᾶς Ἀράπιδες. Ἡ νῆσος Ἄφουσία στερεῖται τοῦ εὐτυχίματος τῆς δι' ἀτμοπλοίου συγκοινωνίας μετὰ τῶν λοιπῶν παρ' αὐτῇ νήσων, ὥστε διὰ μικρῶν πλοίων γίνεται ἢ εἰς αὐτὴν μετάβασις καὶ ἢ ἀπ' αὐτῆς εἰς ἑτέρας. Ἐν τούτοις τυγχάνει γνωστὴ κατ' ὄνομα πᾶσιν ἕνεκα τοῦ εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ τὰς πέριξ ἐπαρχίας ἀποστελλομένου οἴνου, ὅστις ἔδωκεν αὐτῇ δημοτικότητά τινα, ἀλλὰ τοσοῦτον ἀνίσχυρον εἰς προβάδισιν τῆς ἠθικῆς καὶ πνευματικῆς τῶν κατοίκων καταστάσεως καὶ τοῦτο τεκμήριον ὅτι δημοτικότης ἢ ἀπλῶς ψιλὴ γνῶσις ὀνόματος ὀφειλομένη εἰς τὸν οἶνον ἐστὶ μηδέν. Ἴσως, εἴπερ ἐκέκτετο ναυτικὸν ἢ Ἄφουσία, καθὼς εἶχεν ἀλλοτε ὁ Μαργαῶς καὶ ἡ Κούταλις, ἴσως εἴπερ εἶχε διαρκῶς ἢ τῆς Προικονήσου μητρόπολις ἀρχιερεῖς, οἳ ὑπῆρξαν ὁ Ἀργνίας, ὁ Κοσμάς, ὁ Σαμουὶλ, ἀλλοῖον ἤθελεν ἔχει βαθμὸν ἀναπτύξεως, ὑλικῆς, ἠθικῆς καὶ πνευματικῆς ἢ πτωχὴ νῆσος. Ἄλλ' ὅστις ὑπ' ὅψιν ἔχει πάσας ταύτας τὰς ἐλλείψεις καὶ τὰς ἀτυχίας, ὅστις πληροφορηθῆ ἐπιτοπίως ὅτι ὑπὲρ τὸ τρίτον τῆς νήσου μέρος αἱ ἄμπελοι κατέχουσιν αἱ ἀνάκουσαι εἰς τὸ βατοπεδινὸν μετόχιον τὸ κείμενον ἐπ' αὐτῆς, ἐπίσης δ' ἰκανὸν μέρος ἐστὶ κτήμα κατοίκων τινῶν τῆς νήσου Κουτάλεως, καί, τὸ κυριώτερον, ὅτι κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐπαισθητῶς ἐβλάθησαν αἱ ἄμπελοι, συνέπειά δὲ τῆς ζημίας ταύτης τὸ ἐπὶ τῆς νήσου χρῆμα ἠλαττώθη, οὐδαμῶς ἤθελεν ἐκπλαγῆ ἐπὶ τῇ καθόλου πενιχρότητι. Συνεπῶς ἐφάνη παράδοξος καὶ πῶς ἀνεξήγητος ἢ εἰς Ἄφουσίαν ἐπίσκεψις ἀνθρώπου, μῆτε πρὸς ἀγορὰν οἴνου μεταβαίνοντος, μῆτε πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν ἄμπελων,

ἃς ἐπιμελοῦνται καὶ καλλιεργοῦσιν οἱ Ἕλληνες τῆς νήσου κάτοικοι, μῆτε πρὸς ἀγορὰν καρπῶν, οὐς παράγουσιν οἱ κῆποι, οἱ εἰς τὴν κατοχὴν καὶ καλλιέργειαν διατελοῦντες τῶν ἀγαθῶν ὀθωμανῶν τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου Ἀραπλάρ.

Εἰς τὸ χωρίον τοῦτο τὴν 3 αὐγούστου μὴνὸς διεπεραιώθη ἐπὶ μικροῦ πλοίου, ὅπερ ἐκυβέρνα καλὸς ναυτικός. ὄνομα φέρων ἑλληνικόν, ἀνευ μορφῆς ἑλληνικῆς ἐν τούτοις. Εἰς τὰς νήσους ταύτας ἤκουσα μετ' ἐκπλήξεως, ἴσως καὶ λύπησις τινός, ὅτι στρεβλοῦνται ἀνηλεῶς τὰ καλλίτερα τῶν ὀνομάτων ὁ Μενέλαος γίνεται τι ἀγοριάκουστον μεταβαλλόμενος εἰς Μέον, ὑπὸ δὲ τὸ πιναρὸν περιβλήμα τοῦ Πολυοῦ οὐδεὶς εἰκάζει κρυπτόμενον τὸν Πολύδωρον, ὡς ἐκαλεῖτο ὁ πλοίαρχός μου — ἠλλοιωμένος ὄμως.

Τὸ χωρίον Ἀραπλάρ κεῖται πρὸς τὸ ἀνατολικὸν τῆς Ἄφουσίας, ἀποκλειστικῶς ὑπ' ὀθωμανῶν οἰκούμενον, ἀνθρώπων ἐργατικωτάτων, γεωργῶν, ἀποτελούμενον ἐξ ἑννενήκοντα σχεδὸν οικογενειῶν· τινὲς τῶν κατοίκων λαλοῦσι τὴν ἑλληνικὴν, ὡς ὀμιλοῦσιν αὐτὴν οἱ λοιποὶ κάτοικοι τῆς νήσου, δηλαδὴ τοῦ χωρίου τῆς Ἄφουσίας, ἐξ οὗ καὶ ἡ νῆσος ἔλαβε τὸ ὄνομα, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν εἰς ὃ μετέδωκεν αὐτὴ τὴν ὀνομασίαν· τὸ χωρίον τοῦτο, τρία τέταρτα τῆς ὥρας ἀπέχον ἀπὸ τῶν Ἀράπιδων, ὡς καλοῦσι κοινῶς τὸ χωρίον Ἀραπλάρ, κεῖται πρὸς τὸ δυτικοδὸρειον, οἰκούμενον ὑπὸ διακοσίων μόλις οικογενειῶν, τὸ συνολὸν ὁμογενῶν, ὀρθοδόξων.

Ἄνερχόμενος μετὰ τοῦ ὀδηγοῦ μου λόφον ὑπερκείμενον τῶν Ἀράπιδων, ἔμαθον ὅτι, κατὰ τὸν ζυγὸν ἀκριβῶς, ἀφ' οὗ ἀρχεται ἢ πρὸς τὸ χωρίον Ἄφουσίαν κατάβασις, ἐν τοποθεσίᾳ φερούσῃ τὸ ὄνομα «Ἁγίου Κωνσταντίνου», εὐρέθησαν πρὸ τινῶν ἐτῶν, ὡς καὶ κατὰ τὴν τοποθεσίαν «Συκαμινέας» (τουρκ. ντούτ-γερί), πλῆθος ἀγγείων ἀνευ γλυφῶν καὶ γραμμάτων, ὡς καὶ κεραμίδες ἐπιτύμβιοι, ὧν μία μόνον εἶχεν ἐπ' αὐτῆς παράστασιν τινα· πάντα ἐθραύσθησαν. Ὅταν οἱ χωρικοὶ ἀνευρίσκοντες ἀγγεῖα παλαιά

βλέπωσιν ὅτι ἐντὸς εἰσὶ κενά, θραύουσιν ἐξ ὀργῆς, μὴ εὐνοηθέντες ὑπὸ τῆς τύχης εἰς εὐρεσιν θησαυρῶν ἐν αὐτοῖς ἢ δὲ κεραμίς ἢ ὡσαύτως αὐτοῖς ἀχρηστός· οὔτε ταμάχια, δυστυχῶς, αὐτῆς ἐδώζοντο κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐμῆς εἰς τὴν νῆσον ἐπισκέψεως, οὔτε πληροφορίαν ἠδυνήθησαν ἵνα μοι παράσχωσι περὶ τῶν ἀνακαλυφθέντων ἄλλοτε τυχὸν ἐρειπίων οἰκοδομῆς εἰς «Ἁγίου Κωνσταντίνου», ἐνθα πιθανῶς ἠγειρέτο μονύδριον, ἢ ναός· ἀλλὰ καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἀγγείων τῶν εὐρεθέντων ἐκεῖ ἦν ἀνεξήγητον εἰς ἐμέ, καθὼς ἦν ἀνεξήγητος εἰς τοὺς κατοίκους ἢ ἐπιμονή μου, μεθ' ἧς ἐξήτουν εἰδήσεις περὶ πλίνθων καὶ κεραμιῶν βυζαντινῶν, περὶ ὧν ἔδωκα πληροφορίας ἢ μᾶλλον ὀδηγίας ὅσας ἠδυνάμην.

Εἰς τὸν πρῶτον ἱερέα τοῦ χωρίου κ. Ζαχαρίαν, ἀρχιερατικὸν ἐπίτροπον, ἐπέδωκα τὴν συστατικὴν τοῦ μητροπολίτου γραφὴν, ἣν ἐννόησε μὲν εὐθέως ὁ κάλδός τοῦ Ὑψίστου λειτουργός, ὡς καὶ ὁ βοηθός αὐτοῦ, νομίζω δ' ὅτι δυσκόλως ἐννόησαν οἱ πρόκριτοι—εἴπερ ὑπῆρχον ὅλως τοιοῦτοι—διότι οὐδεὶς παρέστη πρὸ ἐμοῦ, πλὴν τοῦ πρωτοψάλτου—βραδύτερον ἐπληροφόρηθην περὶ δύο καλῶν προύχόντων, οἵτινες ἀγαθῆς θελήσεως μετέχοντες ἠδύναντο ἵνα πράξωσιν ὑπὲρ τοῦ τόπου καλὸν τι.

Ἄπλῃ ἐπίσκεψις εἰς τὸν ναὸν τῆς Κοιμήσεως ἐγγνώρισέ μοι μικρὰ πράγματα· μάτην ὅμως ἐξήτησα καὶ παρὰ τῶν ἱερέων πληροφορίας. Ἐπιγραφαὶ δύο μόνον εὐρεθεῖσαι ἐντὸς τοῦ ναοῦ, ἢ μὲν ἀναθηματικὴ πιθανῶς, ἢ δὲ ἐπιτύμβιος, οὐδὲν ἐδίδαξαν με· ἢ δευτέρα ἰδοῦ τί λέγει

**ΕΝΘΑ ΚΑ
ΤΑΚΗΤΕ
ΤΟ ΠΕΔΙ
ΤΡΥΦ**

καὶ ἀνῆκει εἰς τὰ πρὸ τοῦ ΙΕ' αἰῶνος ἔτη, μετνήχθη δὲ βεβαίως ἐξωθεν καὶ ἐρρίφθη ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, χοροστατοῦσα μεθ' ἐτέρων τεμαχίων μαρμαρίνων καὶ πλακῶν, δεικνυουσῶν τὴν πενιχρότητα τῶν χρόνων, καθ' οὓς ἀνηγέρθη ὁ ναός. Ἡ σήμερον οἰκοδομὴ συνετελέσθη τῷ 1833, ἀλλ' ἢ ἀρχαιότερα τῶν ἐν αὐτῷ ἱερῶν εἰκόνων, παραστατικὴ τῆς κοιμήσεως τῆς Θεομήτορος, ἐξωγραφῆθη τῷ 1749 (ΑΨΜΘ'). Ὁσαύτως ἐκ τοῦ Κώδικος τῆς οικονομικῆς τοῦ ναοῦ διαχειρίσεως οὐδὲν μανθάνομεν ἀρχαιότερον τοῦ 1842. Ἐξωθεν ὅμως τοῦ ναοῦ διέκρινον ὀλίγα λείψανα κίωνων ἀρχαίων, ἀλλ' ἀκόμῃς, τεκμήρια τῆς ὑπάρξεως παλαιοῦ ναοῦ. Μάτην ὡσαύτως ἠρεύνησα βιβλία τινὰ παλαιὰ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας, μίπως ἐν ὧν καὶ περισελίδοις καὶ τοῖς πινακίδιοις αὐτῶν εὐρὼ ἀποσημειώματα διαωνίζοντα τυχαῖά τινὰ συμβάντα, καταστροφάς, ἀνεγέρσεις, ἀνοικοδομίαις, συνοικισμούς, ἢ τι τοιοῦτον. Μάτην ἐν ἐτέρῳ μικρῷ ναῷ τῆς ἁγίας Παρασκευῆς ἐξήτησα ὑπὸ πνεῦμα παρόμοιον. Εὐρὼ μόνον ἐπώνυμον ἁγίασμα, μηδὲν μοι παραδεικνύον τεκμήριον ἢ ὑπόμνημα βυζαντινῆς τέχνης. Ἐξω τοῦ χωρίου εὐρίσκονται ὀλίγιστα τοιαῦτα.

Ἄλλ' ἂν καὶ τούτων τὰ πενιχρὰ ἐρείπια οὐδὰ μὴς προδιβάξωσι τὰς περὶ τοῦ ἱστορικοῦ τῆς νήσου

παραλθόντος ἐρεύνας ἡμῶν, ἀφ' ἐτέρου τὰ ὀνόματα ἥκιστα πρὸς τοῦτο συμβάλλονται. Οὐ μακρὰν τοῦ χωρίου τοῦ τῆ νήσῳ φερωνύμου—διότι περὶ τοῦτου μόνον ἡμῖν ὁ λόγος ἔσται—εὔρηται ἁγίασμα, τίτλον φέρον «Ἁγία Τρίτη»· τίτλον, ὅστις οὐδεμίαν ἀκτίνα προχέει φωτὸς ἐπὶ τῶν εἰκασιῶν τῶν φρονούντων ὅτι, ὅπου νῦν ἁγίασμα, ἐκεῖ παρὰ βυζαντινοῖς ὑπῆρχεν ὁμώνυμος ναός. Τίς ὁ πάτρων ἁγίος τοῦ ναοῦ; — Τίς ὁ πάτρων τῆς ἁγιασμένης πηγῆς; — Ἡ μνήμη τοῦ ἁγιάσματος τελεῖται τὴν τρίτην τοῦ Πάσχα. Πέριξ δῶζονται θεμέλια τετραγώνου μεγάλης οἰκοδομῆς. Οὐ μακρὰν ὡσαύτως τοῦ χωρίου βλέπει τις λείψανα μεγάλης ἐπίσης οἰκοδομῆς, ἀριστερὰ τῷ εἰσπλέοντι εἰς τὸν λιμένα· πλὴν ὑπερθύρου τινὸς φέροντος ἐπ' αὐτοῦ σταυρὸν, οὐδὲν μνημεῖον ἐνσημον, ἀλλὰ πλῆθος πετρῶν ἐμαρτύρει μοι τὴν ἄλλοτε ὑπαρξίν οἰκοδομήματος ἱεράς κηδεύσεως. Οἱ κάτοικοι νομίζουσιν αὐτὰ λείψανα ναοῦ τῆς ἁγίας Τριάδος, οὕτω δὲ καλοῦσι καὶ νῦν. Αἱ γυναῖκες τοῦ χωρίου, κυρίως αἱ μητέρες, ἀδελφαί, καὶ σύζυγοι τῶν ἀποδημιούντων ναυτῶν, πιστεύουσιν—ἢ τοῦλάχιστον ἐπίστευον ἄλλοτε ποτε—ὅτι εἴπερ ὁ ναυτιλλόμενος ἔμενε μακρὰν τῆς πατρίδος ὑπ' ἀνέμων ἀντιξῶν κωλυόμενος ἵνα ἐπιστρέψῃ, ἦρκει ἵνα θυμιάσῃσιν αὐταὶ περιφερόμεναι περὶ τὰ ἐρείπια τρεῖς, ὅπως μεταβάλλωσι τὴν διεύθυνσιν τῶν ἀνέμων, καὶ εὐκολύνωσι τὴν ἐπάνοδον. Ἄγνοῶ ὅμως εἰ, πολλῶν ἅμα ναυτῶν τε καὶ πλοίων κατ' ἐναντίας πλεόντων διευθύνσεις, ἠδυνήθησαν ἵνα τύχωσι τῆς ἐπιστροφῆς.

Εἰς τρεῖς τοποθεσίας ἐπέστῃσα προσοχὴν, καὶ τὰ ἐρείπια τούτων περιβάλλει καὶ παράδοσις τις ἔχουσα ἱστορικὴν πῶς ὑπόστασιν. Πρὸς τὸ νότιον τοῦ χωρίου, εἰς ἀπόστασιν οὐχὶ μεγάλην, ἀνευρέθη πρὸ τινῶν ἐτῶν μαρμαρίνος ἁγίασμος φιάλη, τεθραυσμένη νῦν ἐν πολλοῖς, κυλινδρική τὸ σχῆμα, παχυτάτη· φέρει τέσσαρας ἐπ' αὐτῆς ἀναγλύφους μορφὰς παρ' ἡμέραν γινομένης ἐξιτηλούς, καὶ τετραγώνον ἐπιμήκη θύκην, ἴσως πρὸς ἀπόθεσιν τῶν διὰ τὴν ἱεράν τιλετὴν χρειωδῶν· ἐγὼ νομίζω αὐτὴν βωμόν· οἱ ἐπ' αὐτῆς ἀναγεγλυμμένοι ἄνδρες συγκροτοῦσιν ἀλλήλους δι' ἀλύσεως ἐξ ἀνθέων. Πέριξ τῆς ἱεράς φιάλης σωροὶ πετρῶν πολλοί, οὓς ἀταράχους ἀψήκκα, σωροὶ κεράμων, κίονες τεθαμμένοι, τὰ πάντα μαρτυροῦσι τὴν ὑπαρξίν οἰκοδομῆς παλαιῆς εὐρυτάτης.

Ἀνωτέρω ταύτης, νοτιοανατολικώτερον τοῦ βατοπεδίου μετοχίου, τοποθεσία τις, πετρῶν ἀνάπλευρος, «Ἐκκλησιότσα» καλουμένη νῦν, ὑποδεικνύει ὅτι πρὸ χρόνων ἠγειρέτο μονύδριον τι κατ' αὐτὴν ὕδατος πηγὴ κατωτέρω κειμένη τῆς Ἐκκλησιότσας, ἀποκαλεῖται «Βρύσις τοῦ σπανοῦ», λέγεται δὲ ὅτι μοναχός τις ἀγένειος αὐτόθι μονάζων ἔδωκεν εἰς τὴν βρύσιν τὸ ὄνομα τοῦτο.

Ὅλως πρὸς νότον τοῦ χωρίου καὶ πῶς οὐ πλῆθειον, ἐν τῇ τοποθεσίᾳ «Ἁγίου Ἰωάννου» τεμάχια πολλὰ μαρμαρίνων παραστατῶν, ἢ ἐρθύρων, καὶ κίωνων, ἐμφαίνουσιν ἐν τῇ καταστροφῇ, ἢ διηγούνται σιωπηλῶς, τὴν πάλαι ποτε μονῆς οὐ σμικρᾶς ὀλδιότητα. Κατὰ τὴν παράδοσιν, ἢ μονὴ αὕτη ἐώρταε κατὰ τὴν 29 αὐγούστου, προσεβλήθη δ' ὑπὸ πειρατῶν καὶ ἐλεηλατήθη καθ' ἡν ἡμέραν ἦγε τὴν πα-

νήγειον αὐτῆς· ὑπολογίσασι τὰ κατὰ τὴν παράδοσιν ταύτην ἔτη καὶ τὰς παρελθούσας γενεάς, εὐρὼ ὅτι σχεδὸν μέχρι τῶν μέσων τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, ἢ μικρὸν πρὸ τῶν μέσων, ἐσώζετο ἢ μονή. Ἀσαφῶς πῶς ἀνήγγειλάν μοι τὴν ὑπαρξίν ἐπιγραφῆς τινὸς «χριστιανικῆς» (δηλαδὴ βυζαντινῆς) νῦν κατακεχωσμένης που, σωζούσης ἔτι καλογηρικὸν τι ὄνομα.

Πρὸς ἀνάγνωσιν ἐτέρας ἐπιγραφῆς ἐπορεύθην εἰς ἀπόστασιν ὥρας ἀπὸ τοῦ χωρίου, πρὸς τὸ βόρειον αὐτοῦ, εἰς τοποθεσίαν «Ἁγίου Ἰωάννου—τὸ τσιφλίκι» καλουμένην· ἐπὶ πλευρᾷ σαροκοφάγου μόλις ἀνέγνων ἐξ ἐπτὰ στίχων ἐπιγραφῆς ἐπιτυμβίου κακῶς διατηρουμένους τοὺς ἐξῆς τέσσαρας

**ΥΠΟΜΝΗΜΑ
ΚΑΤΙΟΝΗ //// ΜΟΡΟΥ
Ο ΚΑΤΕΣΚΕΥΑΣΕΝΕΑ ////
ΤΩ ΚΑΙ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΙ //////////////**

οὓς μετὰ δυσκολίας συμπληρῶ, μὴ δυνθῆεις ν' ἀνακαλύψω καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἀναστήσαντος τὸ ἐπιτύμβιον μνημεῖον τοῦτο συζύγου.

Περιελθὼν τὰ κυριώτερα τῆς νήσου μέρη τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐπεσκεψάμην τὸ καλῶς ὀκοδομημένον, εὐρύχωρον, στερεώτατον, βατοπεδινὸν μετόχιον, τιμώμενον ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Γεωργίου, καὶ δῶζον ἐπιγραφὴν ἐντὸς τοῦ παλαιοῦ αὐτοῦ ναοῦ, διηγουμένην τὴν ἱστορίαν τοῦ μονυδρίου κατὰ τὸν ΙΖ' αἰῶνα. Ἡ ἐπιγραφή ἐστὶν αὕτη, ἐπιγεγραμμένη ἔσωθεν ἄνω τῆς θύρας τοῦ ναοῦ, πλήρης σφαλμάτων, εἰς ὀκτὼ γραμμῆς :

Ἐ Ἰστορήθη καὶ ἀνηγέρθη ἐκ βόθρου δὴν τοῦ ἁρχιερατοῦ ὁ θεῖος οὗτος καὶ πάνδεπτος ναός τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου διὰ σπυρομῆς καὶ ἐξόδου τοῦ πανοσιωτάτου καὶ πνευματικοῦ πατρός Ἁρσενίου ἱερομονάχου καὶ ἡγουμένου· ἅμα δὲ καὶ Συμεῶν ἱερομονάχου τοῦ προκεκοιμηθέντος καὶ πρώτου κτίτορος· ἅμα δὲ καὶ Ἰεζεκιήλ ἱερομονάχου, Σεργίου μοναχοῦ, Κωνσταντίου μοναχοῦ, καὶ τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν τῶν δυναθροισθέντων καὶ κοπιῶντων αὐτῶν (νῦν δὲ ἀνακαινισθέν παρὰ τοῦ προηγουμένου Ἀνθίου ἱερομονάχου· ἐν ἔτει 1856)

Ἐπὶ ἔτους ΖΡΜΣΤ', ἀπὸ Χριστοῦ δὲ ΑΧΛΗ', ἐν μηνὶ αὐγούστῳ ΙΕ', Ἰνδικτιῶνος ΣΤ'.

Ἡ μονὴ αὕτη τοῦ ἁγίου Γεωργίου, μὴ ὑποκειμένη μέχρι τοῦ 1789 ἀγιορειτικῇ τινι μονῇ, εἶχε βιβλιοθήκην, ἧς ἀπόμωρα φαίνεται ὅτι μένουσιν ἔτι πέντε χειρόγραφα, ὧν τὰ μὲν δύο μουσικά (Στιχηροῖα), τὸ τρίτον Ἀπόστολος, ἡλικίαν φέροντα ΙΖ' καὶ ΙΗ' αἰῶνος, τὸ τέταρτον ὁ περιώνυμος Συμεῶν Θεσσαλονίκης, καὶ τὸ πέμπτον Νομοκάνων. Τὸ χειρόγραφον τοῦ Συμεῶν Θεσσαλονίκης, φέρον πρὸς τῷ τέλει καὶ τινὰ ἔργα τοῦ Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, σώζει τὴν ἐξῆς σημειώσιν : «Ἐβλήθη τέλος ἡ παροῦσα βιβλὸς Συμεῶν Θεσσαλονίκης, ἔτει ΑΧΠ', ἐν μηνὶ ἰουνίῳ Δ', Ἰνδικτιῶνος Γ'. Ἀντεγράφη δὲ παρ' ἐμοῦ Ἰωάννου ἱερέως τάχα μεγάλου πρωτοπαπᾶ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, τῆς Βυζαντινῆς πόλεως ὄντος γέννημα· καὶ ἐγράφη ὄντος ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς

ἡμῶν Νικολάου ἀρχιεπισκόπου Μύρων τῆς Λυκίας τοῦ θαυματουργοῦ, ἐν τῇ Ἁγίᾳ» (δηλαδὴ Τζιβαλίφ). Ἐν τέλει πάλιν, ἐν ἐτέρᾳ σημειώσει, λέγει ἐαυτὸν «Ἱερομνήμονα τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας». Ἦν δὲ ὁ ἀνὴρ ὀρθογράφος.

Ὁ Νομοκάνων, ὅστις ἐβλήθη μοι διαφέρων τῆς γνωστῆς τοῦ Μαλαξοῦ συλλογῆς, ἐγράφη τῷ 1779 ἐν Μετεώροις, ὑπὸ Γερασίμου μητροπολίτου Ράσκας τοῦ βυζαντίου, ὄντος ἐξορίστου τότε ἐν Μετεώροις, ἀνδρὸς ὀρθογράφου. Ἐν τέλει τοῦ Νομοκάνωνος ὁ ἱερομόναχος Ἀνθίμος Κουταλινός, ὀρθῶς μὲν ἐν τῇ σιγραφῶν ἀλλ' εἰς βαθμὸν δυσξύμνητον γραφῆς, σημειοῖ περὶ ἐαυτοῦ ὅτι, Ἀθανάσιος Παναγιώτου καλούμενος, προσεκολλήθη τῷ 1813 τῇ μονῇ τοῦ ἁγίου Γεωργίου τῆς Ἀφουσίας, τῷ 1816 μετέβη εἰς Ἁγίου Ὄρους, ἐν τῇ μονῇ τοῦ Βατοπεδίου, ἐκεῖ δὲ, ἐν τῷ παρεκκλησίῳ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων τῷ ἐν αὐτῇ, ἐκάθη μοναχὸς τῇ 10 νοεμβρίου 1816, τῷ 1822 ἀπεστάλη ὑπὸ τῆς μονῆς ἡγούμενος τοῦ ἐν Ἀφουσία μετοχίου τούτου, τῷ σαββάτῳ τῆς Τυρινῆς τοῦ 1823 ἐχειροτονήθη ἱεροδιάκονος καὶ τῇ ἐπιούσῃ ἱερεὺς ὑπὸ τοῦ Προικοννήσου Κοσμᾶ, καὶ τῇ 15 αὐγούστου 1830 προήχθη προηγουμένως ἐν αὐτῇ τῇ μονῇ τοῦ Βατοπεδίου ἐν Ἁγίῳ Ὄρει. Ὁ βατοπεδινὸς Ἀνθίμος ἀνενώσε κατὰ τὸ 1834 τὸ μοναστήριον τῆς Ἀφουσίας, καὶ κατὰ τῷ 1836 κατεσκεύασε τὴν βρύσιν, καὶ τὸν πλάτανον ἐφύτευσε. Ταῖς σημειώσεσιν ἐπακολουθεῖ ἡ μεμνημένη αὕτη : «Ἡ κατὰ τὸ χιλοστόν ὀκτακοσίοστόν τριακοστόν τέταρτον ὀσμήριον ἔτος γενομένη ἀνακαινίσις τοῦ ἱεροῦ μοναστηρίου τοῦ ἁγίου Γεωργίου κατὰ τὴν Ἀφουσίαν ἐγένετο δι' ἀναλωμάτων μὲν καὶ ἐξόδων τῆς μεγίστης βασιλικῆς μονῆς τοῦ Βατοπεδίου, ἐπιστάσις δὲ καὶ φιλοπόνῳ συνεργίᾳ τοῦ ἐν αὐτῇ ἡγουμένου ἁγίου προηγουμένου κυρίου Ἀνθίου Παναγιώτου τοῦ Κουταλινοῦ, οὐδενὸς δὲ τῶν εὐσεβῶν, Ἀφουσιανοῦ ἢ Κουταλινοῦ, ἢ τινος ἄλλου συνδραμόντος εἰς τὴν τούτου ἀνακαινίσιν· διὸ καὶ εἰς μνήμην αἰδίων ἐνταῦθα δεσημειώται ὥστε ὁ κατὰ καιρὸν διαδεξόμενος τὸν εἰρημένον κύριον Ἀνθίμον μνημονεῦν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ὡς κτίτορος. Ἐγράφη ἐν τῷ αὐτῷ μοναστηρίῳ, 1847, Ἰανουαρίου 1».

§.

Μετὰ τὸν πανηγύριον κάματος, προσκλήσει τοῦ τῶς ἐπιστάτου Διονυσίου προηγουμένου τῆς τοῦ Βατοπεδίου μονῆς, διέμεινα ἐν τῷ μετοχίῳ, ξενισθεῖς μίαν ἐσπέραν μεθ' ἐτέρων βατοπεδινῶν, οὓς ἀπέστειλαν ἐξ Ἁγίου Ὄρους ἢ μονῆ πρὸς «παράδοσιν» τοῦ μετοχίου εἰς τὸν νέον ἡγούμενον Χριστοφόρον· ὁ ἀποσταλὴς ἦν ὁ προηγουμένος Βησσαρίων, καὶ κατὰ τὴν ἐσπέραν τῆς 3 αὐγούστου, ἐν λιτῇ μοναχικῇ διαίτῃ, ἀνεπόλησα τὸν βίον καὶ τὴν διαίταν τῶν οἰκούντων τὸν ἱερόν ἐκεῖνον καὶ γιγαντώδη βράχον, τὸν Ἀθῶ, ὃν ὠνόμασαν ἀκρόπολιν ἄλλοτε τῆς ὀρθοδοξίας. Ἐὰν δὲ γινώσκωμεν ὅτι εἰργάσθησαν κατὰ τοὺς παρελθόντας αἰῶνας ὑπὲρ τῶν γραμμάτων καὶ τῆς πατρίου παιδεύσεως αἱ μοναὶ τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ἢ μεγίστη μονὴ τοῦ Βατοπεδίου, ἢ κλεισθεῖσα διὰ τὴν πρὸς τὴν παιδείαν προστασίαν, θέλει λάβει βεβαίως ὑπ' ὄψιν τὴν ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν κατά-

σταδιν τῶν ἀφουσιανῶν, καὶ φανήσεται προστάτης τῆς σχολῆς αὐτῶν, ἥτις ἐξ ἑνὸς ἑκατομμυρίου ἑκατῶν οἴνου, κατὰ μέσον ὄρον ἐξ Ἀφουσίας ἐπιπέως παραγομένου, καὶ μόλις ἐκ τῶν εἰσπράξεων τρέφονται τὰς ὀλίγας οἰκογενείας τῆς νήσου, ἐλάχιστα δύναται ἵνα ποιοθῆ. Πιθανῶς τὸ μετόχιον ἐστὶ πλούσιον, ἐν μέσῳ τόπου πτωχοῦ, παράδοξον ἀποτελοῦν φαινόμενον, οὐ πρὸς θέαν καὶ μόνον οὐδεὶς ἴθελε μεταβῆ. Ὑπὲρ τῆς ἄρσεως τοῦ παραδόξου τούτου φωνὴ ἀσθενῆς, πονοῦσα τὴν κοινότητα, βεβαίως εἰσακουσθήσεται παρὰ τοῖς προέχουσι τοῦ Βασιλείου μοναχοῖς, ἵνα μὴ τὸ μετόχιον ἀντιθεσὶν ἀποτελεῖ διαρκῶς πρὸς τὴν πνευματικὴν πτωχείαν τῆς νήσου ταύτης, ἢ δὲ νῆσος ἄλλην ἀντιθεσὶν πάλιν πρὸς τὴν ἀπέναντι αὐτῆς Κούταλιν, τὴν τοσούτῳ προηγουμένην ἐν πᾶσιν.

ΜΑΝΟΥΗΛ ΙΩ. ΓΕΔΩΝ.

(Ἐπεταὶ συνέχεια)*

ΕΠΙΣΚΟΠΙΚΟΙ ΚΑΤΑΛΟΓΟΙ

Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν χρονολογικῶν καταλόγων τοῦ δεσπ. μητροπολίτου Ἀμαθείας κ. Ἀνθίμου Ἀλεξοῦδου.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ἀνέγνωμεν ἐν τῷ ὑπὸ ἀριθμὸν 6,416 καὶ χρονολογίαν 5 Δεκεμβρίου 1890 φύλλῳ τοῦ «Νεολόγου» τὸν κατάλογον ὃν ἐδημοσίευσεν ἡ Α. Σεβ. ὁ Μητροπολίτης Ἀμαθείας κ. Ἀνθίμος περὶ τῶν κατὰ καιροὺς ἐπισκόπων καὶ μητροπολιτῶν τῆς ἐπαρχίας Ἰωαννίνων. Ἡ Α. Σεβ. γράφων ἐν τῷ σπουδαίῳ ἔργῳ αὐτοῦ τὸν κατάλογον τῶν Ἰωαννίνων τῶν ἀπὸ Χριστοῦ ἀρχιερατευσάντων οὐδένα ποιεῖται λόγον περὶ τῆς συστάσεως τῆς μητροπόλεως, περὶ τῶν ὑποκειμένων αὐτῇ ἐπισκόπων, παραλείπει δὲ καὶ τινὰς ἱεράρχας περὶ ὧν καλὸν νομίζομεν νὰ ὁμιλήσωμεν ἐνταῦθα. Τὰ Ἰωάννινα κεῖνται ἐπὶ τῆς δυτικῆς ὀχθῆς τῆς Παμβώτιδος λίμνης, ὡς ἐπισκοπὴ δὲ ἄρχονται ν' ἀναφαίνονται περὶ τὰ τέλη τῆς ἐνάτης ἑκατονταετηρίδος, κατὰ τὴν ἐν Κωνστανπόλει Σύνοδον ἐπὶ Φωτίου τοῦ πατριάρχου (Γ. Χ. Χασιώτου Πραγμ. περὶ Δωδών. σελ. 119), ἣν δὲ πέμπτη κατὰ τὴν τάξιν ἐπισκοπὴ καὶ ὑπήγετο εἰς τὴν τῆς Νικοπόλεως μητροπόλιν, διότι ἡ Νικόπολις τότε ἦν μητρόπολις μετὰ δώδεκα ἐπισκόπους, ἐκτίθη δὲ ὑπὸ Καίσαρος· πρῶτην τῶν πόλεων τῆς Ἠπειροῦ οὖσαν ἐπεσκέψατο καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ὅστις ἐδύστησε τὴν ἐκεῖ ἐκκλησίαν τῷ 64 σωτηρίῳ ἔτει καθ' ὃ, περιοδεύων τὸ Ἰλλυρικόν ἔγνω νὰ παραχειμάσῃ ἐν Νικοπόλει (Πρεβέζη) ὡς ἐξάγεται ἐξ ὧν γράφῃ πρὸς τὸν μαθητὴν αὐτοῦ Τίτον τὸν ἀπόστολον: «ὅταν πέμψω Ἀρτεμῖαν πρὸς σὲ ἢ Τυχικὸν σπουδάσον ἐλθεῖν πρὸς με εἰς Νικόπολιν, ἐκεῖ γὰρ κέκρινα παραχειμάσαι (πρὸς Τίτον ἐπιστολ. Παύλ. κεφάλ. Γ' 8). Ἡ Νικόπολις τότε ἐπίσημος πόλις κατὰ τὴν ἐκκλησ. καὶ πολιτ.

διοίκησιν ἢ ἡ Δ' κατὰ τὴν ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ τῷ 540 μ. Χ. ἐκκλησ. διαίρεσιν καὶ εἶχεν ἐπισκόπου τὸν Βονίτιον, τὸν Ἀστοῦ, τὸν Ἀγχυσοῦ, τὸν Ρωγῶν, τὸν Φωτικῆς, τὸν Δρυϊνουπόλεως, τὸν Φοινίκης, τὸν Βουθρωτοῦ, τὸν Δωδώνης, τὸν Ἀδριανουπόλεως¹, τὸν Εὐροίας κτλ. Μεταξὺ τῶν ἀνωτέρω ἐπισκόπων, αἵτινες ὑπήγοντο τῇ τῆς Νικοπόλεως μητροπόλει ἦν καὶ ἡ τῶν Ἰωαννίνων ἐπισκοπὴ, ἣτις φαίνεται ὅτε μὲν Νικοπόλεως, ὅτε δὲ Ναυπάκτου. Ἀλλὰ καὶ κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ σοφοῦ Λέοντος ὑπήγοντο εἰς τὸν μητροπολίτην Ναυπάκτου Αἰτωλίας, ἐννέα ἐπισκοπαὶ ὡς τῆς Ἀγγελώου, Ἰωαννίνων, Δρυϊνουπόλεως κτλ. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐννέα ἐπισκόπων, τῶν εἰς τὴν τῆς Νικοπόλεως μητροπόλιν τότε ὑπαγομένων, τὰ Ἰωάννινα ἀντικαθίσταται τὴν Δωδώνην, διότι ἡ παροικία τῆς ἐπισκοπῆς Δωδώνης εὐρηται ἀδιστάκτως κειμένη κατὰ τὸν Π. Ἀραβαντινὸν (περὶ Δωδών. Πράγματ. σελ. 48), ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Ἰωαννίνων, διότι ἐκ τῶν δώδεκα ἐπισκόπων τῶν πάλαι ἐν τῇ παλαιᾷ Ἠπειρῷ ἀκμαζούσων, εὐρίσκουμεν τὴν μὲν Ἀγχυσοῦ συγχωνευθεῖσαν τῇ τῆς Χειμάρρας, τὸ δὲ Γραδικίον (Γαρδικία) τῇ τῆς Δρυϊνουπόλεως, τὴν Φοινίκην τῇ τοῦ Δελδίνου κτλ. Ἀπολείπεται ὅθεν ἡ τῆς Δωδώνης παροικία ταύτην δὲ οὐκ ἀλλαγῶ ὀριστέον εἶμῃ ἐν τῇ ἐκτεταμένῃ τῶν Ἰωαννίνων δικαιοδοσίᾳ. Περὶ τῆς ἐπισκοπῆς Δωδώνης κατ' ἐκρίθειαν οὐδὲν γνωρίζομεν ἐκ ποίας Συνόδου καὶ ἐπὶ τίνος αὐτοκράτορος ἐγένετο ὁ δὲ ἐπισκοπικὸς ναὸς κατὰ φυσικὸν λόγον ἀντικατέστησε τὸν ναὸν τοῦ Δωδωναίου Διός. Ἐκ τῶν Βυζαντινῶν μανθάνομεν ὅτι ἡ ἐπισκοπὴ τῆς Δωδώνης μνημονεύεται μέχρι τῆς ἑκτῆς ἑκατονταετηρίδος (Γ. Χ. Χασιώτου Πραγμ. περὶ Δωδώνης, 118—119), καὶ κατ' ἄλλους μέχρι τοῦ Η' καὶ Θ' αἰῶνος, ἐνθα ἐκτίθησαν τὰ Ἰωάννινα· ἀλλὰ σήμερον ἡ Δωδώνη δὲν ὑπάρχει ὡς ἐντελὲς ἐρημωθεῖσα, ὑπερμεσοῦσης τῆς ἑκτῆς ἑκατονταετηρίδος (Πραγμ. περὶ Δωδώνης, Ἀραβ. σελ. 32—33), ἐπὶ τῆς εἰσοδῆς τῶν Γότθων τοῦ Τοττίλα 551 ἀπὸ Χριστοῦ, οἵτινες εἰσβάλοντες εἰς τὴν Ἠπειρον ἀνέβησαν καὶ μέχρι τῆς Δωδώνης, καὶ μετὰ ταῦτα ἐν οὐδεμίᾳ συνόδῳ οὔτε οἰκουμένη, οὔτε τοπικῇ, καὶ ἐν οὐδενὶ ἐπισκοπικῷ γράμματι ἢ ἐπισκόπων ἐκθέσει λέγεται περὶ αὐτῆς οὐδέν. Ἰεροκλῆς ὁ γραμματικὸς, ὁ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔκτου αἰῶνος ἀκμάσας, ἀναφέρει ἐν τῷ Συνεκδήμῳ τὴν πόλιν Δωδώνην μετὰ τὴν Νικόπολιν μητροπόλιν τοῦ Ἰθ' αἰῶματος τοῦ βυζαντινοῦ κράτους κτλ. Ἡ Α. Σεβ. ὁ ἅγιος Ἀμαθείας κ. Ἀνθίμος περὶ τῆς ἐπισκοπῆς Δωδώνης δὲν κάμνει λόγον παντελῶς, οὔτε καὶ περὶ τῶν ἐπισκόπων αὐτῆς, οἵτινες δέον νὰ καταταχῶσιν ἐν τῷ χρονολ. καταλόγῳ τῶν Ἰωαννίνων, παρ' ἡμῶν δὲ σημειοῦνται οἱ ἐξῆς, οὓς ἡ ἱστορία μνημονεύει: «Θεόδωρος ἐπίσκοπος Δωδώνης ἡ παλαιᾶς Ἠπειροῦ τῷ 197 μ. Χ. κατὰ τὴν ἐν Ἐφέσῳ Σύνοδον.—Φιλόθεος τῷ 372 μ. Χ. κατὰ τὴν ἐν Χαλκηδόνι Σύνοδον.—Θεόδωρος τῷ 431 μ. Χ. ἐν τοῖς

1) Σημ. Ἐρείπια νῦν, πρότερον μητρόπολις Λύγκος, Λυγκουρία, Αὐτσοῦρια, καταστραφέντα ὑπὸ Ῥωμαίων καὶ ἀνακατασκευασθέντα ὑπὸ Ἀδριανῶν τῷ 120 μ. π. Εἶτα Ἰουστινιανῶν ὡς περιεβλεπόμενα ὑπὸ Ἰουστινιανῶν τῷ 550 μ. Χ. Ἦδη χωρὶον ἐκ δὲ οἰκογενειῶν, Σταγόπολις ἢ Νικοπόλις ὀνομαζόμενον.

πρακτικῶς τῆς ἐν Ἐφέσῳ Συνόδου (Ἀραβ. περὶ Δωδώνης 12:6). Οὐράνιος τῷ 516 μ. Χ. κατὰ τὴν συνοδ. ἐπιστολὴν περὶ τῆς ἐν Χαλκηδόνι Συνόδου.—Ἰουλιανὸς τῷ 523 μ. Χ.—Θεόδωρος τῷ 1283 μ. Χ.—Ἰωάννης τῷ 1284.—Μητροφάνης Γρηγοράς τῷ 1685 ἐκ Δωδώνης καταγόμενος. Οἱ τελευταῖοι οὗτοι τρεῖς εὐρέθησαν ἐν ἑτέρῳ σημειώσει, οἵτινες διετήρησαν τὸ ὄνομα τῆς Δωδώνης καὶ μετὰ τὴν καταστροφὴν αὐτῆς.

Τὰ Ἰωάννινα πρότερον ἐπισκοπὴ πέμπτη ὄντα ὑπὸ τὴν ἀγιωτάτην μητρόπολιν Νικοπόλεως, ἐν ταῖς μεταγενεστέροις χρόνοις ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Ἀνδρονίκου τῷ 1280 ἀνεδείχθησαν μητρόπολις, ἐτιμήθησαν μὲ πολλὰς χάριτας καὶ τίτλων «ὁ Ἰωαννίνων ὑπέρτιμος καὶ ἑξαρχος πάσης Ἠπειροῦ καὶ Κερκύρας» μετὰ δώδεκα ἐπισκόπους, τὴν Περίστερας, τὴν Βελλᾶς, τὴν Ἀγχυσοῦ, τὴν Φοινίκης, τὴν Βουθρωτοῦ, τὴν Δρυϊνουπόλεως καὶ Ἀργυροκάροτου κτλ.—Ἡ ἐκκλησιαστικὴ διοίκησις τῶν Ἰωαννίνων ἀποτελεῖται ἐκ πέντε διαμερισμάτων. Κουρέντων, Ζαγορίου, Μαλακασίου, Τσουμέρκων, καὶ Τσαρκοβίστας.—Ἡ Τσαρκοβίστα ἐσημαίνει μέχρι τοῦ Θ' αἰῶνος· ἔκτοτε ἐπεσκέυασθη ὑπὸ τῆς πόλεως «Σιειστρουνίου» ἀκμασάσης μέχρι τῆς 11' ἑκατονταετηρίδος, διότι τὸ βόρειον τοῦ τμήματος τούτου διαμερίσμα ὑπήγετο εἰς τὸ θέμα τῶν Ἰωαννίνων· τὸ δὲ νότιον εἰς τὴν τῆς Ἀρτης ὑποδιοίκησιν τῶν Ρωγῶν (Ἀραβ. 311). Ἀπὸ τῆς ἀναρρήσεως (1285) τῆς ἐπισκοπῆς Ἰωαννίνων εἰς μητρόπολιν τὰ χωρία Τσαρκοβίστας εἰς ταύτην ὑπήγοντο ἀνεκάθεν, πλὴν τῶν Ρουσιάτσαις καὶ Σεργιανῶν, ἀπερ' ἐτέλουν μέχρι τοῦ 1881 ὑπὸ τὴν τῆς Ἀρτης. Ἐκτοτε δὲ ὑπὸ τὴν τῆς Νικοπόλεως· τὸ δὲ Σοῦλι καὶ τὰ περὶ αὐτὸ εἰς τὴν ἐπισκοπὴν Παραμυθίας ἀνεκάθεν. Πάντα τὰ χωρία τοῦ ἀνατολικοῦ καὶ κεντρικοῦ διαμερισματος τοῦ Ζαγορίου ὡς καὶ τὰ τοῦ δυτικοῦ Ἄνω καὶ Κάτω Σουδενά καὶ Τζερβάρι ὑπάγονται ἀνεκάθεν εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν διοίκησιν Ἰωαννίνων. Τὰ δὲ λοιπὰ 9 χωρία τοῦ δυτικοῦ εἰς τὴν ἐπισκοπὴν Βελλᾶς. Ἐκ συγγιλίου ὅμως ἀφορῶντος τὴν Λιτοδιάνισταν, Μονὴν τοῦ Σωτήρος κειμένην ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς πνευματικῆς διοικήσεως τῶν Ἰωαννίνων Πωγωνιανῆς καὶ Βελλᾶς, ἐξάγεται ὅτι ἡ δικαιοδοσία τῆς ἐκκλησιαστικῆς παροικίας Ἰωαννίνων ἐπεξετείνετο καὶ πέραν τοῦ Παλίγκου Ἐπίσης ὑπάγονται εἰς τὴν μητρόπολιν Ἰωαννίνων καὶ 16 Μοναὶ ἢ τῆς Βοσῆας παρὰ τῇ ἀριστερᾷ τοῦ ΒΑ. κλάδου τοῦ ποταμοῦ Ξορῆκα, ἢ τοῦ Καλωτᾶ, ἢ τοῦ Προφήτου Ἠλιού ΜΔ. Μονοδενδρίου, ἢ τῆς Στουπένας, ἥτις φημιζονται διὰ τὴν θέσιν καὶ τὴν διαύγειαν τῶν ὑδάτων, ἐν ἣ προσήρχοντο ἡδυσχίας ἐνεκεν οἱ ἀρχιερεῖς· ἡ Μονὴ αὕτη ἐπεσκέυασθεῖσα τῷ 1440 ὑπ' ἀγνώστου, τὸ 1550 ὑπὸ Ἰωάσαφ τοῦ Φιλανθρωπίνου, περιετρίχισθη δὲ τὸ 1780 ὑπὸ τοῦ ἡγουμένου Ἀρσενίου τιτουλαρίου κατόπιν ἐπισκόπου προχειρισθέντος. Τὸ δὲ Συρράκον ἀπὸ ἀμνημονεῦτων ἐτῶν εἰς τὴν μητρόπολιν Ἰωαννίνων ὑπάγεται καθὼς καὶ ἡ περιοχὴ Μιτσόβου μέχρι τοῦ ἔτους 1659 εἰς τὴν ἐπισκοπὴν τῶν Σταγῶν ὑπήγετο. Ἐκτοτε δὲ οὐδέποτε εἰσαχθεῖσα εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν διοίκησιν Ἰωαννίνων, περιλαβοῦσα δὲ καὶ τὸ χωρίον «Δερβενίσταν»

ἀπετέλεσεν ἰδίαν ἐκκλησιαστικὴν ἀρχὴν ὑπὸ ἴδιον πατριαρχικὸν ἑξαρχον. Τῷ δὲ 1810 μνημονεύεται ἑξαρχος Μετσόβου ὁ Λαμπρέτος. Τοῦτο ἰδυνήθημεν ἕως ἐδῶ νὰ ἐξαγάγωμεν. Ἐνταῦθα παρατηροῦμεν ὅτι ὁ Σεβ. ἅγιος Ἀμαθείας κ. Ἀνθίμος ἀναφέρει ἐν τῷ χρονολογικῷ τῶν Ἰωαννίνων καταλόγῳ τῷ 879 Ζαχαρίαν τινὰ (ὅστις ἦν ἐπὶ Φωτίου καὶ ἐν τινι Συνόδῳ φάιρεται «Ζαχαρίου Ἰωαννίνων» (Γ. Χ. Χασιώτου Περὶ Δωδώνης 120). Τῷ 1383—1387 Ματθαῖος ἀρχιεπίσκοπος Ἰωαννίνων. Ἄρτης καὶ Ναυπάκτου, ἀπεβίωσε τὸ αὐτὸ ἔτος, καὶ εἶχε τὸν θρόνον εἰς τὴν Ναύπακτον (Ἀγαθοεργήματα· μέρος α', σελ. 149). Τῷ 1387 Γαβριὴλ (οὗτος καὶ τὸ 1388 ἀναφέρεται). Τῷ 1410 Πρόκλος. Τῷ 1480—1484 Νεόφυτος (οὗτος ἀναφέρεται καὶ 1486 καὶ 1487). Τῷ 1500 Νήφων ὁ Μεταξᾶς (μητροπολίτης Ἰωαννίνων, ἐνάρετος καὶ φιλακόλουθος. Κατόπιν Παρθένιος ὁ μικρὸς ὁ ἀπὸ Ἰωαννίνων Ἀδριανουπόλεως ἀναρρήθει (τὰ Ἀγαθοεργήματα ἐν Ἠπειρῷ, μέρος α', σελ. 45). καὶ Ἰωάσαφ πατριάρχης τῷ 1549 ἀναδειχθεὶς ἐξ Ἰωαννίνων. Τῷ 1516 Θεόκλητος (οὗτος καὶ τὸ 1515 ἀναφέρεται ὁ καὶ ὀκτὼ ἔτη καὶ μῆνας ἐξ πατριάρχης. Τῷ 1543—1546 Νήφων (οὗτος ἦν Ἰωαννίτης). Τῷ 1580—1586 Ἰωάσαφ ὁ καὶ 2 ἔτη πατριάρχης, ὃν ὁ σεβασμιώτατος κ. Ἀνθίμος ἀναφέρει τὸ 1549). Τῷ 1613 Μανασσῆς (ὁ ἀποβιώσας τὸ αὐτὸ ἔτος). Τῷ 1615 Κύριλλος.—Τῷ 1618 Παρθένιος (Ἰωαννίτης ὁ μετὰ ταῦτα πατριάρχης. Τῷ 1632—1633 Παρθένιος (οὗτος ἀναφέρεται καὶ τὸ 1638 ἦν Ἰωαννίτης, ὁ μετὰ ταῦτα πατριάρχης, ὁ καὶ νεώτερος ἐπιλεγόμενος). Τῷ 1644 Καλλίνικος (οὗτος καθ' ἡμᾶς ἀναφέρεται καὶ τὸ 1647). Τῷ 1670—1676 Κύριλλος (οὗτος καθ' ἡμᾶς ἀναφέρεται καὶ τὸ 1665 καὶ 1676 (Ἱερά Σκηνώματα τεύχ. ΣΤ', σελ. 63). Τῷ 1686—1744 Κλήμης (ἐκ Χίου ἀπαίδευτος, ἀπέθανε τὸ ἴδιον ἔτος). Τῷ 1703—Νεόφυτος, ἔπειτα Μελέτιος· τῷ 1714—1736 Ἱερόθεος (οὗτος ἐλέγετο Πάππης). Τῷ 1736—1742 Γρηγόριος (ὁ Βυζάντιος, ὅστις καθ' ἡμᾶς ἀναφέρεται καὶ τὸ 1733 καὶ 1769, ἐξωσθεὶς). Τῷ 1769 Νεόφυτος (οὗτος ἐλέγετο Σιναιτῆς ἀναφέρεται καὶ τῷ 1770). Τῷ 1770 Γρηγόριος (τὸ δεύτερον, ἀπέθανε. Τῷ 1776 Παῖσιος, ἀναφέρεται καὶ 1777. Τῷ 1783—1799 Μακάριος, εἶτα Κυζίκου, (οὗτος ἐλέγετο Γιαννοχωρίτης). Τῷ 1799—1810 Ἱερόθεος (οὗτος ἦν Νάξιος, εἶτα Εὐρίπου μέχρι τοῦ 1810).

Τῷ 1810—1826 Γαβριὴλ (οὗτος ἐλέγετο Γκάγκας Ἰωαννίτης ἀναφέρεται καὶ τὸ 1827, ἐχρημάτισε καὶ ἐν Λαρίσῃ), Τῷ 1828 Ἰγνάτιος (Ἀγαθοεργήματα μέρος β' 88). Τῷ 1826—1830 Βενέδικτος ὁ ἀπὸ Νύσης (ἦν Βυζάντιος φιλομαθῆς καὶ καλὸς τοὺς τρόπους). Τῷ 1830—1835 Ἰωακείμ ὁ β' ὁ ἀπὸ Δρυϊνουπόλεως (ἦν Χῖος ἐξωσθεὶς τῇ 22 αὐγούστου 1838). Τῷ 1834 Ἰωακείμ ὁ ἀπὸ Σοφίας καὶ Μελενίκου, ἐξωσθεὶς τῇ 11 αὐγούστου (οὗτος ἀναφέρεται καὶ τὸ 1840 (Ἀγαθοεργ. μέρος β', σελ. 48). Τῷ 1842 ἡ ἐπισκοπὴ Βελλᾶς προσήρτηθη τῇ τῶν Ἰωαννίνων μητροπόλει. Τῷ 1845—1854 Ἰωαννίκιος Ἰωαννίτης, παυθεὶς, εἶτα Κρήτης, τελευταῖος (οὗτος ἦν ἐκ Μακρύνου διορισθεὶς τῇ 26 ἀπριλίου ἐκ τῆς οἰκογεν. Ζάγκου, ἐκπαιδευθεὶς εἰς Νεγάδες παρὰ τῷ Ἀναστα-

*) Ἀπόσπασμα μακρᾶς διατριβῆς περὶ Πραικονήσου.

διῶ Σακελλαρίῳ, εἶτα ἐν Αἰγίνῃ παρά τῷ Γενναδίῳ ἐκείνῳ, οὐ κατέστη ὑπότροφος). Τῷ 1848 Ἰωακείμ. Τῷ 1869--1889 Σωφρόνιος Χρηστίδης, εἶτα Θεσσαλονίκης, Κυζικηνός (διορισθεὶς τὸν ἰούνιον ἐν Ἰωαννίνοις (Ἀγαθοεργίμ. μ. α' 120). Τῷ 1889 δεκεμβρίου 6 ἀφίξις τοῦ Γρηγορίου Καλλιίδου, ἀπὸ Θεσσαλονίκης, θρακὸς ἐκ Πανίδου τῆς ἐπαρχίας Ἡρακλείας. Πάνν τούτων εὐρομεν ὅτι τὸ 1543 ἀπεβίωσεν ὁ ἅγιος Χειμάρρας· τίς ὁ ἅγιος Χειμάρρας; πιθανὸν ὁ Σωφρόνιος ἐπίσκοπος Χειμάρρας, Ἰωαννίτης.

Ἐγράφωμεν ἐν Δροβιάνῃ, τῆ 21 ἀπριλίου 1893.

ΝΙΚΟΑ. Γ. ΜΥΣΤΑΚΙΑΔΗΣ.

ΑΓΡΟΤΙΚΟΝ ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ.*

*Ωχ! λάκ! λάκ! λάκ! «καὶ οἶνος εὐφραίνει καρδίαν ἀνθρώπου» λέγει Δαβὶδ ὁ προφητᾶνάξ. Ἀηλαδὴ προφήτ. . . . προφήτ. . . . προφήτης, προφητᾶνάξ δηλαδὴ μεγάλος προφήτης, προφήταρος ποῦ λέμε μεις. «Ἐπὶ πλείον πλυνόν με. Βρὲ παιδιὰ δὲν πίνουμε ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου» κρασί κρασί κρασία μου Βλέπεις εἶμαι ποιητῆς καὶ ὀλίγον τι βεκαρῆς.

Ταῦτα δὲ λέγων καὶ πάλιν τὰ χεῖλη ἐπὶ τῆς ληκύθου προσεκόλλησε καὶ ἔπιεν.

Οἱ πάντες διερρήγγυντο εἰς ἄπλετον γέλωτα ἐπὶ τῇ ἀδολεσχίᾳ καὶ τῷ κωμικῷ αὐτοῦ ὕφει. Οἱ δὲ δύο νέοι ἐκράτουν τὰ στήθη γελῶντες ὅλαις δυνάμεσι.

— Μὰ τί διάβολο ὅλο θὰ πίνης, εἶπον αὐτῶ.

— Βέβαια καὶ θὰ πίνω, καὶ γιατί νὰ μὴ πίνω; μήπως ἔχω που νὰ δίνω; ἐφέτος τὰ εἰσοδήματα εἶναι πίνε! τρομάρα κι' ἂν προσθάσωμεν καὶ θεοῖσιν γρηγορα καὶ βρῆξ ἀκόμα μιὰ καὶ ξανασπειρώμε, ὅξω φτώχεια! θὰ πάρω ἀκόμα μιὰ γυναίκα!

Γυναίκα! κακὸ ζῆφὸ καὶ καλὸ πρᾶμμα, καλὸς σύντροφος καὶ κακὸς διάβολος μὲ τὰ κέρατα μεταμορφωμένος εἰς ἄγγελον γιὰ νὰ μπερδεύῃ τὸν κόσμον. «Πάντα δι' αὐτῆς ἐγένετο καὶ χωρὶς αὐτῆς ἐγένετο οὐδὲ ἓν ὃ γέγονεν. Μὴ πανδρευθῆς, πανδρευθῆκες; «ὃ γέγονε γέγονε» «τὰ γινόμενα οὐκ ἀπογίνονται» «τὰ μικρὰ δὲν ἤθελες τὰ μεγάλα γύρευες τράβα γέρω διάβολε»!

«Βλέπων ὁ Παῦλος, ὅτι ὁ καλὸς αὐτοῦ ἀνεψιὸς δὲν εἶχε σκοπὸν νὰ παύσῃ φλυαρῶν διέκοψεν αὐτὸν λέγων.

— Χορεύομαι παιδιὰ; Πάντες ἐπεδοκίμασαν τὴν πρότασιν καὶ ἄμ' ἔπος ἄμ' ἔργον. Ἦδη ἡ εὐθυμία ἔλαβεν ἄλλοιαν φάσιν.

ΙΑ'.

Χορὸς καὶ φιλοδοξία.

Ἐσχημάτισαν ἡμικύκλιον καὶ ἤρξαντο ἄδοντες καὶ χορεύοντες συρτόν, εἰς ὃν παιδιόθεν ἀσκοῦνται πάντες οἱ θρᾶκες χωρικοὶ, ἄρρηνες καὶ θήλειες.

Αἱ φωναὶ καὶ οἱ γέλωτες προσεκάλεσαν παρ' αὐτοῖς

*) Ἐξ ἀριθ. 43, σελ. 844—846.

καὶ τοὺς γονεῖς τῆς Ἀναστασίας, ἡ δὲ παρουσία αὐτῶν κατέστησε μᾶλλον εὐτακτον τὴν διασκέδασιν ἐκείνην. Οἱ νέοι καταγοητευθέντες ἐθεώρουν τὰς ἐρῶθιμους κινήσεις τῶν χορευτῶν.

— Πόσον εὐτυχέστεροι ἡμῶν εἰσιν οἱ χωρικοὶ οὗτοι, ἔλεγεν ὁ Ἀρίστων πρὸς τὴν φίλην του. Ὁ παῖς τοῦ χωρικοῦ, εὐθύς ὡς γεννηθῆ, ἔχει τὸ μέλλον του ἠσφαλισμένον, γινώσκει ὅτι ὀφείλει νὰ ἐργασθῆ τὴν γῆν, ἵνα προσπορίσῃται τὰ πρὸς τὸ ζῆν, οὐδὲν ἔχει νὰ σκεφθῆ, ὡς ἡμεῖς, περὶ μέλλοντος, οὐδεμίαν ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ ἐκπληρώσῃ. Νυμφεύεται νεώτατος καὶ ἀποκαθίσταται. Ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν ταῖς πόλεσι βιοῦντων, πρὸ πάντων δὲ περὶ τῶν ποιᾶς τινος ἀναπτύξεως τυχόντων δύναται τις νὰ εἴπῃ τὸ τοῦ ποιητοῦ:

«Τὸ ἐξέχον λογικόν των εἶν' αὐτὸ τῶν συμφορῶν των ἢ πρωταίτιος πηγῆ».

Ἡμεῖς σκεπτόμεθα περὶ παιδείας καὶ περαιτέρω περὶ δόξης, περὶ ἀποκαταστάσεως, ἐξ ἀφεύκτου δὲ ἀνάγκης περὶ προσπορίσεως τοῦ ἐπιουσίου διὰ τῆς ἀναπτύξεως ἡμῶν. Καὶ αἰεὶ γλιχόμεθα ὑφειλοτέρων, αἰεὶ ἐπιθυμοῦμεν πλειόνων· βᾶσανος ἡμῖν ἅπας ὁ βίος ἀποβαίνει καὶ εἶτα . . . Ταῦτα πάντα θάνατος διαδέχεται.

Ὁ χωρικός ἀποθνήσκει ἀφίρων εἰς τὰ τέκνα του τὴν ἐλπίδα του καὶ μὴ ἀνησυχῶν περὶ τοῦ τί θέλουσιν ἀποθῆ ταῦτα, ἀποθνήσκει ἡσύχως, πλήρης θρησκευτικῆς πεποιθήσεως, πλήρης ἐλπίδος μελλούσης ἀθανασίας. Ἡμεῖς ἀποθνήσκουμεν ἀμφιβάλλοντες περὶ πάντων, οὐδεμίαν πεποιθήσιν καὶ ἐλπίδα ἔχοντες, οἱ πλείστοι ἄπορα τὰ τέκνα εἰς τὴν διάκρισιν τῆς τύχης καταλείποντες. Καὶ κάτωχοι ἐπὶ τῆς κλίνης τοῦ θανάτου σκεπτόμενοι, ἂν πράγματι ψυχὴν κεκτῆμεθα ἀθάνατον, ἢ ἂν μετὰ τὴν βρῶσιν τοῦ σώματος ὑπὸ τῶν σκωλήκων οὐδὲν ἐναπολείπηται ἐκ τῆς υπάρξεως ἡμῶν, καὶ τοῦτο μὲν ὡς λίαν φοβερόν νὰ παραδεχθῶμεν δὲν τολμῶμεν, περὶ δὲ τοῦ πρώτου ἀμφιβάλλομεν. Τέλος ἀποθνήσκουμεν ἀπέλπιδες, μὴ δυναθέντες εἰς τὸ ἐπιδικώμενον νὰ φθάσωμεν.

— Ἄλλ' ἡμεῖς ὡς ζήσωμεν ὡς οἱ χωρικοὶ οὗτοι, μηδὲν ἐπιδικῶντες, περὶ μηδενὸς μεριμνῶντες ἄνευ τῆς τύχης τῆς τῷ κόσμῳ συνήθους, εὐτυχεῖς ἐν ἀλλήλοις, ζῶντες δι' ἀλλήλων, ἀγαπῶντες ἀλλήλους, μήπως ἐν τῇ ἀμοιβαίᾳ ἀγάπῃ δύο ὄντων δὲν ἐγκραται ἡ ὑπᾶτη εὐδαιμονία;

— Οὕτω καὶ ἐγὼ φρονῶ φιλόπατρι. Ἄλλ' ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει ἐμφυτος δύναμις τις ἀκαταμάχητος, ἡ τῆς ὀρέξεως τοῦ αἰεὶ πλείω εἰδέναί, αὕτη δὲ ἐστὶ τὸ μέσον τῆς προαγωγῆς τῶν λαῶν καὶ τὸ αἴτιον τῆς καταστροφῆς τῶν ἀτόμων, διὰ τῆς δυνάμεως ταύτης ἡ ἐπιστήμη μὲν ἀναπτύσσεται, ἀλλ' οἱ μῦσται αὐτῆς φθίνουσιν ἐν τῇ ζητήσῃ τοῦ ἀπολύτως ἀληθοῦς, οὐ περὶ μὴ ἐπιτυχάνοντες θνήσκουσιν ἄγευστοι τῶν σχετικῶν τέρψεων τοῦ κόσμου· διότι ἠλπίζον ν' ἀπολαύσωσι τῆς μεγίστης ἠθικῆς τέρψεως, λύοντες τὸ ἄλυτον. Καὶ ναὶ μὲν ἡ ἀνθρωπότης ὠφελείται ἐκ τῶν ἀνακαλύψεων αὐτῶν καὶ ὁσημέραι προσάγεται, τιμᾶ δὲ τοῦτους ὡς μεγάλους

μετὰ θάνατον, ἀλλ' εἰς αὐτοὺς ποῖα ἡ προσγινομένη ὠφέλεια;

— Ἡ μετὰ θάνατον δόξα.

— Ἡ μετὰ θάνατον δόξα! λέξεις κεναὶ ἐννοίας. Δόξα, ἀθανασία, ἰδανικότητες οὐδὲν ἔχουσαι τὸ πρακτικὸν ἀποτέλεσμα. Ἄρα γε ὁ Νεύτων ἢ ὁ Γαλιλαῖος ἐντὸς τοῦ μελετητηρίου αὐτῶν δὲν ὠνειροπόλησάν ποτε τοῦ εὐθύμου τούτου χωρικοῦ τὸν ἀτάραχον βίον; Ἄλλ' ἡ μεγάλη δύναμις, ἡ τούτοις ἐμφυτος, ἐκράτει αὐτοὺς δεδουμένους. Τὸ πνεῦμα αὐτῶν ἦν ἀπερροφημένον ἐν τῇ ἐξερευνησῇ τοῦ ἀπείρου καὶ τῶν νόμων αὐτοῦ καὶ καθυπέβαλλε τὸ τλήμον σῶμα εἰς βασάνους, αὐτὸ δὲ ἀγογγύστως ὑφίστατο τὰς στερήσεις καὶ εἰργάζοντο ἀμφοτέροι ὑπὲρ τῆς ἰδέας τοῦ ἀληθοῦς ἐπ' ἀγαθῷ τῆς ἐπιστήμης μὲν ἰδίᾳ, τῆς ἀνθρωπότητος δὲ καθ' ὅλου.

— Ἀλλὰ, νομίζεις, ὑπέλαβεν ἡ κόρη, καὶ ὁ χωρικός οὗτος μεθ' ὅλην αὐτοῦ τὴν ἀμάθειαν καὶ ἀφέλειαν δὲν ἐσκέφθη ποτὲ ὑψηλότερον; δὲν ἐπεθύμησε νὰ εἰναὶ πεπαιδευμένος; δὲν ἐτάλανισεν ἑαυτὸν διὰ τὴν κατάστασίν του; δὲν ἐζήλευσε τοὺς σπουδαίους ὁ ἀγρότης οὗτος! Καὶ ναὶ μὲν ἀπὸ ὕλικῶν ὅλως ἀρχῶν ὀρμώμενος, διότι νομίζει ὅτι ἐκείνοι ζῶσιν εὐτυχέστερον καὶ ἀνετώτερον αὐτοῦ, ἀλλὰ βαθύτερον ἐὰν ψυχολογήσῃ τις ἐπ' αὐτοῦ θὰ ἴδῃ ὅτι τὸ κύριον αἴτιον τῶν τοιούτων αὐτοῦ σκέψεων εἶναι αὕτη αὕτη ἡ δύναμις, ἡ ποιούσα τὸν ἐπιστήμονα νὰ σκέπτηται αἰεὶ περὶ τῆς εὐρέσεως τῆς ἀληθείας, ἡ ἐφεσις πρὸς τὸ εἰδέναί, ἡ ἐμφυτος παντὶ ἀνθρώπῳ, ἥτις εἰς τὸν χωρικὸν τοῦτον σπερματικῶς μόνον ἐνυπάρχουσα, ὡς μὴ ἀναπτυχθεῖσα ἐκδηλοῦται ὑλικώτερον ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ τῆς θεωρουμένης εὐζωίας. Ἄλλ' ἡ τάσις πρὸς δράσιν, εἴτε σωματικὴν, εἴτε πνευματικὴν, οὐσα τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ρηθείσης δυνάμεως, ἐστὶ γενικὴ, μερικῶς μὲν πρὸς συντήρησιν τῶν ἀτόμων, καθολικῶς δὲ πρὸς προαγωγὴν τοῦ ὅλου χρησιμεύουσα. Ἡ ποιικιλία δὲ αὕτη τῆς δράσεως τηρεῖ ἐν ἰσορροπίᾳ τὴν ὅλην ἀνθρωπότητα καὶ οὕτως ἡ πορεία αὐτῆς χωρεῖ κανονικῶς, οὐχὶ κατὰ νόμους ἀπαρᾶβᾶτους, οἳ εἰσιν οἱ τῆς φύσεως, ἀλλὰ κατὰ τρόπους αἰεὶ ἀνακαινιζομένους καὶ σὺν τῷ χρόνῳ προϊόντι βελτιουμένους. Ὡστε ἡ κατὰ τοῦτον ἢ ἐκείνον τὸν τρόπον καθυποβολὴ τοῦ ἀτόμου εἰς μόχθους εἶναι ἀναγκαία πρὸς εὐδαιμονίαν τοῦ ὅλου, οὐ μέρος εἶναι τὸ ἄτομον. Κατὰ ταῦτα τὴν εὐδαιμονίαν οὐδέποτε μονομερῶς δυνάμεθα ν' ἀποκτήσωμεν, ἀλλ' θὰ εἴμεθα πράγματι εὐδαίμονες μόνον ὅταν μετέχωμεν τῆς τοῦ ὅλου εὐδαιμονίας, ἥτις πάλιν θέλει παραχθῆ, ἐὰν ἕκαστος ἐξ ἡμῶν ἐνεργήσῃ πρὸς τοῦτο, ἐνεργεῖ δὲ καὶ εἰ μὴ πάντοτε ἐξ ἀγαθῆς προαιρέσεως ἐξ ἀπαντος ἐκ τῆς ἀνάγκης τῆς αὐτοσυντηρησίας, ἥτις παρὰ τοῖς μὲν ἐκφαίνεται ὡς φιλοτιμία, ἐξ ἧς ἀπορρέουσιν αἱ ἀρεταί, παρὰ τοῖς δὲ ὡς φιλοδοξία, ἐξ ἧς ἡ προαγωγὴ τῆς ἐπιστήμης, καὶ παρ' ἑτέροις ὡς πλεονεξία, ἐξ ἧς πάσαι αἱ κακίαι.

Ὁ φοιτητῆς κατενύγη οὕτως ἀκούων φιλοσοφούσης τῆς ἀγαπητῆς.

— Κατὰ ταῦτα λοιπόν, εἶπε, δύο ἀναγκῶν προκεί-

μένων, εἰ ἐξεστὶν νὰ εἴπωμεν, ἡμεῖς ἀκολουθήσωμεν τῇ μὴ χεῖρονι, τῇ ἐπιστήμῃ.

— Σύμφωνι, ἀπάντησεν ἡ νεάνις, ἡ ἐν αὐτῇ δράσει εἶναι εὐγενεστέρα. Γέλωτες ἄπλετοι τῶν χορευόντων ἀπέσπασαν τοὺς νέους ἐκ τῶν θεωριῶν αὐτῶν. Ὁ Γεώργιος ἐπιχειρήσας νὰ σύρῃ τὸν χορὸν ἀπώλεσε τὴν ἰσορροπίαν τοῦ σώματος αὐτοῦ, διότι οἱ καπνοὶ τοῦ οἴνου ἐσκότισαν τὸ ἐγκέφαλον αὐτοῦ, καὶ ἔπεσεν ἐκτάδην, τοῦθ' ὅπερ προεκάλεσεν ἀκράτητον γέλωτα παρὰ τοῖς λοιποῖς.

— Ὡ ποῦ νὰ πάρῃ ὁ διάκος, ἐγειρόμενος ἐφώνησεν ὀργίλος. Χορὸ μού ἤθελες ἄνω ἔς αὐτὴ τῇ ζέστῃ καψοθεῖ!

— Ναί, ἡ ζέστη σοῦφταιζε μεθύστακα.

— Χά! χά! χά! καὶ τί τρέλλαις ἔκανα καὶ με λὲς μεθυμένο!

— Ἀκόμα τί θέλεις νὰ κάμης; . . .

Ὁ χορὸς διελύθη κατ' ὀλίγον. Ἰδρῶς περιέρρεε τῶν χωρικῶν τὰ μέτωπα· ἐσκορπίσθησαν ἤδη ὑπὸ τὰς σκιὰς διαφόρων δένδρων καὶ οἱ μὲν παρεδόθησαν εἰς ὕπνον, οἱ δὲ εἰς ὠνειροπολήσεις. Ὁ Γεώργιος μετὰ τινα λεπτὰ ἔρρηγεν ἡχηρῶς.

IB'.

Τὸ σύμπαν

Μετὰ τὴν μικρὰν αὐτὴν δικοπήν οἱ νεανίαι ἐξηκολούθησαν τὴν πρώτην συνδιάλεξιν· ἐπεθύμουν νὰ γνωρισωσιν ἀλλήλων τὰς θεωρίας. Ἡ κόρη πρώτη ἤρξατο συνεχίζουσα:

— Καὶ τοιαύτη μὲν ἡ τοῦ βίου ἁρμονία ἐπὶ γῆς, τί δὲ ἐστὶν ἡ γῆ;

— Πᾶν τεμάχιον ὕλης συνίσταται ἐξ ἀπειροπληθῶν μοριῶν, ἅτινα κείνται ἐν ἀποστάσει πρὸς ἀλλήλα, εὐρίσκονται δὲ εἰς ἀέριον κίνησιν, ἐκ δὲ τῆς κινήσεως αὐτῶν ταύτης παράγεται ἡ δύναμις ἡ συγκαταούσα αὐτὰ παρ' ἀλλήλα, ἡ καλουμένη συνεκτικότης· ἤδη ἂν ὑποθέσωμεν τὸ σύμπαν ὡς ἀπειρομέγεθες τεμάχιον ὕλης, οἱ ἀπειροπληθεῖς οὗτοι κόσμοι, οὗς βλέπομεν ὡς πλανήτας καὶ ἀπλανεῖς, οὐδὲν εἰσιν ἄλλο, ἢ τὰ μόρια τοῦ τεμαχίου τούτου, ἀπέχοντα ἀπ' ἀλλήλων, κινούμενα ἀπαύστως καὶ συγκαταούμενα διὰ τῆς ἔλξεως ἀλλήλων. Ἴσως δὲ οὐ μόνον τὰ καθ' ἕκαστον ταῦτα μόρια κινούνται ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρον τὸ παμμέγεθες τεμάχιον τοῦτο τῆς ὕλης ὅπερ καλοῦμεν σύμπαν κινεῖται προχωροῦν ἐν τῷ ἀχανεῖ διαστήματι, ὡς λίθος ριπτόμενος διὰ σφενδόνης. Εἶπες: τί ἐστὶν ἡ γῆ; λοιπὸν μικρὸν καὶ αὕτη μόριον ἐστὶ τοῦ ὅλου συμπαντος.

— Καὶ ἂν δὲν εἶδες τὴν ἀλήθειαν δὲν ἀπέχεις καὶ πολὺ αὐτῆς. Εἶπέ μοι ἤδη τὸ ἀπειρομέγεθες αὐτὸ τεμάχιον τῆς ὕλης, οὗ τὰ μόρια εὐρίσκονται ἐν ἁρμονίᾳ καθ' ἑαυτὰ τε καὶ πρὸς ἀλλήλα καὶ πρὸς τὸ ὅλον, ἦν ποτε καιρὸς ὅτε δὲν ὑπῆρχε;

— Παρατηροῦντες οἱ ἀστρονόμοι τὰ οὐράνια σώματα εὐρίσκουσι παρ' αὐτοῖς διαφορὰν ἡλικίας ἀπ' ἀλλήλων. Ἐπίσης καὶ ἡ γεωλογία διδάσκει ἀλυσθᾶτος ὅτι ὁ

ήμετερος πλανήτης ἠλλαξε διάφορα στρώματα ἐπιφανείας, περιπλωμένων τῶν ἐνιαυτῶν, ὅτι ἐν ἐαυτῷ ἔχει πῦρ, ὅπερ ἄλλοτε ἦν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ, ὅτι τὸ πῦρ αὐτὸ κατὰ μικρὸν ἐλαττοῦται καὶ θὰ ἔλθῃ ἡμέρα ὅτε θέλει σβεσθῆ τούτο καὶ τότε νεκρωθήσεται ἡ γῆ ἡμῶν, διότι μὴ ὑπάρχοντος ἐν αὐτῇ τοῦ πυρός, δὲν θὰ ὑπάρχῃ περὶ αὐτὴν οὐδ' ἀτμόσφαιρα, ὡς ἤδη συνέβη ἐπὶ τῆς σελήνης. Ἄφ' οὗ λοιπὸν τὰ μέρη τοῦ σύμπαντος ἔχουσι ἡλικίαν, καὶ τὸ ὅλον σύμπαν ἔχει ἡλικίαν, πᾶν δὲ τὸ ἔχον ἡλικίαν δὲν εἶνε ἀναρχον, ἄρα καὶ τὸ σύμπαν ἔχει ἀρχήν, πρὸ δὲ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ δὲν ὑπῆρχεν, ἄρα ἦν ποτε καιρὸς ὅτε δὲν ὑπῆρχε.

— Λογικῶς λαλεῖς. Ἄλλὰ πῶς παρήχθη τούτο; Ἄρα γε αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ ἐγενήθη, ἢ ἀνωτέρω τις δύναμις παρήγαγεν αὐτό;

— Ἐπέχω, εἶπε διστάζων ὁ νεανίας, ἵνα ἀκούσῃ τὴν γνώμην τῆς φίλης αὐτοῦ περὶ τοῦ μυστηρίου τῆς δημιουργίας.

— Καὶ ὅμως εἶναι ἀνάγκη νὰ παραδεχθῶμεν ἐν ἐκ τῶν δύο. Ἄς ἐξετάσωμεν. Διὰ νὰ παραδεχθῶμεν τὴν πρώτην περίπτωσιν, πρέπει νὰ δώσωμεν εἰς τὴν ὕλην ιδιότητες τοῦ αὐτοπαράγεσθαι ἐκ τοῦ μηδενός, ἦν, ὡς ἐκ τῆς πείρας βεβαιούται, οὐδὲν ἔχειται. Ἡ ὕλη, ὅταν ὑπάρχῃ, ὑφίσταται πολυποικίλους ἀλλοιώσεις· ἀναλύεται ἢ ἐνοῦται χημικῶς, μεταβάλλεται ἀπὸ στερεοῦ εἰς ὑγρὸν καὶ ἀπὸ ὑγροῦ εἰς ἀέριον, ἀπὸ φυτοῦ εἰς σάρκα καὶ ἀπὸ σαρκὸς εἰς τὰ ἐξ ὧν αὐτὴ συνέστηκε, πολλαχῶς μεταστοιχειοῦται, πολυτρόπως μεταμορφοῦται, πολυειδῶς μεταβάλλεται, ἀλλ' ὑπάρχουσα πάντοτε ἐάν π. χ. ἐντὸς ὑαλίνου ἀγγείου δυνήθωμεν νὰ σχηματίσωμεν ἀπόλυτον κενόν, ἐπὶ ἑκατομμύρια ὅλα αἰώνων τὸ κενὸν ἔσται ἀεὶ κενόν καὶ οὐδὲν ἐν αὐτῷ παραχθήσεται. Ἄρα δύνამις τις παρήγαγε τὴν ὕλην καὶ δὴ δύνამις διάφορος τῆς ὕλης καὶ ταύτης ἀνεξάρτητος. Καὶ εἶναι ἄρα γε ἡ δύναμις αὕτη ἢ φύσις; Οὐχί· διότι φύσις ἐστὶ τὸ σύνολον τῶν νόμων καὶ ἀπαραβάτων ὅρων, ὑφ' οἷς ὑφίσταται ἡ ὕλη· εἶναι δὲ οἱ φυσικοὶ νόμοι διάφοροι ἐκφάνσεις τῆς ὕλης, διότι μὴ ὑπαρχούσης τῆς ὕλης, οὐδ' αὐτοὶ ὑπάρχουσιν, εἶναι λοιπὸν ἡ φύσις σύγχρονος τῇ ὕλει λαβούσα ἀρχὴν σὺν αὐτῇ. Ἄλλως τε καὶ ἡ φύσις δὲν παράγει ὕλην, ἀλλὰ μορφοῦ τὴν ὕλην. Δῆλα δὴ ἡ φύσις αὔξει τὴν ζωὴν, ἀλλὰ προὑπαρχόντων τῶν ζωϊκῶν κυττάρων, ἡ φύσις παράγει τὰ φυτὰ, ἀλλὰ προὑπαρχόντων τῶν σπόρων.

Ὁ νεανίας κατεβέβηκεν ἐκ τῶν λεγομένων τῆς προσφιλοῦς κόρης.

— Κατὰ ταῦτα, εἶπεν, δὲν εἶνε ἡ φύσις ἢ δύνამις ἢ παραγωγούσα τὴν ὕλην.

— Λοιπὸν καθ' ἃ εἶπομεν, ἡ ὕλη δὲν αὐτοπαράγεται ἢ φύσις δὲν παράγει αὐτήν, ἄρα δῆλον ὅτι κατ' ἀνάγκην πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν τὴν ὑπαρξίν δυνάμει ἀνωτέρας καὶ τῆς φύσεως καὶ τῆς ὕλης, δυνάμει αὐτοπαράκτου μὴ ἐχούσης ἀρχήν, διὸ μὴ οὐσίας ὕλης. Ἡ δύναμις αὕτη εἶναι τὸ Ὄν.

Μ. Π. Φ. ΛΑΝΘΙΑΣ.

(Ἀκολουθεῖ)

ΛΙΝΕΑΙ ΕΝ ΤΡΟΙΑΙ ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ

Ὅτε ἐδέσμευεν ἕνεκα τοῦ ἐπελθόντος θερινοῦ καύσωνος ν' ἀνασταλῶσιν αἱ ἀνασκαφαί, τὰς ὁποίας ὁ Ἑρσίκος Σπῆμαν τῇ συνεργασίᾳ τοῦ ὑποφαινομένου εἶχεν ἀναλάβει τῷ 1890, ὁριστικῶς ἐμελεῖτο ἡ συνέχεια αὐτῶν κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔαρ. Ὁ κατὰ δεκέμβριον τοῦ 1890 ἐπελθὼν αἰθνήδιος θάνατος τοῦ ἀκαταπονήτου ἐξερευνητοῦ ἐφαίνετο ὡς καθ' ὅλοκληρίαν ματαιώσας τὰ σχέδια ταῦτα· ἡ πρόληψις ὅμως τῆς ματαιώσεως αὐτῶν ὀφείλεται εἰς τὴν κληρὸν καὶ πιστὴν αὐτοῦ συνεργάτιδα, τὴν κ. Σπῆμαν Σπῆμαν. Ἐν τῷ προλόγῳ τῆς περὶ τῶν ἐν ἔτει 1890 ἀνασκαφῶν ἐκθέσεως ἐκήρυσεν αὐτὴ ὅτι ὡς ἱερὸν ἠγεῖτο πρὸς αὐτὴν κληροδοτήματα τὴν συντέλειαν τῶν ἀνασκαφῶν ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀποθανόντος. Τὴν ὑπόσχεσιν ταύτην ἐξεπλήρωσεν ἡδὴ, διαθεῖσα κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος τῷ ὑποφαινομένῳ τὰ πρὸς ἐξακολουθήσιν τῶν ἐργασιῶν ἀπαιτούμενα χρηματικά μέσα.

Αἱ νέαι ἀνασκαφαί ἤρξαντο τὴν 1 μαΐου, ἐπερατώθησαν δὲ τὴν 11 ἰουλίου. Κατὰ τὴν διεύθυνσιν ὅμως τῶν ἐργασιῶν καὶ τὴν μελέτην τῶν πολυειδῶν εὐρημάτων ἐτυχον τῆς συνδρομῆς πολλῶν κυριῶν, ἀποσταλέντων κατ' αἰτησίαν μου εἰς Τροίαν ὑπὸ τοῦ πρώτου ὑπουργοῦ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, ἡτοὶ τοῦ Μπεύκνερ, ὡς ἀρχαιολόγου, τοῦ Ρ. Βάιγγελ ὡς γνωστοῦ τῶν προϊστοριῶν καὶ τοῦ Β. Βίλμπεργ ὡς ἀρχιτέκτονος. Ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς τουρκικῆς κυβέρνησεως παρέστη κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς ὁ καθηγητὴς κ. Μυστακίδης.

Τὰ ἐπιτευχθέντα ἀποτελέσματα σπουδαῖα ἐν γενεὶ σήμεροισι νέαν ὅλως περιόδον ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἀνακαλύψεως τῆς Τροίας. Λεπτομερῆς περὶ τῶν ἀνασκαφῶν ἐκθέσις δημοσιευθήσεται κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ χειμῶνος· ἐνταῦθα δὲ δι' ὀλίγων μόνον δυνάμεθα νὰ ὑποδείξωμεν τὰ ἐπιτευχθέντα.

Κατὰ τὰς ἐν ἔτει 1890 ἀνασκαφὰς ἀπροσδοκίτως προῆλθον εἰς φῶς εὐρήματα, διακρίσαντα νέον φῶς ἐπὶ τῶν ἐρεσιῶν, περὶ ὧν τοσοῦτος ἐγένετο λόγος. Ὡς γνωστόν ἐν τῇ ἀκροπόλει (Burgheil) τῆς Ἰλίου εὐρέθησαν πρῶτον 7 διάφορα ἐπιτευχθέντα ἀλλήλοις στρώματα ἢ συνοικισμοί, περιγραφόμενα λεπτομερῶς ἐν τοῖς πονήμασιν «Ἰλιος» καὶ «Τροία». Κατὰ τὰς τελευταίας ὑπὸ τοῦ Σπῆμαν γενομένης ἀνασκαφῆς ὁ ἀριθμὸς οὗτος πύξηθη μέχρις 9 διὰ τῆς μεταξύ τοῦ 6, τῆς ὑπ' αὐτοῦ λυδίας κληθείσης πόλεως καὶ τοῦ 7, τῆς ρωμαϊκῆς, εἰς φῶς προελεύσεως δύο ἐπιτευχθέντων στρωμάτων, ἅτινα ὡς ἐκ τῶν ἐν αὐτοῖς εὐρεθέντων ἀντικειμένων ἀνῆκον εἰς τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν καὶ τὴν νεωτέραν ἑλληνικὴν ἐποχὴν. Ὅτι ὁ Σπῆ-

1) Περὶ τῶν ἀρτι ἐν Τροίᾳ γενομένων ἀρχαιολογικῶν ἀνασκαφῶν ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τῆς ἐν Ἀθήναις γερμανικῆς ἀρχαιολογικῆς σχολῆς, ὧν εἶναι λεπτομερῆσαι ἐν καιρῷ τῷ δέοντι ἐνημοσιεύθησαν ἐν τῷ φύλλῳ τοῦ «Νεολόγου», ὁ διευθυντὴς τῆς σχολῆς ταύτης κ. Γουλιέλμος Δαρτρεφελδ ἐνημοσίωσε πραγματικῶν ἐν τῷ περιοδικῷ τῆς σχολῆς ταύτης Mittheilungen des K. Deutschen arch. Instituts (Athen, 1893 XVII), ταύτην δὲ ὡς αὐθεντικὴν ἀφήγησιν τῶν κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς ταύτας παρατιθέμεν φῶς ἐν μεταφράσει.

μαν οὐδὲν ἀνεῦρεν ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀκροπόλεως ἐκ τῶν κτισμάτων τοῦ 6, 7 καὶ 8 στρώματος τοῦτο ἐξηγεῖται πιθανῶς ὑπὸ τοῦ νῦν καθορισθέντος γεγονότος ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι κατὰ τὴν ἰδρυσίν τοῦ μεγάλου ἱεροῦ τῆς Ἰλιάδος Ἀθηνᾶς μετέτρεψαν τὸ ἀρχικῶς ἀνάμαλον λόφον τῆς ἀκροπόλεως, διὰ καταβιάσεως τοῦ μεσαίου ἀνωτάτου τμήματος, εἰς ὀμαλὸν ὀροπέδιον καὶ οὕτω κατέστρεψαν τὰ ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀκροπόλεως ἀνωτέρα στρώματα.

Πρὸς τῇ αὐξήσει τῶν συνοικισμῶν ὅμως ὀφείλομεν εἰς τὰς ἐν ἔτει 1890 ἀνασκαφὰς πρὸ πάντων καὶ τὸν χρονολογικὸν καθορισμὸν τοῦ βου στρώματος καὶ τὴν ἐν αὐτῷ ἀνεῦρεσιν δύο μεγαλοπρεπῶν κτιρίων. Ἐκτὸς τῶν οὕτω καλουμένων λυδίων κεραμίων προῆλθον εἰς φῶς ἐν τῷ 6 πάντοτε στρώματι καὶ μείζων ἀριθμὸς συντριμμάτων ἀγγείων καὶ ὀλοκληρὰ τινα ἀγγεῖα τοῦ μυκηναίου εἶδους.

Κατὰ συνέπειαν δέον νὰ θεωρηθῆ ὡς ἀποδεδειγμένον ὅτι τὸ στῶμα τοῦτο, εἰς ὃ μέχρι τοῦδε οὐδαμῶς ἐπεστήθη ἡ προσοχή, ἀνῆκει εἰς ἡν ἐποχὴν καὶ αἱ ἀκροπόλεις Τίρυνς καὶ Μυκῆναι. Πρὸς τούτοις ἡδυνάμεθα καὶ περαιτέρω εἶτι νὰ συμπεράνωμεν ἐκ τούτου ὅτι ἐν τῷ στρώματι τούτῳ θὰ ἔκειτο πάντως ἡ ἀκρόπολις ἐκείνη, περὶ ἣν διεξήχθη ὁ τρωϊκὸς πόλεμος.

Εἰς τοῦτο ὅμως ἀντίκειται πρὸς τὸ παρὸν τὸ γεγονός ὅτι ἐν τῷ στρώματι τούτῳ δύο μόνον εὐρέθησαν οἰκοδομήματα, χωρὶς ταυτοχρόνως νὰ δυναθῶμεν ν' ἀποδώσωμεν εἰς αὐτὸ μετὰ βεβαιότητος καὶ τεῖχος φρουρίου. Ἐφ' ὅσον τὸ βον στῶμα μὴ κάλλιον γνωσθῆ καὶ ἐφ' ὅσον τὸ δεύτερον τῶν κατωτέρων στρωμάτων, ἡτοὶ στῶμα πολλῷ βαυτέρων κείμενον, ἀπετέλει τὸ μόνον μεγαλοπρεπὲς ἱδρυμα ἀκροπόλεως τῆς προελληνικῆς ἐποχῆς ἐν τῇ θέσει ἐκείνῃ, θὰ ἵναγκαζόμεθα νὰ ἐνδοιάζωμεν ὡς πρὸς τὸ νὰ μὴ ἀποδεχθῶμεν τὴν τελευταίαν ταύτην ὡς τὴν Πέργαμον τῆς ὀμηρικῆς Τροίας, μολονότι πάντες σχεδὸν οἱ πραγματογνώμονες συμφωνοῦσιν ἐν τῷ ὅτι ἡ κατάστασις τοῦ πολιτισμοῦ, οἷα διὰ τῶν οἰκοδομημάτων καὶ τῶν μικρῶν εὐρημάτων τοῦ 2ου στρώματος παρίσταται, εἶναι ἀρχαιότερα καὶ ἀπλουστερα ἢ ἡ μυκηναία καὶ ἡ ὑπὸ τῶν ὀμηρικῶν ἐπῶν διαζωγραφουμένη.

Διὰ τῶν νέων ἡμῶν ἀνασκαφῶν αἴρεται ἡ ἀβεβαιότης αὕτη. Τὸ βον στῶμα, οὗ τινος ἡδὴ μέγα μέρος ἀπεκαλύψαμεν, κατεδείχθη ὡς τι μεγαλοπρεπὲς ἱδρυμα, ὅπερ ἐν τῇ προρρωμαϊκῇ ἐποχῇ ἔκειτο ἐν τῇ ἀκροπόλει τῆς Ἰλίου. Τὰ λείψανα ἐπτὰ μεγάλων ἱδρυμάτων ἀπεκαλύφθησαν ἡδὴ· ταῦτα φέρουσιν ἐν μέρει τὸν τύπον τοῦ διαγράμματος τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν ναῶν καὶ μεγάρων τῆς Τίρυνθος καὶ τῶν Μυκηνῶν, ἀλλ' ὑπερβάλλουσιν αὐτὰ διὰ τῶν διαστάσεων καὶ τῆς ἐπιμελεμένης αὐτῶν κατασκευῆς. Τούλάχιστον ἰσάριθμα οἰκοδομήματα εὐρίσκονται εἰσὲτι ὑπὸ τὴν γῆν. Τὸ μάλιστα ἀξιοσημείωτον ἐν τοῖς ἀνακαλυφθεῖσιν ἱδρύμασιν εἶναι οἰκοδομήματα, κείμενον ἀκριβῶς ἐν τῷ μέσῳ τοῦ φρουρίου, ἀποτελούμενον δ' ἐξ αἰθούσης 9 μέτρων πλάτους καὶ 11 1/2 μήκους, ὡς καὶ προδόμου διευθυνομένου πρὸς τὰ ΝΔ. Ἐν τῷ κέντρῳ τῆς αἰθούσης διασώζεται λίθινον κιονόβαθρον ἐκ τοῦ σχήματος καὶ τῆς θέσεως τοῦ ὁποίου ἐξάγεται ὅτι ἡ αἰθουσα διεχωρίζετο ἄλλοτε διὰ τριῶν

ξυλίνων κίωνων εἰς δύο τμήματα. Τὸ ἱδρυμα μεγάλως ὡσαύτως ὁμοιάζει πρὸς τὸν ὑπὸ τοῦ R. Koldewey ἀνασκαφέντα ναὸν τῆς Νεανδρείας. Πρὸς τὸ παρὸν δὲν δυνάμεθα νὰ ὀρίσωμεν ἂν καὶ τὸ ἐν Τροίᾳ τοῦτο εἶρημα ἀποτελῆ ναόν.

Τὰ ἱδρύματα τοῦ βου στρώματος, ἅτινα ἐν πάσῃ περιπτώσει θὰ ἦναι οἰκήματα, περιβάλλονται ὑπὸ μεγαλοπρεποῦς τείχους φρουρίου, ὅπερ ἐν πολλοῖς τμήμασιν ἀπεκαλύψαμεν. Τοῦτο ἐκ μεγάλων λίθων ἐκτισμένον, ἔχει ὄγκον μὲν 5 μέτρων πλάτους, διασώζεται δὲ εἰς ὕψος πολλῶν μέτρων. Ἐν τῇ ἐξωτερικῇ αὐτοῦ πλευρᾷ διαφαίνεται κανονικὴ κλίσις. Πάμμεγέθης πύργος πλάτους 18 περίπου μέτρων ἱδρυται ἐν τῇ ΒΑ γωνίᾳ, περιλαμβάνων ἔσθωθεν κλίμακα καὶ ἔχων ὕψος ἀνωτέρων τῶν 8 μέτρων· ὑπὸ τὴν ἐποχὴν τῶν διαστάσεων αὐτοῦ, τῆς παγιότητος καὶ τῆς ἐπιμελεμένης αὐτοῦ κατασκευῆς ὁ πύργος οὗτος δύναται νὰ ἀντιμετρηθῆ πρὸς πᾶν ἱδρυμα πύργου τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος. Ἡ ἀκριβὴς διάταξις τῶν λίθων καὶ ἡ κομψὴ ἐπεξεργασία τῶν γωνιῶν ἡδύναντο ν' ἀποπλανήσωσι τινα εἰς τὸ ν' ἀποδεχθῆ ὅτι ὁ κολοσσαῖος πύργος ἀνάγεται εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἐποχὴν· ἀλλὰ πρῶτον γινώσκουμεν ὅτι ἡ Τροία τοσοῦτον μικρὰν ἐκέκτητο τότε σημασίαν ὥστε δὲν ἡδύνατο νὰ ἱδρῶσῃ τοιοῦτο τοῖχος φρουρίου καὶ δεύτερον καθαρῶς ἐπὶ τόπου φαίνεται ὅτι εἶχον ἐπικοδομηθεῖ ἐπὶ τοῦ πύργου ἐν τῇ ἑλληνικῇ ἐποχῇ, εἶχε παραβλαβῆ ἐν μέρει τὸ ὄχυρόν αὐτοῦ διὰ προσθήκης ἐξωτερικῆς κλίμακος καὶ ἐπὶ τέλους κατετάφη οὗτος ἐν τῇ ρωμαϊκῇ ἐποχῇ κάτωθεν πάμμεγέθων θεμελιῶν λίθων. Τέλος ἐκ νέου ἀπαντᾷ ἡ χρῆσις ὀρθογωνίως ἐπεξεργασμένων καὶ καλῶς ἐξομαλισμένων λίθων παρὰ τισὶ τῶν οἰκιῶν τοῦ βου στρώματος. Ὁ πύργος ἀνῆκει λοιπὸν μετὰ βεβαιότητος εἰς τὸ βον στῶμα.

Ἦδὴ ἐπειδὴ ἐν τοῖς ἐπτά ἐκείνοις ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῆς βης πόλεως ἀνακαλυφθεῖσιν ἱδρύμασιν ἐκ νέου εὐρέθησαν πρὸς τοῖς ἐπιχωρίοις ἢ «λυδικῶς» κεραμίοις καὶ πλείστα θραύσματα μυκηναίων ἀγγείων καὶ ἐπειδὴ μεταξύ τοῦ βου στρώματος καὶ τῶν ρωμαϊκῶν οἰκοδομημάτων ἀναγνωρίζονται εἰσὲτι πολλαχοῦ καθαρῶς δύο στρώματα διαφόρων ἱδρυμάτων, οὐδεμίαν πλέον ἀμφιβολία ὑπολείπεται ὅτι ἐν τῷ βῳ στρώματι ἀνεκαλύψαμεν πράγματι τὴν ἐκ τῆς μυκηναίας ἐποχῆς ἀκρόπολιν (Burg) ἡτοὶ τὴν ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου ἐξυμνηθεῖσαν Τροίαν.

Τὸ μέγεθος τῆς περγάμου ταύτης συμφωνεῖ πῶς πρὸς τὸ μέγεθος τῆς ἀκροπόλεως τῆς Τίρυνθος· τὸ ἐμβαδὸν αὐτῆς εἶναι τούλάχιστον διπλάσιον τοῦ ἐμβαδοῦ τῆς ἀκροπόλεως τοῦ δευτέρου στρώματος. Τὸ ὑπὲρ τὸ ἐπίπεδον δὲ ὕψος αὐτῆς ἀνήρχετο εἰς 28 περίπου μέτρα.

Ἄδυνατοῦμεν εἰσὲτι πράγματι μετὰ τελείας ὀριστικότητος καταφατικῶς ν' ἀπαντήσωμεν εἰς τὸ ζήτημα, ἂν πρὸς τῇ μέχρι τοῦδε μόνον γνωστῇ ἀκροπόλει τῆς μυκηναίας ἐποχῆς ὑπῆρχε καὶ (κάτω) πόλις (Unterstadt), πολλὰ ὅμως ὑπάρχουσι διδόμενα, συνηγοροῦντα ὑπὲρ τῆς ὑπάρξεως τοιαύτης. Ἐνταῦθα δυνάμεθα νὰ ὑποδείξωμεν μόνον ὅτι δι' ἀνασκαφῶν, γενομένων εἰς ἀπόστασιν ἐνὸς περίπου χιλιομέτρου πρὸς Ν τῆς ἀκροπόλεως καὶ ἐξω τοῦ τεί-

χους τῆς ρωμαϊκῆς πόλεως, εὐρέθησαν μυκηναῖα θραύσματα ὁμοῦ μετὰ πολλῶν «λυδίων» καὶ ὅτι πρὸς ἀπειρίους νεωτέρους τάφοις, ἀνακαλύφθησιν ἐν τῇ αὐτῇ θέσει, προῆλθεν εἰς φῶς καὶ κάλλιπ, ἀνταποκρινομένη εἰς τὴν κεραμικὴν τοῦ βου στρώματος, μετὰ τέφρας. Ἄν τὰ εὐρήματα ταῦτα καθιστῶσιν ἀφ' ἐνὸς πιθανὸν ὅτι ἡ βη ἢ μυκηναῖα πόλις ἐξετείνετο μέχρι τῶν νοτίων ὁρίων τῆς νεωτέρας πόλεως, τὸ διὰ τῆς κεκαυμένα λείψανα ὀστέων περιλαμβανούσης κάλλιπς τεκμηριούμενον ἀφ' ἑτέρου εἶδος ταφῆς κάλλιπστα προσαρμόζεται εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου διαζωγραφούμενον ἔθιμον τῆς τῶν νεκρῶν καύσεως.

Τὰ σπουδαῖα ταῦτα ἀποτελέσματα τῶν τελευταίων ἀνασκαφῶν ὑπερέβησαν τὰς ἡμετέρας προσδοκίας ὡς καὶ αὐτὰς ταύτας τὰς ἡμετέρας ἐλπίδας. Οὐ μόνον τὰ τελευταῖα διελευκάνθησαν σκοτεινὰ σημεῖα, ἅτινα ὑψίσταντο ὡς πρὸς τὴν ἐποχὴν τῶν ποικίλων τρωϊκῶν ἐρειπίων, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ βῶ στρώματι διέγνωμεν καὶ ἐλπίζομεν ὅτι ἐν βραχεῖ κάλλιπθον θὰ γνωρίσωμεν, ἴδρυμα ἀκροπόλεως ἐπαξίως ἐφάμιλλον πρὸς τὴν Τίρυνθα καὶ τὰς Μικύνας καὶ πληρέστατα δικαιοῦμενον νὰ ἐξυμνηθῆ ὑπὸ ἐνὸς Ὀμήρου.

Ἡ ἀκρόπολις τῆς δευτέρας πόλεως, χωριζομένη ἐπι ἀπὸ τῆς βῆς διὰ τριῶν ὑπερκειμένων ἀλλήλοις συνοικισμῶν, δέον ἦδη ν' ἀνάγνηται εἰς ἐποχὴν, ἐξ ἧς ἡμεῖς ἐν Εὐρώπῃ οὐδὲν δυνάμεθα καὶ κατὰ προσέγγισιν ἐπι σύγχρονον ἴδρυμα νὰ ἐπιδείξωμεν. Αὕτη δέον νὰ χωρῆ μέχρις ἐποχῆς τρισχιλίων π. Χ. ἐτῶν. Ὅτι δὲ τὸ πρῶτον, τὸ κατώτατον στῶμα, δὲν νὰ ἦναι λίαν σημαντικῶς ἀρχαιότερον, τοῦτο καταφανὲς τυγχάνει παντὶ γνώστῃ τῶν τρωϊκῶν ἐρειπίων.

Ζητούμενην ἐπικύρωσιν τοῦ ἡμετέρου συμπεράσματος, ὅτι τὸ βον στῶμα ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν ὀμηρικὴν Τροίαν, ἀποτελεῖ τὸ γεγονός ὅτι οἱ διάσημοι τρωϊκοὶ τύμβοι, οἵτινες τὸ πλεῖστον ἐν τῇ ἀρχαιότητι καὶ ἐν νεωτέροις δὲ χρόνοις ἐθεωροῦντο ὡς τάφοι ἠρώων, τοῦτέστιν ὡς τάφοι τῶν τρώων καὶ ἐλλήνων ἠρώων, ἠδύνατο ἦδη καὶ ὑπὸ τὴν ἐποχὴν τοῦ χρόνου εἰς τὴν μυκηναῖαν ν' ἀναχθῶσιν ἐποχὴν. Διότι ὁ Σπλιμαν κατὰ τὰ ἐν τῇ τελευταίᾳ αὐτοῦ ἐκθέσει περιεχόμενα (σ. 18.) ἐν τοῖς πλείστοις αὐτῶν εὖρε τὰ αὐτὰ θραύσματα ἐπιχωρίων ἀγγείων, ἅτινα ἐπικρατοῦσι καὶ ἐν τῷ βῶ στρώματι.

Ἀλλὰ καὶ ἕτερον ἔργον ἀνελάβομεν κατὰ τὰς ἡμετέρας ἐν τῷ παρόντι ἔται ἐργασίας. Θὰ διανοίγομεν ἐν τμήματι τῆς ἀκροπόλεως, ἀθίκτω εἰσέτι, μικρότερον μέρος ἀπὸ ἄνω ἕως κάτω καὶ θὰ ἐσημειώσωμεν κατὰ τὴν διάνοξιν ταύτην ἐκ νέου τὰ οἰκοδομήματα καὶ πάντα τὰ εὐρήματα ἐνὸς ἐκάστου στρώματος. Κατὰ τὴν ἐκσκαφὴν ταύτην ἀπεκαλύψαμεν, ἀπὸ τῶν ἄνω ἀρξάμενοι, ἐν πρὸς ἐν ἀλλεπαλήλως τὰ διάφορα στῶματα, ἐπιστημονικῶς συνηθοῖσάμεν πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς εὐρεθέντα ἀντικείμενα καὶ τότε μόνον προσέβημεν εἰς διάνοξιν τῶν οἰκοδομημάτων καὶ ἀνακάλυψιν τοῦ ἀμέσως κατωτέρου στρώματος, ἀφοῦ ἀκριβῶς τὰ κτίρια ἐκεῖνα κατεμετρήθησαν, ἰχνογραφῆθησαν καὶ ἐφωτογραφῆθησαν. Διὰ τῆς ἐργασίας ταύτης ἐξηκριβώθησαν τὰ αὐτὰ, κτίρια ἅτινα καὶ τὸ 1890 παρετηρήθησαν. Ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἀνέρχεται τοῦλάχιστον εἰς ἐννέα. Ἐν τισὶ μέρεσι πλείονα

διακρίνονται στῶματα, πολλοὶ ὅμως λόγοι ἀνγνωροῦσιν ὅπως διατηρήσωμεν μὲν τὸν ἀριθμὸν τοῦτον, ἀποδεχθῶμεν δὲ πρὸς τοῦτοις ὡς κατώτερα τμήματα καὶ διάφορους περιόδους ἐνίων στρωμάτων. Ὅτι τὸ δεύτερον π. χ. στῶμα ἐκ τῶν κάτω κατατέμεται εἰς τρεῖς σαφῶς διακρινομένας ἀπ' ἀλλήλων περιόδους, τοῦτο προηγουμένως ἦδη καθωρίσθη· αἱ τελευταῖαι ὅμως ἀνασκαφαὶ κατέδειξαν ὅτι καὶ ἐν τῷ κατωτάτῳ στρώματι δύο δέον νὰ διακρίνωμεν τοῦλάχιστον περιόδους.

Ἡ ἐξῆς διάταξις ἐπιτρέπει σαφῆ ἐπισκόπησιν τῶν ἐννέα τούτων στρωμάτων :

- A. Προμυκηναῖα ἢ προϊστορικὰ στῶματα :
 - α) Πανάρχαιος συνοικισμὸς = 1ον στῶμα·
 - β) Μεγαλοπρεπὲς ἴδρυμα ἀκροπόλεως μετ' οἰκημάτων, τείχους φρουρίου, πύργων καὶ πυλῶν = 2ον στῶμα·
 - γ) Τρεῖς μᾶλλον ἀσημαντοὶ συνοικισμοί, ὑπερκείμενοι ἀλλήλοις ὑπερθεὶν τῶν κεκαυμένων ἐρειπίων τοῦ 2ου στρώματος = στῶμα 3-5.
- B. Τὸ μυκηναῖον στῶμα ἦτοι ἡ ὀμηρικὴ Περγάμος = 6ον στῶμα.
- Γ. Τὰ κατόπιν τῆς μυκηναῖας ἐποχῆς στῶματα :
 - α) ἀρχαῖοι οἶκοι = 7ον στῶμα·
 - β) ἐλληνικοὶ οἶκοι τῆς ἐλληνιστικῆς ἐποχῆς = 8ον στῶμα·
 - γ) εὐπρεπῆ ρωμαϊκὰ ἴδρύματα = 9ον στῶμα·

Ζωηρῶν ἠσθάνοιμεν λύπην ἐπι τῷ ὅτι ὁ E. Σπλιμαν, ὁ τὴν Τροίαν ἀνακάλυψας, δὲν ἐπέβησε πλέον τῆς εὐρέσεως τοῦ βον στρώματος μετὰ τῶν ἐν αὐτῷ μεγαλοπρεπῶν ἰδρυμάτων. Μόνον τὸ πρῶτον μυκηναῖον οἰκοδόμημα καὶ τὰ πρῶτα θραύσματα ἀγγείων τῆς ἐποχῆς ταύτης κτύπησε νὰ ἴδῃ, μὴ παραγνωρίσας τὴν ἀξίαν αὐτῶν. Ἀναμφιδόλως θὰ ἐπεδίδοτο μετ' ἐνθουσιασμοῦ καὶ ζήλου εἰς τὴν διερεύνησιν καὶ τὴν κατὰ τὸ δυνατόν πλήρη ἀνακάλυψιν τῆς νέας Περγάμου. Ἐλπίζεται ὅτι καὶ νῦν δὲν θὰ ὑστερήσωσι τὰ μέσα πρὸς διεξαγωγὴν τοῦ ἔργου τούτου. Τὰ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ κτίρια δέον πάντα νὰ διερευνηθῶσι καὶ, ἐφ' ὅσον ἐπιτρέπουσι τοῦτο τὰ ὑπὲρ ταῦτα κείμενα μεταγενέστερα κτίρια, ν' ἀποκαλυφθῶσι. Δὲν πρέπει πλέον νὰ κίται θεθαμμένον ὑπὸ τὸν χοῦν τῶν χιλιετηρίδων τὸ ὀγκῶδες τεῖχος τῆς ἀκροπόλεως, ἀλλ', ἐφ' ὅσον διετηρήθη, ν' ἀποκαλυφθῆ εἰς φῶς. Μετὰ βασιμότητος ἐλπίζομεν ὅτι θὰ δυνηθῶμεν νὰ ἐκπληρώσωμεν ἀμφοτέρω ταῦτα τὰ ἔργα τὸ προεχρῆς ἔτος.

ΓΟΥΛΙΕΛΜΟΣ ΔΑΙΡΠΦΕΛΔ.
(Ἐκ τοῦ γερμανικοῦ) **Γ. Κ. Λαζαρίδης.**

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

ΦΥΤΟΛΟΓΙΚΑ. — Ὁ Στράβων καὶ ἡ ξηροφυλλία. — Ἡ θεωρητικὴ μέθοδος τοῦ ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ — MELY. — ΧΡΟΝΙΚΑ. — Μετεωρολογικὸν δελτίοντο: μὲρὸς ἰουλίου (ν. ἡμ.).

Ἐν τῷ ἀξιολόγῳ ἐπιστημονικῷ περιοδικῷ La Nature ἐδημοσιεύθη ἐσχάτως¹ ἐνδιαφέρουσα πραγμα-

1) Ἐν ἀριθμῷ 1054 τῆς 31|12 ἀυγούστου ε. ε.

τεία τοῦ κ. Georges Vitoux ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν. Ὁ Στράβων καὶ ἡ ξηροφυλλία (Strabon et le phyloxera), ἧς ἐκτενῆ περίληψιν δημοσιεύομεν ἐνταῦθα διὰ δύο λόγους· αὐν διότι διὰ ταύτης ἀπαξ ἐπι ἐπιβεβαιούται ἡ ἀλήθεια τοῦ γνωστοῦ ἀποφθέγματος οὐδὲν καὶ νὸν ὑπὸ τὸν ἡλιον, βεβαιούμενου διὰ τοῦ κατιγορηματικότερου τρόπου ὅτι οὐχὶ ἀδικῶς οἱ ἡμέτεροι ἐνδοξοὶ πρόγονοι θεωροῦνται ὡς θέμενοι τὰς βάσεις τῶν σιουδαιοτέρων τοῦλάχιστον ἀνακαλύψεων, ἐφ' αἷς δικαίως ἐναδρύνεται ὁ ἡμέτερος ἰδία αἰὼν· καὶ βον διότι κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἡ ἐν τῇ πραγματεία ταύτῃ περιγραφομένη σπουδαιότης διὰ πάσας τὰς ἀμπελοφόρους χώρας ἀνακάλυψις τῆς πρὸς θεραπείαν τοῦ εὐγενοῦς φυτοῦ ἀπὸ τῆς μαστιζούσης· αὐτὸ νόσου μεθόδου δὲν θὰ ἐγένετο ἐὰν ὁ ἀνακαλύψας αὐτὴν δὲν ἐγίνωσκε τὴν γλῶσσαν τοῦ Στράβωνος.

Ἡ δευτέρα αὐτῆ ὄψις τοῦ ζητήματος φαίνεται ἡμῖν πολλῶ σπουδαιότερα σήμερον, ὅποτε οὐ μόνον παρὰ τοῖς ξένοις καὶ ἀλλογλώσσοις παρατηρεῖται τὰσις τις πρὸς περιορισμὸν ἢ καὶ παντελεῆ κατάργησιν τῆς ἐν τοῖς σχολείοις διδασκαλίας τῆς γλώσσης τοῦ ἀνθρωπισμοῦ, καὶ ἀγῶνες δὲ κρατεροὶ μετὰ τούτων καὶ τῶν ἀντιπάλων αὐτῶν συνάπτονται, ἀλλὰ καὶ παρ' ἡμῖν ἐπι αἱ αὐταὶ καὶ μετὰ μείζονος ἐπι ἐντάσεως ὑποδηλοῦνται παρὰ τινῶν, εὐτυχῶς εὐαρίθμων, τάσεις πρὸς παραγκωνίσιν τῆς γλώσσης ἡμῶν, ἧτις ἀποτελεῖ οὐ μόνον τὴν τιμωτέραν τῶν πατέρων ἡμῶν παρακαταθήκην, ἀλλὰ καὶ τὸν σημαντικώτερον καὶ ἀρραγέστερον δεσμὸν δι' οὐ συνδεόμεθα πρὸς τε τοὺς ἡμετέρους προγόνους καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν ἱστορίαν.

Ἀπὸ τῆς δευτέρας ταύτης ὄψεως κρίνων τὴν προκειμένην ἀνακάλυψιν καὶ ὁ κ. G. Vitoux ἀρχεται τῆς πραγματείας αὐτοῦ διὰ τῶν ἐξῆς :

« Μέχρι τοῦδε ἡ σπουδὴ τῆς ἐλληνικῆς δὲν φαίνεται οὐδέποτε θεωρηθεῖσα ὡς μέσον πρόσφορον πρὸς ἐρρωμένην εἰς τὴν εὐτυχίαν ἀφίξιν.

Ἀπὸ τοῦδε δυνατόν νὰ θεωρηθῶσι τὰ πράγματα μεταβληθέντα τὴν στιγμὴν ταύτην, τῷ ὄντι, γνωστότατος πολυμαθῆς φιλολόγος, ὁ κ. F. de Mely, θὰ ὀφείλῃ ἴσως εἰς τὴν γένωσιν τῆς γλώσσης τοῦ Ὀμήρου τὸ ὅτι ἠξιώθη ἐκατοντάδων τινῶν χιλιετηρίων γραμματίων. ἅτινα πρὸ εἰκοσὶ καὶ πλέον ἐτῶν ὠρισθῆσαν ὡς ἀμοιβὴ τοῦ ἀνακαλύψοντος τὴν ἀληθῶς βεβαίαν κατὰ τῆς ξηροφυλλίας συνταγὴν ».

Ἀλλ' ἡ ἀνάπτυξις τοῦ ζητήματος τούτου ἀπὸ τῆς δευτέρας ταύτης ὄψεως ἀναμφιδόλως κείται ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῶν Ἐπιστημονικῶν ἡμῶν Ἐπιθεωρήσεων, λίαν δὲ πιθανῶς ἔσται ἐν οὐ μακρῷ μέλλοντι τὸ ὑποκείμενον μελετῶν ἀνδρῶν ἐιδικῶν καὶ ἐντελῶς γινωσκόντων τὴν θέσιν τῶν εκπαιδευτικῶν ἡμῶν πραγμάτων, οἵτινες, ἄγρυπνοι φρουροὶ τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν παιδείσεως, παρακολουθοῦσι μετὰ στοργῆς πᾶσαν πρὸς ἀναστῆλῶσιν αὐτῆς ἐνέργειαν, μὴ λησμονοῦντες νὰ σημεῖωσιν ἐπίσης καὶ πᾶσαν ἀντιθετον πρὸς ταύτην ἀπόπειραν ὡς καὶ τὴν μοιραίως συμπαρομαρτούσαν ταῖς ἀντιθέτοις ταύταις καὶ παρατόλμοις ἀποπειραῖς ἀποτυχίαν.

Καὶ ἦδη ἐπι τὸ προκειμένον συνομιζόμενον ἐν δυοὶ λέξεσι, ταῖς ἐξῆς :

Ὁ κ. de Mely ἀναγινώσκων τὸν γεωγράφον Στράβωνα ἀνεκάλυψε τὸ κατὰ τῆς ξηροφυλλίας φάρμακον.

Φαίνεται ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ ἀρχαίου τούτου συγγραφέως ἢ καὶ προγενεστέρας, οἱ ἀμπελοργοὶ εἰς διηλεκτὴ εὐρίσκοντο ἀγῶνα, ὡς καὶ οἱ σύγχρονοι αὐτῶν συνάδελφοι, κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῶν ἀμπελῶν αὐτῶν, διότι δυστυχῶς τὰ ἐντομα καὶ τὰ παράσιτα δὲν ἀνῆκουσιν εἰς τὰς νεωτέρας ἀνακαλύψεις, καὶ κατὰ τὴν παροχημένην δὲ ἐκείνην ἐποχὴν, ὡς καὶ κατὰ τὴν σύγχρονον, ἀσπονδος ἦτο κεκρηγμένος ὁ πόλεμος μετὰ τῶν καταστρεπτικῶν τούτων ὄντων καὶ τοῦ ἀνθρώπου. Διὰ τοῦτο δὲν ἐλείπον τὰ πρὸς καταπολέμησιν αὐτῶν φάρμακα, οἱ δὲ συγγραφεῖς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐσημείουν ἐν τοῖς συγγράμμασιν αὐτῶν διάφορα πρὸς ἐξόντωσιν ἐκείνων μέσα. Οὕτως ὁ Στράβων ἐν τοῖς Γεωγραφικοῖς αὐτοῦ ὁμιλεῖ περὶ θεραπείας νόσου τινὸς τῆς ἀμπελου, θεραπείας ἣν ἀναγράφει ὡς παραληφθεῖσαν παρὰ τοῦ Ποσειδωνίου. Ἡ περιγραφὴ αὕτη τοῦ Στράβωνος ἔχει αὐταῖς λέξεσιν ὧδε :

« . . . πέτρα δ' ἐστὶ πῦρ ἀναδιδούσα, ὑπ' αὐτῇ δὲ κρῖναι ῥέουσι χλιαροῦ καὶ ἀσφάλτου, καιομένης, ὡς εἰκός, τῆς βῶλου τῆς ἀσφαλτίτιδος· μέταλλον δ' αὐτῆς ἐστὶ πλῆσιον ἐπι λόφου· τὸ δὲ τυπθὲν ἐκπληροῦται πάλιν τῷ χρόνῳ, τῆς ἐγγωννυμένης εἰς τὰ ὀρύγματα γῆς μεταβαλλούσης εἰς ἀσφαλτον, ὡς φησὶ Ποσειδώνιος. Λέγει δ' ἐκεῖνος καὶ τὴν ἀμπελίτιν γῆν ἀσφαλτώδη τὴν ἐν Σελευκείᾳ τῇ Πιερίᾳ μεταλλευομένην ἄκος τῆς φθειριώσης ἀμπελου· χρυσθεῖσαν γὰρ μετ' ἐλαίου φθείρειν τὸ θηρίον πρὶν ἐπι τοὺς βλαστοὺς τῆς ῥίζης ἀναβῆναι· τοιαύτην δ' εὐρεθῆναι καὶ ἐν Ῥόδῳ πρυτανεύοντος αὐτοῦ, πλείονος δ' ἐλαίου δεῖσθαι. »

Τὸ χωρίον τοῦτο θὰ παρέμενε ὡς καὶ πολλὰ ἄλλα ἀπαρατήρητον, ἐὰν δὲν συνέπιπτεν ὥστε κατ' εὐτυχίαν συγκυρίαν ὁ κ. Mely νὰ εἶνε κάτοχος ἐκταρίων τινῶν ἐκ ξηροφυλλίας παθουσῶν ἀμπελῶν, ὅποτε φυσικῶς, ἔνεκα τῆς ἐιδικῆς ταύτης συμπτώσεως, ἐθεώρησε καλὸν ν' ἀξιώσῃ προσοχῆς τὴν ὑπὸ τοῦ σοφοῦ ἀρχαίου συγγραφέως ἀναγεγραφομένην παρατήρησιν. Ἐπι πλέον δὲ, ἡ σημείωσις τοῦ Στράβωνος ἀναφέρεται εἰς ἐντελῶς ὠρισμένην περίστασιν· διότι, ὡς ἐν τῷ ἀνωτέρῳ χωρίῳ ἀναγράφεται, δὲν πρόκειται ἀορίστως περὶ θεραπείας νοσήματός τινος τῆς ἀμπελου, ἀλλὰ περὶ ἐκείνου, ὅπερ προσβάλλον κατὰ πρῶτον τὰς ῥίζας τοῦ φυτοῦ, ἀνέρχεται εἰς τὰ ἐπι τοὺς βλαστούς. Ἐπειδὴ δὲ ἀκριβῶς οὕτω φέρεται καὶ ἡ ἡμετέρα ξηροφυλλία, τοῦτο δὲ ἦτο γνωστὸν τῷ κ. Mely ὡς ἀμπελοκόμῳ, φυσικώτατον ἦτο νὰ σκεθῆ ὅτι κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τὸ ὑπὸ τοῦ ἀρχαίου συγγραφέως μνημονευόμενον ἐντομὸν εἶνε τὸ αὐτὸ πρὸς τὸ ἐπιφέρων σήμερον τὴν καταστροφὴν τῶν ὠραιότερων φυτειῶν.

Τῆς ὑποθέσεως ταύτης τεθείσης ὑπὸ τοῦ κ. Mely, φυσικώτατον ἦτο νὰ σκεθῆ ὅτι περὶ πειραματικῆς

1) Strabonis Geographica recognovit Augustus Meinelke, vol. secundum, βιβλίον Z, ἐδ. 8, ἐν σελ. 435.

έφαρμογής της τυχαίως εν τῷ ἀνωτέρω χωρίῳ τοῦ Στράβωνος ἀναγραφομένης συνταγῆς. Ἄλλως τε δὲ ἐλάχιστα ἐκ τῆς ἀποτυχίας τῆς ἀποπειρας ταύτης θὰ ἐξημιούσιο, διότι ἐκ τῶν τριακοντακλιχίων κλημάτων, ὧν κάτοχος ἦτο ποτέ, μόλις ὑπελείποντο αὐτῷ συνεπεία τῆς ἐκ τῆς φοβεράς νόσου καταστροφῆς ὀλιγώτερα τῶν χιλίων, καὶ ταῦτα δὲ, προσδεδωμένα ἤδη ἰσχυρῶς ὑπὸ τοῦ παρασίτου, ἐφαίνοντο εἰς βεβαίαν καταδεδικασμένα καταστροφῆν.

Τῆς πρὸς πειραματικὴν ἐφαρμογὴν τῆς συνταγῆς τοῦ Στράβωνος ἀποφάσεως ληθθεῖσης, ὁ κ. Mély εὐρέθη πρὸ φαινομένης ἀνυπερβλήτου δυσχερείας. Τῷ ὄντι, ὅποια τις ἄρα γε ἦτο ἢ ὑπὸ τοῦ ἀρχαίου συγγραφέως ἀναφερομένη ἀμπελιτις γῆ; — Εὐτυχῶς τὴν δυσχερείαν ταύτην κατώρθωσεν ὁ κ. Mély, νὰ ὑπερβῆ, ὀδηγηθεὶς βεβαίως καὶ εἰς τοῦτο ὑπὸ τῶν ἐν τῷ ἀνωτέρῳ χωρίῳ τοῦ ἐξόχου γεωγράφου περὶ τῆς ἀσφαλώδους συστάσεως τῆς ἀμπελιτιδος ἀναγραφόμενων. Ἐπὶ τῇ βάσει ταύτην προέβη ὁ σοφὸς φιλόλογος κατὰ μάρτιον τοῦ παρελθόντος ἔτους εἰς τὰ ὀριστικὰ καὶ ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας στεφθέντα πειράματα αὐτοῦ. Τὰ πειράματα ταῦτα ἐξετελέσθησαν ἐπὶ ἑξακοσίων κλημάτων ἐκλεγέντων ἐν μέσῳ ἀμπέλου ὑπὸ τῆς ξηροφυλλίας καταστροφείσης καὶ πεφυτευμένης ἐπὶ ἐδάφους ἀργιλλώδους, ἐνθα ἀδύνατον ἦτο νὰ γείνη σκέψις περὶ ἐπωφελούσης ἐφαρμογῆς τοῦ θειοῦχου ἄνθρακος. Ἄντι δὲ τῆς ἀγνώστου αὐτῷ συστάσεως ἀμπελιτιδος, ὁ κ. de Mély συνέλαβε τὴν γόνιμον ἰδέαν ν' ἀναμίξῃ μετὰ τοῦ περιβάλλοντος τὰς ῥίζας ἐκάστου κλήματος χώματος ποσότητά τινα λεπτοκεκομμένων ρακῶν συμμιγμένων μετὰ πετρελαίου ἀποτελοῦντος τὸ 1/10 τοῦ βάρους ἐκείνων. Μῆνας τινὰς κατόπιν, κατὰ ἰούνιον τοῦ αὐτοῦ ἔτους, ἐπανέλαβε τὴν χρῆσιν τοῦ θεραπευτικοῦ αὐτοῦ μέσου, χρησιμοποιηθέντος τότε ἐπὶ 700 κλημάτων, ἀντικαταστήσας τὴν φορὰν ταύτην τὰ ῥάκη διὰ βρῦων ποάνθρακος (τύρτης) [moussé de tourbe].

Τὰ εὐτυχῆ ἐξαγόμενα τῆς πειραματικῆς ταύτης ἐργασίας ἀνεκοινώσατο ὁ κ. de Mély τῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν ἐπιστημῶν τῶν Παρισίων ἐν δυοῖ συνεδρίαις, ἦτοι κατὰ ἀπρίλιον τοῦ παρελθόντος ἔτους¹⁾, καὶ τελευταίον ἐκ τῆς συνεδρίας αὐτῆς τῆς 28/9 ἰανουαρίου ἐ. ἔ., καθ' ἣν καὶ παρουσιάσε τῇ Ἀκαδημίᾳ κλάδον ἀμπέλου μήκους 3,50., ζωνρᾶς βλαστήσιως, ἀποτυπθέντα ἐκ κλήματος ἐκ ξηροφυλλίας παθόντος καὶ ὑποστάντος τὴν διὰ τοῦ πετρελαίου θεραπείαν. Ὁ κ. de Mély μετὰ τινὰ ἱστορικὴν εἰσαγωγὴν περὶ τῆς θεραπείας τῆς ἀμπέλου διὰ τῶν ἀσφάλτων, θεραπείαν, ἥς χρῆσις ἐγένετο ἀπὸ τοῦ Δου πρὸ Χριστοῦ αἰῶνος, ὡς τοῦτο καταδεικνύται ἐκ τῶν σχετικῶν πρὸς ταύτην ἀναγραφόμενων ἐν τῷ περὶ λίθων βιβλίῳ τοῦ Θεοφράστου, μὴ διακοπεῖσαν δὲ μέχρι τοῦ μεσαιῶνος, ὡς τοῦτο ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν σχετικῶν χωρίων διαφόρων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης συγγραφέων, ἀναφέρει τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἐπιτευχθέντα ἐκ τῆς χρήσεως τοῦ πετρελαίου πρὸς ἀπαλλαγὴν τῆς ἀμπέλου ἀπὸ τῆς τέλεον καταστρε-

φούσης αὐτὴν νόσου διὰ τῶν ἐξῆς: «Τὰ ἀποτελέσματα ὑπῆρξαν θαυμάσια· δυστυχῶς οἱ ὄψιοι παγετοὶ κατέστρεψαν κατὰ τὸ ἔαρ τοὺς πρώτους βλαστοὺς, διὰ τοῦτο δὲ ἀδύνατῶ νὰ ὑποβάλω τῇ Ἀκαδημίᾳ ἕτερα πλὴν τῶν προϊόντων δευτέρας βλαστήσεως, ἥτις συνήθως εἶνε σχεδὸν μηδαμνῆ. Ἐνῶ ἐξ ἐκάστου ἑκταρίου, ἐφ' οὗ ἐξετέλουν τὸ πείραμα καὶ ὕπερ ἔφερε δεκακισχίλια κλήματα ἀμπέλου, συνέλεγον ἐν συνόλῳ 1361 χιλιογράμματα σταφυλῶν, τετραγώνων 900 κλημάτων, ἐφ' ὧν ἐφήρμοσα τὴν ὑπὸ τοῦ Στράβωνος ἐνδεικνυμένον θεραπείαν, παρήγε μόνον, καίπερ ὑπὸ τῆς ξηροφυλλίας προσδεδωμένον, 475 γρ. σταφυλῶν, ἦτοι πλέον τοῦ τρίτου· ἐνῶ δὲ ἐπὶ 9000 κλημάτων, μὴ ὑποβληθέντων εἰς τὴν θεραπείαν, πλέον τῶν 3/4 ὀλοσχερῶς σήμερον ἀπωλέσθησαν, ἐν τῷ τετραγώνῳ τῶν 900 οὐδὲν ἔπαθέ τι».

Τὰ ἐκ τῆς πειραματικῆς ταύτης ἐφαρμογῆς τῆς θεραπευτικῆς τοῦ Στράβωνος μεθόδου ἐξαγόμενα ἀνατρέπουσιν ἄρδην τὰς περὶ καταστρεπτικῆς δῆθεν ἐπιρροῆς τοῦ πετρελαίου ἐπὶ τῆς ἀμπέλου πεποιθήσεις τῶν διαπρεπεστέρων χημικῶν, οἵτινες, ἀντιθέτως πρὸς τὰς ἰδέας τοῦ Στράβωνος, ἰδέας ἃς συνεμερίζοντο ἐπίσης ἄλλοτε ὁ Θεόφραστος, Κάτων ὁ Πρεσβύτερος, ὁ Διοσκορίδης καὶ ἄλλοι, ἐβεβαίουν ὀριστικῶς ὅτι οὐδέποτε ἡ ἀμπέλος θὰ ἀνταίχεν εἰς τὴν διὰ τοῦ πετρελαίου θεραπείαν.

Κατ' αὐτοὺς, 5 μόνον γραμμάρια τῆς ὕλης ταύτης θὰ ἐξήρουν πρὸς ἀναπόφευκτον καταστροφὴν τοῦ εὐρωστότερου κλήματος· ἤδη δὲ, ἐν διαστήματι δέκα πέντε περίπου μηνῶν, τινὰ τῶν σήμερον εὐρωστων κλημάτων προσέλαβον 9? ὅλα γραμμάρια πετρελαίου, ἕτερα δὲ μέχρι 40 γρμ. εἰς μίαν μόνον δόσιν. Τὸ μόνον μὴ εἰσέτι ἀκριβῶς καθωρισμένον ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ πετρελαίου κατὰ τῆς ξηροφυλλίας εἶνε τὸ ἀνώτατον ὄριον τοῦ ποσοῦ ὕπερ δυνατόν κατὰ ταύτην νὰ χρησιμοποιηθῆ ἄνευ βλάβης τῆς ἀμπέλου, τοῦτο δὲ ἐζητήσε κατὰ τὴν τελευταίαν αὐτοῦ ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ ἀνακοίνωσιν ὁ κ. de Mély νὰ καθορισθῆ διὰ τῆς ἐκτελέσεως ὁμοίων πειραμάτων εἰς διάφορα ἐκ ξηροφυλλίας παθόντα σημεῖα. Ὅπως δὲ ποτε βέβαιον εἶνε ὅτι τὰ ὑποστάντα τὴν διὰ πετρελαίου θεραπείαν τοῦ κ. de Mély κλήματα αὐτῶν εἶναι πρᾶσινον καὶ πυκνόν, αἱ ῥίζαι νέαν ἔλαβον ζῶν, ἐνῶ τὰ παρακείμενα αὐτοῖς καὶ εἰς αὐτὰ ἐγκαταλειφθέντα κλήματα φθίνουσιν οἰκτρῶς.

Ἡ κατὰ τὴν μεθόδον τοῦ κ. de Mély θεραπεία τῆς ξηροφυλλίας, θεραπεία ἥκιστα δαπανηρά, διότι εἰς ἐκάστην τοῦτων δαπανῶνται πέντε μόνον φράγκα δι' ἐκάστην χιλιάδα κλημάτων, ἐκτελεῖται ὡς ἐξῆς: Ὅρυσσεται περὶ τὸν πόδα ἐκάστου κλήματος μικρὸν κοίλωμα, 30 μέχρι 35 ἑκατοστομέτρων διαμέτρου καὶ 25 μέχρι 30 ἑκατοστομέτρων βάθους, ἀφινόμενον περὶ τὴν βάσιν τοῦ κλήματος δακτυλίου ἐκ χώματος, διαμέτρου 15 περίπου ἐκστμ. Εἶτα παρασκευάζεται κατὰ μικρὰς δόσεις μίγμα 100 χιλιογράμμων βρῦων ποάνθρακος, ἅτινα συντρίβουσιν ἄδρομερῶς μετὰ 10 γρ. πετρελαίου δευτέρας ποιότητος, οὕτω δὲ σχηματίζεται ὁμοιομερῆς ὄλον, ὅπερ ἀφίνεται ἤρεμον ἐπὶ 24 ὥρας. Εἶτα τίθενται εἰς τὸν πόδα ἐκάστου

κλήματος 200 γρμ. τοῦ μίγματος τούτου καὶ καλύπτεται τοῦτο ἀμέσως διὰ τοῦ κατὰ τὸν σχηματισμὸν τοῦ βοθρίου ἐξαχθέντος χώματος.

Ἡ ἐργασία αὕτη ἐπαναλαμβάνεται δις μὲν κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος, κατὰ μάρτιον καὶ ἰούνιον, ἐφ' ἅπαξ δὲ καθ' ἑκάστον τῶν ἐπομένων, κατὰ ἰούνιον μόνον. Ταῦτα συντομώτατα τὰ περὶ τῆς σπουδαιότητος

ταύτης ἀνακαλύψεως τοῦ κ. de Mély, ἀνακαλύψεως, ἥτις ἀρμοδίως χρησιμοποιουμένη, μεγάλας προφίται νὰ παράσχη τῇ ἀνθρωπότητι εὐεργεσίας.

ΧΡΟΝΙΚΑ.—Τὸ μετεωρολογικὸν δελτίον τοῦ μηνὸς ἰουλίου (ν. ἡμ.) ἀποτελοῦν συνέχειαν τοῦ ἐν ἡγγουμένῳ φύλλῳ δημοσιευθέντος, ἔχει ὡδε:

Ἄκραι θερμοκρασίαι.

Ἡμερ.	Ταπεινοτάτη.	Υψίστη.
Ἰουλίου 1	70, ἐν Pic du Midi καὶ ἐν Stornoway.	37°, ἐν Cap Béarn· 36°, ἐν Μαδρίτη· 35°, ἐν Gap καὶ ἐν Φλωρεντίᾳ.
» 2	80, ἐν Pic du Midi καὶ ἐν Bodo.	40°, ἐν Σφάζ καὶ ἐν Laghouat· 36°, ἐν Cette καὶ ἐν Cap Béarn.
» 3	60, ἐν Haparanda· 70, ἐν mont Ventoux· 80, ἐν Ἀρχαγγέλῳ καὶ ἐν Bodo.	40°, ἐν Laghouat· 380, ἐν Cap Béarn· 360, ἐν Βορδῶ.
» 4	50, ἐν Haparanda· 70, ἐν Ἀρχαγγέλῳ καὶ ἐν Wisby.	420, ἐν Aumale· 400, ἐν Laghouat· 360, ἐν C. Béarn καὶ ἐν Τύνιδι.
» 5	40, ἐν Hernosand· 50, ἐν Pic du Midi· 60, ἐν Haparanda.	410, ἐν Τύνιδι καὶ ἐν Laghouat· 400, ἐν Aumale· 360, ἐν Cap Béarn.
» 6	40, ἐν mont Ventoux· 60, ἐν Pic du Midi καὶ ἐν Haparanda.	410, ἐν Laghouat· 380, ἐν Παλέρμῳ· 350, ἐν Cap Béarn· 380, ἐν C. Béarn· 350, ἐν Μαδρίτη· 340, ἐν Limoges καὶ ἐν Charleville.
» 7	30, ἐν mont Ventoux· 80, ἐν Pic du Midi καὶ ἐν Hernosand.	390, ἐν Laghouat· 370, ἐν Cap Béarn· 350, ἐν Charleville.
» 8	70, ἐν Pic du Midi· 90, ἐν Memel· 100, ἐν mont Ventoux.	390, ἐν Laghouat· 280, ἐν Aumale· 340, ἐν C. Béarn.
» 9	30, ἐν Pic du Midi· 70, ἐν Puy de Dôme καὶ ἐν Ἀρχαγγέλῳ.	400, ἐν Laghouat· 390, ἐν Aumale· 360, ἐν Cap Béarn.
» 10	40, ἐν Pic du Midi· 70, ἐν Bodo καὶ ἐν mont Ventoux· 90, ἐν Puy de Dôme.	410, ἐν Laghouat· 360, ἐν Cap Béarn καὶ ἐν Aumale.
» 11	40, ἐν Pic du Midi· 20, ἐν Briançon. ἐν mont Ventoux καὶ ἐν Bodo.	390, ἐν Παλέρμῳ· 370, ἐν Τύνιδι· 360, ἐν C. Béarn· 350, ἐν Aumale.
» 12	—40, ἐν Pic du Midi· 50, ἐν mont Ventoux· 60, ἐν Bodo.	380, ἐν Ἀλγερίῳ· 340, ἐν C. Béarn· 330, ἐν Oran καὶ ἐν Βρινδῆσίῳ.
» 13	—10, ἐν Pic du Midi· 20, ἐν mont Ventoux· 40, ἐν Bodo.	360, ἐν Βρινδῆσίῳ· 350, ἐν Oran· 330, ἐν Μελίτη· 320, ἐν Cap Béarn.
» 14	—40, ἐν Pic du Midi· 20, ἐν mont Ventoux· 40, ἐν Puy de Dôme.	

Ἄκραι θερμοκρασίαι.

Ἡμερ.	Ταπεινοτάτη.	Υψίστη.
Ἰουλ. 15	—40, ἐν Pic du Midi· 10, ἐν mont Ventoux· 30, ἐν Haparanda.	340, ἐν Βρινδῆσίῳ· 330, ἐν Cap Béarn· 310, ἐν Σφάζ.
» 16	—20, ἐν Pic du Midi· 20, ἐν mont Ventoux· 30, ἐν Haparanda.	350, ἐν Cap Béarn καὶ ἐν Aumale· 340, ἐν Κωνσταντινουπόλει· 270, ἐν Μασσαλίᾳ, Περπινιάν καὶ Gap· 350, ἐν Μαδρίτη καὶ ἐν Aumale.
» 17	10, ἐν Pic du Midi· 30, ἐν mont Ventoux· 70, ἐν Haparanda.	410, ἐν Laghouat· 370, ἐν Μαδρίτη.
» 18	40, ἐν mont Ventoux· 50, ἐν Servance.	360, ἐν Cap Béarn.
» 19	40, ἐν mont Ventoux· 50, ἐν Briançon, ἐν Servance καὶ ἐν Pic du Midi.	370, ἐν Cap Béarn· 360, ἐν Μαδρίτη· 330, ἐν Σφάζ· 310, ἐν Sicie (Ἀκρωτ. παρὰ τὴν Τουλῶν).
» 20	30, ἐν Pic du Midi· 70, ἐν Bodo· 80, ἐν m. Ventoux καὶ ἐν Servance.	410, ἐν Laghouat· 360, ἐν C. Béarn· 350, ἐν Aumale.
» 21	30, ἐν Pic du Midi· 70, ἐν mont Ventoux· 80, ἐν Stornoway.	410, ἐν Laghouat· 390, ἐν Aumale· 310, ἐν Cap Béarn.
» 22	60, ἐν mont Ventoux· 70, ἐν Pic du Midi· 80, ἐν Stornoway.	390, ἐν Laghouat· 360, ἐν C. Béarn καὶ ἐν la Calle.
» 23	20, ἐν Pic du Midi· 50, ἐν mont Ventoux· 70, ἐν Puy de Dôme.	370, ἐν Laghouat· 360, ἐν C. Béarn· 340, ἐν Μαδρίτη.
» 24	40, ἐν Pic du Midi· 70, ἐν Charleville· 80, ἐν Puy de Dôme.	360, ἐν C. Béarn, ἐν Croisette, ἐν Μαδρίτη καὶ ἐν Laghouat.
» 25	70, ἐν Stornoway· 80, ἐν Servance καὶ ἐν Bodo· 100, ἐν Ἀρχαγγέλῳ.	380, ἐν Cap Béarn· 370, ἐν Μαδρίτη· 350, ἐν Laghouat.
» 26	40, ἐν Pic du Midi· 80, ἐν Puy de Dôme· 90, ἐν Bodo.	380, ἐν Cap Béarn· 360, ἐν Μαδρίτη· 330, ἐν Φλωρεντίᾳ.

1) Ἡ θερμοκρασία αὕτη εἶνε ἡ σημειωθεῖσα ἐν τῷ μετεωρολογικῷ δελτίῳ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ ἀστεροσκοπείου· ἄλλαι θερμομετρικαὶ μετρήσεις ὀρίζουσι ταύτην ἀνωτέραν τῶν 340 κατὰ 2 καὶ πλέον βαθμούς.

1) Βλέπε Revue Scientifique, 1892, 1ον ἔξαμηνον, Τόμ. XLIX, ἐν σελ. 569, στήλη 2.

"Ακραί θερμοκρασίαι.

Ἡμερ.	Ταπεινωτάτη.	Υψίστη.
» 27	—10, ἐν Pic du Midi· 60, ἐν Puy de Dôme· 7 ^o , ἐν mont Ventoux.	35 ^o , ἐν Laghouat· 330, ἐν Porto· 280, ἐν île Sanguinaire.
» 28	—30, ἐν Pic du Midi· 20, ἐν mont Ventoux· 50, ἐν Puy de Dôme.	36 ^o , ἐν Laghouat· 350, ἐν Βρισησίω· 30 ^o , ἐν C. Béran.
» 29	—4 ^o , ἐν Pic du Midi· 40, ἐν mont Ventoux· 6 ^o , ἐν Bodo καὶ ἐν Servance.	34 ^o , ἐν C. Béarn καὶ ἐν Laghouat· 33 ^o , ἐν Λι- σθώνη· 32 ^o , ἐν Μαδρίτη.
» 30	—2 ^o , ἐν Pic du Midi· 20, ἐν m. Ventoux· 60, ἐν Cap καὶ ἐν Servance.	34 ^o , ἐν Μαδρίτη καὶ ἐν Laghouat· 27 ^o , ἐν Μασ- σαλίχ καὶ ἐν Περπινιάν.
» 31	—30, ἐν Pic du Midi· 20, ἐν mont Ventoux· 50, ἐν Puy de Dôme.	34 ^o , ἐν Λισθώνη· 33 ^o , ἐν Cap Béarn καὶ ἐν Μαδρίτη.

Ἐκ τοῦ πίνακος τούτου ἐπιτεταί ὅτι ἡ μὲν ταπεινωτάτη θερμοκρασία τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς βορειοδυτικῆς Ἀφρικῆς (—4°) ἐσημειώθη ἐν Pic du Midi τὴν 14, 15 καὶ 29 τοῦ μηνός, ἡ δὲ ὑψίστη (42°) ἐσημειώθη ἐν Aumale τὴν 4, πολλάκις δὲ ἐσημειώθη ἐν τοῖς σταθμοῖς τῆς βορειοδυτικῆς Ἀφρικῆς θερμοκρασία ἀνωτέρα τῶν 40°.

ΗΛ. Γ. ΒΑΛΣΑΜΑΚΗΣ.

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΥΠΟΚΡΙΤΟΥ — ΧΡΟΝΙΚΑ.

Ἐν τῇ κατ' ἐξοχὴν χώρα τοῦ καλοῦ οἱ ὑποκριταὶ οὐ μόνον χρήμασι—λέγεται δὲ ὅτι ὑποκριτὴς διὰ μίαν παράστασιν ἔλαβε τάλαντον, ἦτοι 5,895 φρ. περίπου—ἀλλὰ καὶ ἄλλαις τιμαῖς ἠμείδοντο ἢ δ' ἄν α. ν. τ. ο. δὲ ἐπὶ Ἀριστοτέλους, καθὰ αὐτὸς ὁ Σταγίριτις λέγει, μείζον τῶν ποιητῶν, ἐπετρέπετο δ' αὐτοῖς μεταβάλλειν τὰ κείμενα πρὸς μείζονα ἀνάδειξιν τῶν προσόντων αὐτῶν. Ἡ Ρώμη ὅμως οὐχ οὕτως ἐφρόνει περὶ αὐτῶν, καὶ ἐν ἄλλαις δὲ χώραις, ὡς ἐν Γαλλίᾳ, καίτοι ἐν αὐτῇ ὁ μὲν Μολιέρος ἠξιοῦτο τῆς εὐνοίας Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ' καὶ τῆς τιμῆς τῆς προστασίας αὐτοῦ (l'honneur de sa protection), ἄλλοι δὲ, ὡς ἡ Ἀδριανὴ Lecouivreur, ἐνθουσιώδους ἐτύγχανον ὑποδοχῆς καὶ τιμῶν ὑπὸ ἐξόχων ἀνδρῶν καὶ τῆς κοινωνίας ἔτι, ὁ ὑποκριτὴς ἀπόκληρος ἐλογίζετο. Ἐδει ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ νὰ συντελεσθῆ τὸ μέγα γεγονός τοῦ 1789 ὅπως ὁ εἰς ἀτιμίαν καταδικασμένος ὑποκριτὴς κηρυχθῆ ἐλεύθερος πολίτης, ἀναγνωρισθῆ δὲ αὐτῷ τὸ δικαίωμα, ὅπερ οἱ πολῖται πάντες εἶχον, τοῦ ἐξασκεῖν τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ πρὸς πορισμὸν τῶν τοῦ βίου ἠδὲ πανταχοῦ τοῦ κόσμου οἱ ὑποκριταί, ἐν τοῖς καλλιτέχναις καταλεγόμενοι, βασιλικῶν ἀξιοῦνται τιμῶν, τιμῶνται καὶ οὗτοι διὰ παρασῆμων ὡς οἱ ἄλλοι πολῖται, οὐ πρὸ πολλοῦ δὲ ἀρκετὴ ἐγένετο συζήτησις

ἐν Γαλλίᾳ ἐπὶ τῇ μὴ ἀναδείξει ἔτι ὑποκριτοῦ ὡς ἀκαθηματικοῦ, ὑπῆρξαν δὲ οἱ ἐκθύμως ὑποστηρίζαντες ὅτι καὶ ὑποκριτὴς δύναται καὶ πρέπει νὰ παρακάθηται τοῖς τεσσαράκοντα ἀθανάτοις.

Ὁ δὲ πολὺς Hegel (Ποιητικὴ) περὶ αὐτοῦ λέγει τὰ ἑξῆς: «Ἀποκαλοῦσι νῦν καλλιτέχνην (artiste) τὸν ὑποκριτὴν καὶ τιμῶσιν αὐτὸν τῇ καλλιτεχνικῇ ταύτρ κλήσει. Τὸ εἶναι τινα ὑποκριτὴν, κατὰ τὰς ἐνεστώσας ἡγῶν ιδέας, οὐκ ἔστι κηλίς ἠθικῆ, οὔτε ὄνειδος ἐνώπιον τῆς κοινωνίας. Τοῦτο δ' ἔστι δικαίον διότι ἡ τέχνη αὐτὴ ἀπαιτεῖ πολὺ τάλαντον, δεξιότητα, καρτερίαν, φιλοπονίαν, γύμνασιν, γνώσεις, καὶ ἅμα ἐπὶ πᾶσι ἰδιοφυίαν».

«Ὁ ὑποκριτὴς ὀφείλει οὐ μόνον νὰ ἐμβαθύνῃ εἰς τὸν νοῦν τοῦ ποιητοῦ, νὰ ἐνδρακῶθῃ τὸ σχῆμα, ὅπερ ὑποδύεται, νὰ ἐφαρμοσῇ αὐτῷ τὴν ἀτομικὴν αὐτοῦ πρωτοτυπίαν ἐν τῷ ἦθει καὶ φυσικῶς, ἀλλ' ὀφείλει δι' ἰδίου δημιουργικοῦ τάλαντου ἐν πολλοῖς νὰ συμπληρώσῃ τὰ ἔπη, νὰ πληρώσῃ τὰς ἐλλείψεις, νὰ εὗρῃ τῆς μεταβάσεις καὶ ἐν γένει νὰ ἐξηγήσῃ ἡμῖν τὸν ποιητὴν, νὰ καταστήσῃ διὰ τῆς ὑποκρίσεως αὐτοῦ ὁρατὰς καὶ παρούσας τὰς κερυμμένας ιδέας αὐτοῦ, ἀποκαλύψῃ τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ τῆς μεγαλοφυίας αὐτοῦ καὶ ὅλα τὰ μυστήρια τῆς συνθέσεως αὐτοῦ».

Καὶ ταῦτα μὲν ὁ γερμανὸς φιλόσοφος ἀποδεικνυται δι' αὐτῶν ἀριδιήλως ὅτι πολλῶν μὲν δεῖται προσόντων ὁ ὑποκριτὴς, ἔστι δὲ, ταῦτα κεκτημένος, ἄξιος τιμῆς καὶ δικαίως φέρεται τὴν προσωνυμίαν τοῦ καλλιτέχνου. Ἡ τέχνη δ' αὐτοῦ οὐχ ἦτων τῆς τοῦ ζωγράφου καὶ γλύπτου τυγχάνει οὕσα, καθὰ φησὶν ὁ Coquelin (ainé). «Ὅπως ποιῶν ἔργον τέχνης ὁ μὲν ζωγράφος ἔχει τὰ χρώματα, τὸ ὑψάσμα καὶ τοὺς χρωστίπρασ αὐτοῦ, ὁ δὲ γλύπτης τὴν γῆν, τὸν πρωτοπλαστίπρασ, τὴν γλυψίδα, καὶ ὁ ποιητὴς ἔχει τὰς λέξεις, τὸν ρυθμὸν, τὸν στίχον; ἐκάστη τέχνη ἔχει καὶ τὸ ὄργανον οὗ ποιεῖται χρῆσιν. Τὸ ὄργανον δὲ τοῦ ὑποκριτοῦ ἔστι αὐτὸς οὗτος». Καὶ ἀναπτύσσει ὁ διαπρεπὴς ὑποκριτὴς τοῦ Γαλλικοῦ-θεάτρου τὴν γνώμην αὐτοῦ ταύτην. Ἐκ τούτων δὲ φανερόν ὅτι τὸ ὑλικὸν τῆς τέχνης τοῦ ὑποκριτοῦ, ὅπερ κατεργάζεται καὶ φέρεται ὅπως δι' αὐτοῦ παρουσιάσῃ τὴν διάπλασιν αὐτοῦ εἶνε ἢ ἰδία αὐτοῦ παράστασις, τὸ σῶμα, ἢ ζωὴ αὐτοῦ. «Ὅθεν ὁ ὑποκριτὴς, ὡς ἐξάγεται ἐκ τούτου, ὀφείλει νὰ ἦ διπλοῦς· ἔχειν τὸ ἐν αὐτοῦ, ὅπερ εἶνε τὸ ὄργανον: τὸ δ' ὑψώ, ὅπερ εἶνε τὸ ὄργανον: τὸ ἐν συλλαμβάνει τὸ δημιουργηθὲν πρόσωπον, ἢ μάλλον, τῆς συλλήψεως ἀντικείμενον τῷ συγγραφεῖ, βλέπει αὐτὸ οἷον ὁ συγγραφεὺς κατέστησε, Ταρτούφον, Ἀμλέτον, Ρωμαῖον κτλ., τὸ δὲ πρότυπον (modèle) τοῦτο τὸ δ' ὑψώ τὸ διαπλάσσει. Ἴδου ἐν τῇ δισυδικότητι ταύτῃ τὸ χαρακτηριστικὸν τοῦ ὑποκριτοῦ. Τὸ αὐτὸ ὑψίσταται καὶ παρὰ τοῖς συγγραφεῦσι, καὶ οὗτοι ἔχουσι τὸ ἐν καὶ τὸ δ' ὑψώ αὐτῶν, ἀλλὰ παρ' αὐτοῖς οὐκ εἶσι ταῦτα ἐνεργητικὰ ὡς παρὰ τῷ ὑποκριτῇ, διότι τὸ ἐν τοῦ συγγραφέως ἐτάζει τὸ δ' ὑψώ, ἀλλὰ δὲν ἐγγίζει αὐτό, τὸ ἐν ὅμως τοῦ ὑποκριτοῦ, τούναντιον, ἐνεργεῖ ἐπὶ τοῦ δ' ὑψώ μέχρι τῆς μεταμορφώσεως αὐτοῦ, μέχρις οὗ σχηματίζει τὸ κατὰ διά-

νοιαν συλληφθὲν πρόσωπον, ἐν μᾶ δὲ λέξει μέχρις οὗ δι' αὐτοῦ ποιῆσει τὸ ἴδιον αὐτοῦ ἔργον τέχνης.

Ὁ ζωγράφος, προτιθέμενος νὰ ποιῶν πρόσωπο-γραφίαν, τίθησι πρὸ αὐτοῦ τὸ πρότυπον καὶ ἐκτελεῖ τὴν ὅλην ἐργασίαν, μεθ' ἧν τὸ ἔργον αὐτοῦ περατοῦται, ἀλλ' ὁ ὑποκριτὴς μείζον τούτου νὰ πράξῃ ἔχει, ὀφείλει εἰσελθεῖν εἰς τὴν εἰκόνα, διότι πρέπει ἢ προσωπογραφία αὐτὴ νὰ ὀμιλῇ, νὰ δρῶ, νὰ περιπατῇ ἐν τῷ πλαισίῳ αὐτῆς, τῇ σκηνῇ, παρέχουσα τῷ θεατῇ αὐτὸ τοῦτο τὸ πρόσωπον. Ὁ ὑποκριτὴς λοιπὸν προτιθέμενος νὰ ποιῶν προσωπογραφίαν, ἦτοι νὰ διαπλάσῃ σχῆμα (rôle) πρέπει ἐν πρώτοις δι' ἐπισταμένης καὶ ἐπανεληλυμένης ἀναγνώσεως νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὸν νοῦν τοῦ συγγραφέως, νὰ διακρίνῃ τὴν σημασίαν καὶ τὴν ἀλήθειαν τοῦ προσώπου αὐτοῦ, νὰ ἀναγάγῃ αὐτὸ ἐπὶ τοῦ πίνακος αὐτοῦ, νὰ ἴδῃ αὐτὸ τέλος ὁποῖον δεόν νὰ ἦ. Οὕτως ἔχει τὸ πρότυπον αὐτοῦ. Εἶτα, ὡς ὁ ζωγράφος, λαμβάνει ἕκαστον σημεῖον καὶ διατυποῖ αὐτό, οὐχὶ ἐπὶ τοῦ ὑψάσματος ὡς ἐκεῖνος, ἀλλ' ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου, προσαρμόζει εἰς τὸ δ' ὑψώ αὐτοῦ πᾶν στοιχεῖον τοῦ προσώπου τούτου. Βλέπει ἐν τῷ Ταρτούφῳ τὴν στολίαν ταύτην, ἐνδύεται αὐτήν, βλέπει παρ' αὐτῷ τὸ βᾶδισμα τοῦτο, ἀντιγράφει αὐτό, βλέπει τὸ πρόσωπον τοῦτο, λαμβάνει αὐτό, καὶ καθόλου ἀντιγράφει τὸν Ταρτούφον μέχρις οὗ ἡ κριτικὴ, ἦτις ἐνυπάρχει ἐν τῷ ἐν ἑαυτοῦ, ἰκανοποιηθῆ καὶ διαγνώσῃ ὅτι ἀληθῶς τὸ δ' ὑψώ αὐτοῦ ὁμοιάζει τῷ Ταρτούφῳ. Ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ τοῦτο, διότι μέχρι τοῦδε ἔχει τὴν ὁμοιότητα τῆς ἐπιφανείας, τοῦ ἐξωτερικοῦ τοῦ προσώπου, οὐχὶ τὸ πρόσωπον αὐτό, δεόν ἔτι νὰ ποιῶν τὸν Ταρτούφον ὁμιλοῦντα τῇ φωνῇ αὐτοῦ καὶ πρὸς ἀποπεράτωσιν τοῦ ὅλου ἔργου αὐτοῦ πρέπει οὗτος νὰ κινῆται, νὰ βαδίξῃ, νὰ χειρονομή, ν' ἀκούσῃ, νὰ σκέπτεται τῇ ψυχῇ, ἢν ἀνευρίσκει ἐν τῷ Ταρτούφῳ. Τότε μόνον ἢ προσωπογραφία συντελεσθῆ, ἔστι δὲ δυνατόν νὰ πλαισιωθῆ, ἦτοι νὰ τεθῆ ἐπὶ τῆς σκηνῆς. Ἴδου ἡ τέχνη τοῦ ὑποκριτοῦ ἐν γενικαῖς γραμμαῖς, ἀλλὰ πρὸς τούτοις πολλὰ εἶσι καὶ ἄλλα ἄπερ δεόν νὰ ἐκτεθῶσιν, ἵνα ὁρθῇ αὐτὴ, ἦτις, ἀόριστος οὕσα παρ' ἡμῖν, πολλὰς συγχύσεις τῶν κριτικῶν τοῦ θεάτρου γραφόντων παρουσιάζει, διότι ἀτυχῶς παρ' ἡμῖν ἢ κριτικὴ αὕτη, ἦτις ἔστι φιλολογία, ἀπαιτεῖ δὲ πολλὰς καὶ ποικίλας γνώσεις, φιλολογικὰς τε καὶ τεχνικὰς, ἀφίεται ἔρμαιο τῷ τυχόντι. Τούτου ἕνεκα συγχύζεται ἢ τραγωδία πρὸς τὸ νῦν κυρίως δρᾶμα καὶ τοῦτο αὐτὸ πρὸς τὴν κωμωδίαν, τούτου ἕνεκα ὁ Μολιέρος ἐπανερχεται εἰς τὸν κόσμον ἡμῶν αἰῶνα μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, τούτου ἕνεκα παράδοξοι διατυποῦνται φιλολογικαὶ ἰδέαι καὶ περὶ ὑποκριτικῆς ἐκφέρονται πλεῖστα ὅσα ἀλληλωναιρούμενα καὶ ἀντιφατικὰ. Τὰ ἀνωτέρω εἶσιν οἰονεῖ προοίμιον ὅσων μέλλομεν εἰπεῖν ἐν ἄλλῃ εὐκαιρίᾳ περὶ τῆς ὑποκριτικῆς, οἷα αὕτη κρατεῖ ἐν Εὐρώπῃ, μάλιστα ἐν Ἰαλλίᾳ, καὶ ὡς ἐννοοῦσιν αὐτὴν οἱ κράτιστοι καὶ διασημότατοι τῶν ὑποκριτῶν καὶ οἱ κύριος ἀναμφισβητήτου κριτικοί, ἰδίᾳ δὲ περὶ τῆς σημασίας ἐν αὐτῇ τοῦ καλῶς λέγειν (bien dire), ἦτις ὅλως, ὡς φαίνεται, παρ' ἡμῖν ἀγνοεῖται καὶ τῆς φυσικῆς (naturel) καὶ κατὰ φύσιν (nature) σχολῆς, τῶν διαφορῶν ἑκατέρωθεν καὶ τῆς νῦν κρατούσης ἐξ αὐτῶν. Φανερόν δ' ἐκ τούτων γενήσεται ὅτι ἢ ἀπλῆ καὶ ἐν πᾶσι καὶ πάντοτε ἀντιγραφὴ τῆς φύσεως,

ἢν ὡς τὸ ἄκρον ἄκρον τῆς τέχνης καὶ παρ' ἡμῖν τινες ἀποφαίνονται, ἐφ' ᾧ πολλάκις ὑποκριτὴν ὡς ἀρίστα ὑποκρινάμενον μέμψονται, ἐπαινοῦσι δ' ἄλλον γρονθοκοπήσαντα τὴν τέχνην, ἀποκρούεται. Συμπέρασμα δ' αὐτῶν ἔσται ὅτι τὰ νῦν κρατοῦντα οὐδαμῶς ἦσαν ξένα τοῖς ἀρχαίοις, ὅτι παρ' Ἀριστοτέλει ἀπαντᾷ ἢ βᾶσις τῆς νῦν ὑποκριτικῆς, ἐν δὲ τοῖς ἔργοις τῆς τέχνης ἐκείνων διατυποῦται αὕτη ἐν ὅλῃ αὐτῆς τῇ μεγαλοπρεπείᾳ καὶ δόξῃ, ἔχουσα τὸ μέτρον καὶ ἐπὶ πᾶσι τὸ καλόν.

ΧΡΟΝΙΚΑ. — Ἀσμενέστατα ἀνέγνωμεν ὅτι προσεγγὼς ἀναβιβάζεται ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ θεάτρου Ὁμοιοῖας ἐν Ἀθήναις νέον ἔργον τοῦ κρατίστου τῶν νεωτέρων ἡμῶν δραματικῶν κ. Δ. Βερναρδάκη. Ἡ νέα αὕτη τραγωδία τοῦ ποιητοῦ τῆς Μερόπης ἐπιγράφεται Φύστα, ἀποτελεῖται δὲ ἐκ τρισχιλίων περίπου ἰαμβικῶν στίχων, ἡ δὲ ὑπόθεσις αὐτῆς ἔστιν εἰλημμένη ἐκ τῆς Βυζαντινῆς ἱστορίας. Μετὰ τὰς ἀπογοητεύσεις τῶν θεατροφθόρων καὶ τεχνοφθόρων κωμειδούλων ἢ διδασκαλῶν τραγωδίας συντεταγμένης μάλιστα ὑπὸ καλλιτέχνου οἷος ὁ κ. Βερναρδάκης ἔστι γεγονός σημαντικό, προῖσται δ' ἴσως νὰ πατάξῃ τὰς συντελεσθείσας καὶ συντελουμένας ἐν τῷ ναφί τῆς Μελπομένης ἀσχημίας ὑπὸ τῶν δίκην ἀφανιστῶν φουρμένων τῶν ἀγνωστων συγγραφέων.

Νέον ἔργον ἐδιδάχθη ἐν τῷ αὐτῷ θεάτρῳ, . . . κωμειδούλιον τοῦ κ. Κορομηλῆ, ἐπιγραφόμενον ἢ Ἀγάπη τῆς Λουλουξίας. Τὴν ὥρα ἔον ὄνομα! Καθὰ ἐν ταῖς ἐφημερίσιν ἀνέγνωμεν τὸ νέον τοῦτο ἔργον δὲν ἐπέτυχε, κατεκρίθη δὲ καὶ ὡς παρωδῶν τὴν θρησκείαν, ὅπερ ἠνάγκασε τὸν κ. Κορομηλῆν δι' ἐπιστολῆς αὐτοῦ νὰ δηλώσῃ ὅτι ὅλως παρεξηγήθη.

Ἐπίσης ἐδιδάχθη ἐν τῷ θεάτρῳ Τσόχα ἕτερον κωμειδούλιον ὑπὸ Ἡλ. Καπετανάκη ἐπιγραφόμενον, ὁ Γενικός Γραμματέτης. Καθ' ἦν ἀνέγνωμεν κριτικὴν ἐν τῷ Ἀστει ἢ δευτέρα πρόξις μόνη ἐκ τῶν τριῶν εἶνε ἐπιτυχῆς. Ἐπὶ πᾶσιν ὅμως ἐδιδάχθη ἐν τῷ θεάτρῳ τῆς Ὁμοιοῖας ἢ Διονυσία (Denise) τοῦ Δουμᾶ τὰ μάλιστα ἐπιτυχῶς. Περὶ τοῦ ἔργου τούτου καὶ τῆς ὑποκρινάμενης τὴν Διονυσίαν δεσποινίδος Αἰκ. Βερώνη ἐγράψαμεν ὅτε τὸ ἔργον ἐδιδάχθη ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ ἐνταῦθα Βέρδη.

— Ἐν Παρισίαις πολλὸς λόγος γίνεται ἀπὸ τοῦ νῦν περὶ τοῦ νέου ἔργου τοῦ Δουμᾶ υἱοῦ le Chemin des Thèbes, ὅπερ ὑπεσχέθη ἀπὸ τοσούτου χρόνου τῇ Γαλλικῇ-Κωμωδίᾳ. Περιμένεται ἀνυπόμονως τὸ ἔργον τοῦτο τοῦ συγγραφέως τῆς Denise.

— Ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Γαλλικῇ-Κωμωδίαν ἢ τοσούτον πάταγον ποιήσασα ἄρτι δεσποινὴς Reichenberg, ὑποδύσασα αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ σχῆμα (rôle) ὅπερ ὑπεδύθη ὅτε τὸ πρῶτον εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἐπιφανὲς θεάτρον, τὸ τῆς Agnes ἐν τῇ École des femmes. Ἡ ὑποδοχὴ αὐτῆς ἐγένετο πως ἐπιφυλακτικῆ, καίτοι ὡς γνωστὴν ὑποδύεται τὴν Agnes ἀμμήτως (incomparable).

— Ἐπανεληλυθῶσιν ἀπὸ τῆς Γαλλικῇ-Κωμωδίας τὸ ἀριστοῦργημα τοῦ E. Pailleron le Monde où l'on s'ennuie καὶ τὸ γνωστὸν δρᾶμα τοῦ Ἀλεξ. Παρώδη Reine Juana. Ἐπανεληλυθῶσιν ἔτι les Effrontés καὶ ἢ Grisélidis.

— Ἐξέδθη ὁ ἕβδομος τόμος τῶν ἀπάντων τοῦ Ἀλεξ. Δουμᾶ υἱοῦ, περιλαμβάνων τὴν Princesse de Bagdad, τὴν Denise καὶ τὴν Francillon.

— Κατὰ τὸν προσεχῆ χειμῶνα ἐν Παρισίαις θὰ ὑπάρξῃ ἰτα-

λικὸν μελοδράμα ἐν τῇ Μελοδράματι. Ὁ ἀναλαβὼν τὰς παραστάσεις ἐστὶν ὁ γνωστὸς ἰταλὸς ἐκδότης Sonzogno.

— Ἀπὸ τοῦ ἐπιόντος ἔτους ὁ κ. Siegfried Wagner, υἱὸς τῆς κυρίας Cosima Wagner καὶ τοῦ ἐξόχου γερμανοῦ μουσουργοῦ, θὰ διευθύνῃ τὴν ὀρχήστραν τοῦ Μμελοδράματος Bayreuth.

— Ὁ μέγας ἰταλὸς τραγωδὸς Saloni ἐγένετο κάτοχος ἐξοχικῆς οἰκίας ἐν τοῖς περίξ τῆς Βιέννης δι' ἣν ἀπέτισε 350,000 φράγκα. Ὁ δὲ ἀντίζηλος αὐτοῦ Ἑρνέστος Rossi ἐδέξατο νὰ διδάξῃ ἐν δημοκριτικῷ θεάτρῳ μικρᾶς πόλεως ἀντὶ μετρίας ἀμοιβῆς.

— Περὶ τὰ τέλη τοῦ ὀκτωβρίου γενήσεται ἡ ἐναρξὶς τῶν παραστάσεων τοῦ ἐν Παρισίῳ θεάτρου τῆς Ἀναγεννήσεως (Renaissance) διὰ τοῦ ἔργου τοῦ ἐπιφανοῦς κριτικοῦ Ἰουλίου Lemaitre *les Rois*. Τὰ γυμνάσια ἀρχοῦνται κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἐπιόντος Σεπτεμβρίου, ὅτε ἡ Σάρρα Bernhardt θὰ ἐπανέλθῃ εἰς Παρισίους, καθὼς ἐδήλωσεν αὐτὴ τηλεγραφικῶς ἐξ Ἀμερικῆς. Ὡς γνωστὸν ἡ Σάρρα κατὰ τὴν χειμερινὴν περίοδον, μετὰ ἱκανῶν ἐτῶν ἀπουσίας ἐκ Παρισίων, διδάξει ἐν τῷ προσημειωθέντι θεάτρῳ, ἔχουσα ὡς διευθυντὴν τὸν Μαυρίκιον Grau, κυρίως ὁμῶς αὐτὴ ἀποτελοῦσα τὴν ψυχὴν τοῦ θεάτρου.

— Ὁ *Falstaff* τοῦ Verdi μετεφράσθη εἰς τὴν γερμανικὴν καὶ πρόκειται κατὰ τὸν ἐπιόντα χειμῶνα νὰ δοθῇ ἐν τῷ αυτοκρατορικῷ θεάτρῳ τοῦ Βερολίνου ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Dr. Münck.

— Ἀπεβίωσεν ὁ ἐπιφανὴς ἰταλὸς μελοποιὸς Alfredo Gatalani, μελοποιὸς τοῦ *Loreley*, εἰς ἡλικίαν τριάκοντα ἐννέα ἐτῶν.

— Ἐν Ἀθήναις ἐδιδάχθη ὁ Οἰδίπους Τύραννος τοῦ Σοφοκλέους κατὰ μετάφρασιν, πλὴν αἱ ἐφημερίδες ἐλάχιστα ἔγραψαν περὶ τῆς διδασκαλίας ταύτης. Δὲν ἐσημειώθη ἀκριβῶς καὶ τίνας οἱ διδάξαντες, οὐδεὶς δὲ τῶν γνωστῶν ὑποκριτῶν φαίνεται μετασχῶν αὐτῆς.

ΟΔ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Ἐν Ἑλλάδι πολιτικὴ κατάστασις ἤρξατο διὰ τὴν ἐπιχειρῆσιν σύγκλησιν τῆς Βουλῆς ἐξελισσομένην αἰσθητότερον· ἐνῶ δ' ἡ κυβέρνησις συντόμως ἐργάζεται εἰς συμπλήρωσιν τῶν νομοθετικῶν μέτρων, ἅτινα θὰ ὑποβάλῃ αὐτῇ καὶ δι' ὧν θὰ ἐπεδίωκε τὴν περαιτέρω ἐξακολούθησιν τοῦ ἐφ' ᾧ ὑπὸ τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ ἡνακτος ἐκλήθη ἔργου, οἱ τῶν ἀντιπολιτευτικῶν ὁμάδων ἡγέται συνασπισμοῦς καὶ συμμαχίας βουλευόνται, ὅπως μὴ ἐπιτρέψωσι κἄν τῷ ὑπουργεῖῳ νὰ ἐκθέσῃ τὸ πρόγραμμα αὐτοῦ. — Καὶ ὁμῶς ἡ τοῦ κ. Σωτηροπούλου κυβέρνησις εἶναι ἀξία κρείττονος ἐν τῷ κοινοβουλίῳ ὑποδοχῆς. Αὕτη δὲν δύναται βεβαίως νὰ δεμύνηται ὅτι κατὰ τὴν ὀλιγοχρόνιον μέχρι τοῦδε ἀρχὴν αὐτῆς ἠνώρθωσε τὸν τόπον ἀπὸ τῆς πολλαπλῆς, μάλιστα δὲ τῆς οικονομικῆς καταπτώσεως, εἰς ἣν παλαιαὶ ἁμαρτίαι περιέστεισαν αὐτόν, ἀλλ' οὐδ' ὅτι εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἐν προερχεῖ μέλλοντι

ἀσφαλοῦς ἀνωρθώσεως ταύτης εἰσῆγαγεν αὐτόν τὰ οικονομικὰ ἰδιὰ πράγματα τοῦ κράτους εἰς τοιοῦτον σημεῖον δεινότητος, ὡς πᾶσι γνωστὸν, παρέλαβεν, ὥστε ἡ ὑπ' αὐτῆς ἐπιχειρηθεῖσα πρόχειρος θεραπεία οὐπω ἠδυνήθη νὰ παραγάγῃ τὰ παρ' αὐτῆς προσδοκῆθέντα ἀποτελέσματα. Ἐν τούτοις ἀπέδειξε δύο ἀρετὰς, αἵτινες κατὰ δίκαιον λόγον ἐξασφαλίζουν αὐτῇ τίτλους ἐκτιμῆσεως. — Ἐν πρώτοις ἡ κυβέρνησις αὕτη ἔσχε τὸ ἡρωϊκὸν θάρρος νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὴν βασιλικὴν πρόκλησιν καὶ ν' ἀναλάβῃ τὴν διεύθυνσιν τῶν δημοσίων ἐν περιστάσει, καθ' ἣς οἱ τέως ἡἱμῶν Ἀτλαντοὶ κεκτημένοι ἐθεώρησαν τὸ ἔργον βαρύτερον ἢ κατὰ τοὺς ὤμους αὐτῶν καὶ δειλοψύχως ἀπεδείσαντο αὐτό. Καὶ δὲν εἶναι τοῦτο μόνον ἀναλαβοῦσα ἡ ὑπὸ τὸν κ. Σωτηροπούλου κυβέρνησις τὸ δυσχερέστατον τοῦτο ἔργον, ἀνέλαβεν αὐτὸ μετὰ τῆς πεποιθίσεως, ὅτι θὰ διεξαγάγῃ αὐτὸ ἀνευ ὑποβολῆς τοῦ κράτους εἰς τὸν ἄκρον ἐκείνον ἐξευτελισμὸν, ὃν τοῦτο θὰ ὑφίστατο, εἰ ὑπεβάλλετο εἰς τὴν κατὰ Καραπάνου καὶ Κωνσταντόπουλου θεραπείαν, ἣν ἄρτι, τὰς ἀρχὰς αὐτοῦ ἀρνούμενος, ἠσπάσατο καὶ ὁ κ. Τρικούπισ, ἐν ταῖς τελευταίαις μάλιστα ἡμέραις τοσοῦτον ἐν τῇ ὁδῷ ταύτῃ τῆς παλινδρομίας χωρήσας, ὥστε νὰ περιλάβῃ ἐν τῷ προγράμματι αὐτοῦ καὶ τὴν διάλυσιν τῆς θωροκτικῆς μοίρας, ὑπὲρ τῆς ἀνάγκης τῆς διατηρήσεως τῆς ὁποίας τοσαῦτα ἡμῖν τέως ἐλογόκωπον. — Ἀλλὰ θετικώτερον τίτλον ἐθνικῆς ἐκτιμῆσεως ἀποτελεῖ τῇ ἐνεστώσῃ ἑλληνικῇ κυβερνήσει ἡ δραστηριότης, μεθ' ἧς τὸ διοικητικὸν αὐτῆς ἔργον ἐπεδίωξε, καὶ τὰ εὐτυχῆ σχετικῶς ἀποτελέσματα, ἅτινα τὴν ἐν τούτῳ ἐργασίαν ἐπέστειραν. Αἱ ὑπηρεσίαι ἰδίαι, ἄς παρέσχε τῇ δημοσίᾳ τῆς χώρας ἀσφάλεια, ἀναμφισβήτητα δικαιώματα ἐπὶ τῆς εὐγνωμοσύνης τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἐξησφάλισαν αὐτῇ. — Διὰ ταῦτα νομίζομεν ὅτι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ὑπουργεῖον δικαιούται νὰ τύχῃ, ἂν μὴ ἀμέσου ὑπὸ τῆς Βουλῆς ὑποστηρίξεως, ἀλλὰ τοῦλάχιστον ἀνοχῆς τινος πρὸς ἐκθεσὴν τῶν λεπτομερειῶν τοῦ προγράμματος, καθ' ὃ θὰ ἐπεζητεῖ τὴν ἐξακολούθησιν τοῦ ἔργου τῆς ἐντίμου οικονομικῆς ἀνωρθώσεως τοῦ κράτους, ἔργου, οὗ ἀρχὴν μὲν ἀπετέλει ἡ ὑπ' αὐτοῦ διεξαχθεῖσα οικονομικὴ ἐπιχειρησις, ἀλλ' ὅπερ αὕτη δι' οὗς προείπομεν λόγους καὶ διὰ τὴν κρατοῦσαν ἀβεβαιότητα περὶ τῆς ἐν τῷ Βουλευτηρίῳ τύχης τῆς συμβάσεως ταύτης οὐπω ἐπαρκῶς προήγαγεν. — Ἄλλως σκεπτόμενοι οἱ ἡγέται τῶν ἀντιπολιτευτικῶν μερίδων, φαίνονται ἡμῖν παρορῶντες τὰ συμπεράσματα, ἅτινα δύναται πᾶς νὰ συναγάγῃ ἐκ τῆς στάσεως αὐτῶν ταύτης, ἐν οὕτῳ μάλιστα κρισίμοις καιροῖς, συμπεράσματα μὴ συνηγοροῦντα ἅλιαν ὑπὲρ τοῦ ἄλλως ἀδιαμφισβητήτου πατριωτισμοῦ καὶ τῆς πολιτικῆς αὐτῶν ἀφιλοκερδεΐας. — Καὶ δύναται μὲν νὰ κωλύσῃ τὴν κυβέρνησιν τοῦ νὰ ὑποβάλῃ τὸν προϋπολογισμὸν καὶ τὰ ἄλλα μέτρα αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ ὁ ἀνώτατος ἀρχὸν δύναται νὰ ὑπομνήσῃ αὐτοῖς ὅτι ἡ ἐνεστώσα Βουλὴ μετὰ τὴν ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως, ἥτις ἐξεπροσώπει τὴν μεγίστην πλειοψηφίαν αὐτῆς, ἐπίσημον ἐγκατάλειψιν τοῦ ἔργου, ἐφ' ᾧ ἐκλήθη ὑπὸ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ τῇ 3ῃ μαΐου, παρητήσατο τὴν ἐντολὴν αὐτῆς· τότε δὲ, χορηγῶν τὴν διάλυσιν τῇ κυβερνήσει, θὰ

ἐποιεῖτο νέαν ἐκκλησίαν εἰς τὴν ψῆφον τοῦ ἔθνους, ὅπερ θὰ ἔκρινε μεταξὺ τῶν δι' ἐπαγγελματικῆς δοκιμασίας ἀποδειχθέντων ἀνεπαρκῶν εἰς τὴν οικονομικὴν ἀνωρθοσὶν τῆς χώρας, τῶν τὴν ἀνωρθοσὶν ταύτην ἐπαγγελλομένων διὰ τῆς εἰς τὸν βόρβορον τῆς χρεωκοπίας καταβύθισεως αὐτῆς καὶ τῶν ἐχόντων τὴν πατριωτικὴν γενναϊότητα νὰ φρονώσιν ὅτι διὰ τοῦ συστήματος αὐτῶν, εἰς τινὰς οικονομίας καὶ φρολογικὰς τακτοποιήσεις μετὰ τῆς καταργήσεως τῶν ἀρρομισθίων συνισταμένου, ἀνευ τῆς ἐσχάτης ταύτης ἀτιμώσεως θὰ κατωρθοῦτο ἡ διακανόνισις τῶν οικονομικῶν πραγμάτων τοῦ κράτους. — Ἡ προτίμησις μεταξὺ τῶν τριῶν τούτων κατηγοριῶν δὲν νομίζομεν ὅτι δύναται τόσον εὐχερῶς, ὅσον οἱ ἐνδιαφερόμενοι κολακεύονται νὰ πιστεύωσι, ν' ἀποβῇ ὑπὲρ τῆς πρώτης. Θὰ ὑπάρξῃ πάντως δισταγμός· ἐν τῇ ἀμφιταλαντεύσει δὲ ταύτῃ δύναται ν' ἔχῃ μεγάλην ροπὴν ἡ δύναμις ἐκείνη, ἥτις οὕτως ἀποτελεσματικῶς ἐξεδηλώθη καὶ κατὰ τὰς μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἀπόλυσιν τοῦ κ. Δηλιγιάννη ἐκλογάς.

Καὶ ἡ διὰ τῶν ἐπαναληπτικῶν ἐκλογῶν ὀριστικὴ συμπλήρωσις τῶν ἐν Γαλλίᾳ ἐκλογικῶν ἀποτελεσμάτων ἀπέδειξε τὴν χώραν ὑπὸ ἐνός ἐμφερομένου μόνον πόθου, νὰ κυβερνηθῇ κατὰ μετριοπαθεῖς δημοκρατικὸν σύστημα, ὅπερ, ἐπιτρέπον τὴν ἐλευθέραν ἀνάπτυξιν πασῶν τῶν χρησίμων δυνάμεων τοῦ πολιτοῦ καὶ παρέχον αὐτῷ πᾶσαν εὐλογον εἰς τὴν ἀνάπτυξιν ταύτην συνδρομὴν καὶ στάδιον πρὸς ἐπιφελῆ αὐτῷ τε καὶ τῇ πατρίδι χρησιμοποίησιν αὐτῆς, ἀποκλείει τὴν ἐπικράτησιν τῶν ἄκρων ἐκείνων πολιτικοκοινωνικῶν ἀπαιτήσεων, αἵτινες, εἰς οἰκτρὰν παρεξήγησιν τῶν ἀρχῶν τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς πολιτείας τὴν ἀρχὴν αὐτῶν ὀφείλουσαι, μόνον τὸν ὄλεθρον παντὸς ἀληθῶς ἀγαθοῦ θὰ ἐπέφερον ἐκπληρούμεναι. — Ἀξία ὡσαύτως ἰδίας παρατηρήσεως εἶνε ἡ καὶ κατὰ τὰς ἐπαναληπτικὰς ἐκλογὰς ἐξακολουθίσασα φορὰ ἐναντίον τῶν ἀποδεδειγμένων μὲν ἐνόχων τοῦ παναμαϊκοῦ αἰσχύους, ἀλλ' ἅμα καὶ ἐναντίον τῶν ἐπιχειρησάντων διὰ τῆς συκοφαντίας καὶ τῶν μηχανοραφίῶν κατ' ἀθῶν ἀνδρῶν νὰ ἐξυπηρετήσωσι τὰ πολιτικὰ ἢ προσωπικὰ αὐτῶν συμφέροντα. — Ἡ λεπτομέρεια αὕτη, μαρτυροῦσα λελογισμένην χρεῖσιν τοῦ δικαιώματος τῆς ψήφου, ἀποδεικνύει ἠθικὴν πρόοδον, ἥς τὰ ἐν τῷ πολιτικῷ βίῳ ἀγαθὰ περιττὸν ὄλωσ νὰ ὑποδείξωμεν. Ἀρκεῖ τοῦτο μόνον νὰ εἰπῶμεν, ὅτι αὕτη μόνη δύναται νὰ τηρῇ τὸ κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα ἐν τῇ περιορῇ ἐκείνῃ, ἥτις καθιστᾷ αὐτὸ πρᾶγμα τὸ ἄριστον τῶν πολιτικῶν συστημάτων, ἀνευ δὲ τῆς ὁποίας ἀποβαίνει ὄργανον μόνον τῶν δημοκόπων, τῶν ἀρχολιπάρων καὶ τῶν θελώντων πολιτικὰ πάθη νὰ ἐνασκήσωσι. — Τὸ εὐάρεστον δὲ τοῦτο τῶν τελευταίων ἐκλογῶν ἀποτέλεσμα ἔσχε τῇ Γαλλίᾳ καὶ ἕτερον ἐν τῇ ἐξωτερικῇ αὐτῆς πολιτικῇ ἀγαθόν. Πείσαν ὀριστικῶς πάντας ὅτι ἡ δημοκρατία βαθείας πλέον καὶ ἀδιασείστους ἔχει ἐμβεβλημένας τὰς ρίζας αὐτῆς ἐν τῇ χώρᾳ, ἥρε καὶ ἐν Πετρούπολει πᾶσαν τυχὸν τέως ὑφίσταμένην ἀμφιβολίαν περὶ τῆς στερεότητος τῆς ἐν Γαλλίᾳ πολιτικῆς καταστάσεως καὶ οὕτω προῦκάλεσε τὴν ὀριστικὴν τῆς ρωσικῆς κυβερνήσεως ἀπόφασιν περὶ ἀποδόσεως τῆς ἐν Κρονστάδῃ ἐπισκέψεως τοῦ γαλλικοῦ

στόλου διὰ τῆς εἰς Τουλῶνα μετὰ τινὰς ἡμέρας μεταβάσεως τῆς ρωσικῆς μοίρας τῆς Μεσογείου, μεταβάσεως μελετωμένης μὲν ἀπὸ πολλοῦ καὶ ἀναβαλλομένης, ἐπερχομένης δὲ νῦν καὶ ὡς τι ἀντίροστον πρὸς τὴν κατὰ τὰ ἐν Μέρτς γερμανικὰ στρατιωτικὰ γυμνάσια παρουσίαν τοῦ προίγκηπος τῆς Νεαπόλεως, ἐκπροσωποῦντος τὸν οἶκον τῆς Σαβοΐας, ἀρρομοῦντα τί ὀφείλει τῇ Γαλλίᾳ καὶ μὴ ὀκνοῦντα νὰ συμπανηγυρίξῃ τοῖς Γερμανοῖς τὴν τῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων αὐτῶν ἐπιδεικτικὴν ἀνάπτυξιν ἐπὶ ἐδάφους, δι' ἀκρωτηριασμοῦ τῆς γαλλικῆς χώρας προσκρηθέντος.

Ἐν Ἀγγλίᾳ τὸ ἰρλανδικὸν ζήτημα ἐξῆλθε ὄσον τῆς ἐν τῇ Βουλῇ τῶν Κοινοτήτων δοκιμασίας αὐτοῦ, μεταδιδασθὲν ἦδη εἰς τὴν τῶν Λόρδων, ἥτις ἀπέδεξατο τὸ σχετικὸν νομοσχέδιον ἐν πρώτῃ ἀναγνώσει, ὃ ἐστὶν ἐδέχθη νὰ ρίψῃ ἐπ' αὐτοῦ ἐταστικὸν βλέμμα. — Πιθανὸν ἦδη ἦν ὅτι ἐν τῇ δευτέρᾳ ἢ τῇ τρίτῃ ἀναγνώσει τὸ νομοσχέδιον ἀπορριφθῆσεται· ἀλλὰ τὴν πιθανότητα ταύτην εἰς βεβαιότητα σχεδὸν μετέβαλεν ἡ ἀσύνητος κατὰ τὴν τελευταίαν ὥραν συμπεριφορὰ τῆς παρνελκῆς ἰρλανδικῆς μερίδος ἐν τῇ Βουλῇ τῶν Κοινοτήτων. — Αὕτη, δημοκοπίας χάριν ἀναλαβοῦσα τὴν σημαίαν τῶν ἀκροτάτων ἰρλανδικῶν ἀπαιτήσεων, διὰ τινος τῶν μελῶν αὐτῆς ἐκήρυξεν ὅτι τὰ ὑπὸ τῶν φιλελευθέρων παραχωρούμενα τῇ Ἰρλανδίᾳ ἢ νῆδος μόνον ὡς ἀρχὴν τινὰ δύναται νὰ θεωρηθῇ, ἐπιφυλασσομένη βραδύτερον νὰ ἐπιζητήσῃ τελειότεραν τῶν πόθων αὐτῆς ἐκπλήρωσιν. — Ἐννοεῖται ὅτι τῆς δηλώσεως ταύτης παρὰ τὴν τῇ ἐπαύριον γενομένην ὑπὸ τοῦ ἡγέτου τῆς ἀντιπαρνελικῆς, ἥτοι τῆς κυρίως ἰρλανδικῆς μερίδος ἀναίρεσιν θὰ ἐπιλάθωνται προθύμως οἱ τῆς ἰρλανδικῆς αὐτονομίας πολέμοι, ἅτε μεγάλως συνηγοροῦσιν ὑπὲρ τοῦ μόνου ἐπιχειρήματος αὐτῶν, ὅτι αἱ τοῦ κ. Γλάδστονος παραχωρήσεις γενήσονται ἀφελγητῶς εἰς ἀποπειράς πρὸς τέλειον μετὰ τινὰ χρόνον χωρισμὸν τῆς νήσου ἀπὸ τοῦ βρετανικοῦ κράτους κατὰ τὰ ἐν Νορβηγίᾳ νῦν γινόμενα. — Τὸ μέγα ἀληθῶς σφάλμα τοῦτο τῶν παρνελικῶν ἐμείωσε τὸ ἐπὶ τῶν Λόρδων ἀποτέλεσμα τῆς τελευταίας ἐν τῇ Βουλῇ τῶν κοινοτήτων ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἀγορεύσεως τοῦ κ. Γλάδστονος, σαφῶς δηλώσαντος ὅτι, ἂν μὴ νομίμως παραχωρηθῇ τῇ Ἰρλανδίᾳ ἢ ἐντὸς τῶν δυνατῶν ὁρίων αὐτοδιοικήσεως, ὑπάρχει φόβος μὴ ὁ ἰρλανδικὸς λαὸς ἐκτραπῇ αἰσθητότερον τῆς νομοταγοῦς ὁδοῦ καὶ δι' ἄλλων μέσων, δυναμένων νὰ ἔχωσιν ἐσχάτως σοβαρὰ ἐπακόλουθα, ἐπιζητήσῃ τὴν πρόσκτησιν τῶν δικαιωμάτων, ἅτινα ἀρροῦνται αὐτῷ.

Τὸ ζήτημα τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων τῆς βορείου Ἑυρώπης ἀποτελεῖ πάντοτε ἐν τῶν θεμάτων, περὶ ἃ στρέφονται αἱ τῶν πολιτικολογούντων συζητήσεις. Ὁ γερμανορωσικὸς ἰδία τελωνειακὸς πόλεμος, ὀφειλόμενος κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς τὴν ἐν Γερμανίᾳ κατῆσθιν τῶν προστατευτικῶν ἀρχῶν, ἤρξατο ἐμφανίζων τὰ ἀποτελέσματά του κατὰ τρόπον, ὅστις θὰ ἐπῆρκει, ὅπως ἐμπνεύσῃ μεταμέλειαν τοῖς ἐλαφρῶ τῇ καρδίᾳ μὴ ὀκνήσασιν γενικά, καὶ πολιτικὰ μάλιστα, συμφέροντα τοῦ γερμανικοῦ κράτους νὰ θυσιάσωσιν εἰς τὸν βωμὸν τῶν ἰδιωτικῶν συμφερόντων ὀλίγων τινῶν γαιοθεσποτῶν. — Καὶ ἐν πρώτοις ἔχο-

μεν τὴν ἐν εὐρυτάτῳ κύκλῳ ἀνάπτυξιν τῆς παρὰ τὰ γερμανορρωδικὰ μεθόρια λαθρεμπορίας, μάταιον ἀποποφαινούσης τὸν ὑπὸ τῆς γερμανικῆς κυβερνήσεως θεσπισμὸν τῶν βαρέων ἐκείνων κατὰ τῆς ρωδικῆς εἰσαγωγῆς δασμῶν. Οἱ ἐν Βερολίῳ τὴν ἐνάδικον τῆς λαθρεμπορίας ταύτης, θαυματοργικῶς κατακλυζούσης τὰς γερμανικὰς ἀγορὰς διὰ ρωδικῶν δημοπρατικῶν, ἀποδίδουσιν εἰς τὴν ἐκουσίαν ἀδράνειαν τῶν παρὰ τὰ μεθόρια ρωδικῶν ἀρχῶν, ἐν ᾧ ἡ αἰτία δύναται ἐξ ἴσου ν' ἀποδοθῆ καὶ εἰς τὴν ἀκουσίαν ἀδράνειαν τῶν κατὰ τὰ αὐτὰ μέρη γερμανικῶν· ἀλλὰ δὲν πρόκειται περὶ τούτου· τὸ σπουδαιότερον εἶναι ὅτι ἐκ τῆς καταστάσεως ταύτης θὰ προκύψωσιν ἀναμφιβόλως ῥήξεις σοβαραί, δυνάμεναι καὶ αὐτὰς τὰς πολιτικὰς σχέσεις τῶν δύο ὁμόρων αυτοκρατοριῶν νὰ διακυβεύσωσιν. — Ἐπεταὶ ἡ τῶν ἐμπορικῶν πόλεων τῆς Γερμανίας στάσις ἀπέναντι τοῦ τελωνειακοῦ τούτου πολέμου. Τὰ ἐμπορικὰ ἐπιμελητήρια τῶν πόλεων Λυδέκνης, Στετίνου, Δανζίγου καὶ Καινιξβέργης δι' ἀναφορὰς αὐτῶν πρὸς τὸν αὐτοκράτορα διεμαρτυρήθησαν κατὰ τοῦ πολέμου τούτου, ὅς, λέγουσι, καταστρέφει τὸ ἐμπόριον τῶν ὀνομασθεισῶν πόλεων. Ὁ αὐτοκράτωρ ἠγανάκτησε πρὸς τὸ διάβημα, τοῦτο δὲ πείθει ἡμᾶς ὅτι ἐν Βερολίῳ ἐξακολουθοῦσι κρατοῦσαι αἱ αὐταὶ πάντοτε ἀρχαί, ὅτι δὲ τὰ προκαταρκτικὰ ταῦτα τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῶν ἀποτελέσματα δὲν φαίνονται ἐπαρκῶς διδάσκοντα ἐκείνους, οἵτινες ὤφειλον ὡς μάλιστα ἐγκαίρως νὰ διδάσκωνται. — Τὰ διδάγματα ταῦτα ἠδύνατο ἴσως νὰ παρασκευάσωσι πλεονα ἐπιτυχίαν ταῖς μετὰ τινὰς ἡμέρας ἐπαναλαμβανόμεναις διαπραγματεύσεσι πρὸς διομολόγησιν ἐμπορικῆς τῶν δύο κρατῶν συμβάσεως καὶ ἄρσιν τοῦ νῦν διεξαγομένου πολέμου· ἀλλ' ἀτυχῶς οὐδὲν τοιοῦτο προδιαφαίνεται συμβησόμενον, ἐνῶ ἄφ' ἑτέρου καὶ οἱ ἐν Πετροπόλει δὲν φαίνονται διατεθειμένοι πρὸς ὑποχώρησιν. — Τοῦλάχιστον ἡ ὑπὸ τοῦ ρωδικοῦ Ἀγγελοφύρου τῆς κυβερνήσεως δημοσίευσίς τοῦ κειμένου τῆς συνθήκης, ἣν τῷ 1891 ἡ Γερμανία διομολόγησε μετὰ τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ δειχθῆ δι' αὐτῆς ὅτι τότε ἡ γερμανικὴ κυβερνήσις ἀντὶ τῆς εἰς τὴν χώραν εἰσαγωγῆς τῶν ἀμερικανικῶν δημοπρατικῶν ἠρκέσθη εἰς τὴν ἀπὸ τῶν γερμανικῶν προϊόντων, τῶν εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας εἰσαγομένων, ἀποτροπὴν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ πύξηνμένου ἀμερικανικοῦ δασμολογίου καὶ τῆς ὑπὸ τῆς ἀμερικανικῆς κυβερνήσεως ἐναδικῆσεως τοῦ δικαιώματος αὐτῆς πρὸς ἀποκλεισμὸν τοῦ γερμανικοῦ εἰσαγωγικοῦ ἐμπορίου, μαρτυρεῖ ὅτι ἡ ρωδικὴ κυβερνήσις ἐμμένει ἐν τῇ ἀρχῇ αὐτῆς τοῦ μὴ παραχωρῆσαι τῇ Γερμανίᾳ πλεονα τῶν ὑπὸ τῆς ἀμερικανικῆς κυβερνήσεως ἐπὶ τῷ αὐτῷ λόγῳ παραχωρηθέντων αὐτῇ, ὅπερ δὲν δύναται νὰ λογισθῆ ὡς ἀγαθὰ ὑπὲρ τῶν διαπραγματεύσεων προσιωπιζόμενον.

Σπουδαίαν ὡσαύτως θέσιν ἐν ταῖς πολιτικαῖς συζητήσεσι τῶν δύο τελευταίων ἐβδομάδων κατέλαβεν ἡ κατ' ἀκολουθίαν τοῦ θανάτου τοῦ δουκὸς τῆς Σαξωνίας--Κοβούρβης--Γόθας μεταβίβασις τοῦ δουκικοῦ τούτου στέμματος τῷ δουκὶ τοῦ Ἐδιμβούργου δυνάμει τῶν δικαιωμάτων, ἅτινα ἐξασφαλίζει αὐτῷ ὁ γάμος

τοῦ πατρὸς αὐτοῦ πρίγκιπος Ἀλβέρτου. — Ὁ πρίγκις Βίσμαρκ, καλῶς διορῶν τὰ ἄτοπα, ἅτινα θὰ συνεπήγετο ἡ ἐν τοῖς γερμανοῖς ἡγεμόσι τῆς νεολογίας τετονικῆς ὁμοσπονδίας ἀνάμιξις ξένου πρίγκιπος, ἐγκαίρως εἶχε πειραθῆ νὰ ἐξαγοράσῃ διὰ χρημάτων τὰ δικαιώματα ταῦτα· αἱ διαπραγματεύσεις δὲ, καίτοι δὲν εἶχον τελείως περατωθῆ, εἶχον προαχθῆ μέχρι τοσοῦτου, ὥστε ἡμεπισθῆμι εἶχε κηρυχθῆ ὅτι ὁ δουξ τοῦ Ἐδιμβούργου, ὃς διὰ τὴν ἀγγλικὴν αὐτοῦ καταγωγὴν, τὴν ἀγγλικὴν ἀνατροφὴν καὶ τὰ ἄκρα ἀγγλικά φρονήματα δὲν ἐθεωρεῖτο κατάλληλος εἰς τὴν κυβερνήσιν γερμανικοῦ δουκάτου, θὰ μετεβίβαζε τὰ δικαιώματά του εἰς τὸν γερμανικῶς ἀνατεθραμμένον υἱὸν αὐτοῦ πρίγκιπα Ἀλφρέδον, προσδεδύοντα καὶ τὸ λουθηρανικὸν δόγμα κατὰ τὰ ὑπὸ τοῦ συντάγματος διακελευόμενα, ἀξιοματικὸν τῆς πρωδικῆς φρουρᾶς καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἀρμοδιώτερον εἰς τὴν διαδοχὴν. — Ἐν τούτοις πάντα ταῦτα, τῆς ὥρας ἐπιστάσεως, λησιμονοῦνται· μόλις δὲ τοῦ δουκὸς Ἐρνέστου ἐκπνεύσαντος, ὁ δουξ τοῦ Ἐδιμβούργου ὁμνύει πίστιν εἰς τὸν ἀνεψιὸν αὐτοῦ αὐτοκράτορα Γουλιέλμον καὶ κηρύττει τὴν ἀνάρρησιν αὐτοῦ πρὸς τοὺς νέους ὑπηκόους του. — Τὸ πρᾶγμα ἔθιξε σοβαρῶς τὴν τετονικὴν φιλοτιμίαν, τῆς δημοκράτου ἀλλῶς τε τοῦ δουκάτου μὴ ἐγγνωμένης πάντοτε ἐπαρκῶς περὶ τοῦ ἀκινδύνου τῆς εἰς τὰ ὁμοσπονδιακὰ πράγματα τοῦ κράτους ἀναμίξεως καὶ ἐνὸς ἄγγλου πρίγκιπος· μόνη δὲ ἐλπίς παρήγορος ὑπολείπεται ἡ ὑπόθεσις — εἰς ἣν ὅμως οὐδεὶς ἐπίσημος ὑπαιγιμὸς ἐγένετο — ὅτι ὁ δουξ τοῦ Ἐδιμβούργου κατέλαβε τὴν ἀρχὴν προσωρινῶς μόνον, μέχρι τῆς ἐνπληρώσεως τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, τῆ 3)15 προσεχοῦς ὀκτωβρίου συμπληροῦντος τὸ δέκατον ἔνατον τῆς ἡλικίας αὐτοῦ ἔτος.

Ἐν Αὐστρίᾳ τὸ ὑπὲρ τῆς καθολικῆς ψήφοφορίας κίνημα ἐξακολουθεῖ συντόμως ἐπιδιωκόμενον, ὡς ἐδείχθη ἐκ τοῦ νέου ἐν Βιέννῃ, καὶ ἐν τῷ ἀριστοκρατικωτάτῳ μάλιστα τῆς πόλεως περιπάτῳ, τῷ Πράτερ, συγκροτηθέντος συλλαλητηρίου. — Οἱ ῥήτορες μετὰ πολλῆς σφοδρότητος ἀνέπτυξαν τὰ ὑπὲρ τῶν ἐργατικῶν ἀξιώσεων, μάλιστα δὲ ὑπὲρ τῆς καθολικῆς ψήφοφορίας, ἣν ὡς πολιτειακὴν πανάκειαν παρέδιδον. θέματά των, ἔχοντες μάλιστα ἐπὶ τῶν βημάτων, ἄφ' ὧν ἠγόρευσαν, ἀναπεπταμένας σημαίας φερούσας ἀναγεγραμμένας τὰς κηρυττομένας ἀρχὰς· ἀλλ' αἱ ἀστυνομικαὶ ἀρχαί, ἀπαθῶς τὸ πρᾶγμα προσιδούσαι, δὲν παρέσχον ἀφορμὴν δι' ἐπεκτάσεως πρὸς παρκώλυσιν εἰς συγκρούσεις. — Αἱ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐνέργειαι, φαίνεται, δὲν θὰ παύσωσι πρὶν ἢ ἐπιτευχθῆ καὶ αὐτόθι ὁ θεσπισμὸς τῆς καθολικῆς ψήφοφορίας.

M. E. M.

ΦΥΡΔΗΝ ΜΙΓΔΗΝ.

Διακεκομένης οὔσης τῆς ἐκδόσεως τοῦ **Νεολόγου** κατὰ τὴν παρελθούσαν κυριακὴν, 22 αὐγούστου, ἡ **Ἐβδομαδιαία Ἐπιθεώρησις** δὲν ἐξεδόθη.

Τῇ 12ῃ ἐπιόντος Σεπτεμβρίου τελεσθήσονται προσηκόντως τὰ ἐγκαινία τοῦ μεγαλοπρεποῦς καὶ κατὰ τὰ τελειώτατα συστήματα οἰκοδομηθέντος **Ζωγραφείου** τῆς ἐν Σταυροδραμῷ ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου κοινότητος.

— Τὸ ἐπιφανὲς ἐκδοτικὸν κατὰ τὴν ἑλληνικὴν ἱστορίαν τοῦ **Hachette** ἐκδόσειν ἀπὸ τινος ἄτλαντα ἱστορικῆς Γεωγραφίας ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ δοκίμου χαρτογράφου **Σχράδερ** καὶ τῆ συμπαρῆσαι πολλῶν καθηγητῶν. Οἱ εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἱστορίαν ἀναφερόμενοι πίνακες θὰ εἰκονίζωσι α') τὴν ἑλληνισμὴν κατὰ τὴν **Ε' π. Χ.** ἑκατοντ., β') τὴν Ἑλλάδα ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ **Περικλέους γ')** τὸ κράτος τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου καὶ τὴν Ἑλλάδα ἐπὶ τῆς ἀρχαίης συμπολιτείας δ') τὰ ἐπὶ τῶν διαδόχων καὶ τῶν ἐπιγόνων.

— Ὁ γερμανὸς καθηγητῆς **Κάπας** ἀγγέλλει ἔκδοσιν ἀριστοτελικῷ λεξικῷ μέλλοντος νὰ περιλάβῃ τὴν φιλοσοφικὴν ἐρμηναίαν πάντων τῶν φιλοσοφικῶν ὄρων, ὅσοι εὐρηγῆναι ἐν τοῖς συγγράμμασι τοῦ **Σταγίρου**.

— Ἡ ἐταιρεία τῶν καλλιτεχνῶν τῆς Βιέννης (**Genossen = schaft der bildenden Künstler Wiens**) διοργανῆσαι διὰ τὸ 1894 ὑπὸ τὴν ὑψηλὴν προστασίαν τοῦ ἀρχιδουκῆ **Καρλόλου** — **Λουδοβίκου** τῆς Αὐστρίας τὴν τρίτην διεθνή αὐτῆς ἔκθεσιν τῶν ὠραίων τεχνῶν ἐπὶ τῇ εἰκοσιπενταετηρίδι τῆς ἰδρύσεως τοῦ **Kustlerhaus**.

Τῆς ἐχθέςσεως ταύτης ἐνάρξει γενήσεται τῇ 19)31 **μαΐου** 1894. Τὰ βραβεῖα εἰσὶ ποικίλα, ὧν προεξάρχει τὸ τοῦ αὐτοκράτορος **Φραγκίσκου** Ἰωσήφ ὑπὲρ ἀυστριακοῦ καλλιτέχνου. Ἐτερα δὲ μετὰλλια εἰσὶ καὶ προωρισμένα τοῖς ξένοις ἐκθέταις. Θὰ εἶνε δὲ ἡ ἔκθεσις, ἀρχιτεκτονική, γλυπτική, ζωγραφική, κτλ. Τὰ ἐκθέματα γενήσονται δεκτὰ μέχρι τῆς 1 **φεβρ.** 1894.

— Ὁ φίλος καθηγητῆς τῆς σχολῆς τῶν ἀνωτέρων σπουδῶν ἐν Γαλλίᾳ καὶ υἱὸς τοῦ πατρ' ἡμῶν κυρίου **N. Ψυχάρη** κ. **Ἰωάννης Ψυχάρης** ἐδημοσίευσεν ἐν τῷ **Χρόνῳ** τῶν Παρισίων τῇ 29 αὐγούστου κρίσιν ἐπὶ τινος διηγήματος τοῦ ἐν Ἀθήναις κ. **Καρκαθίτσα**, ἑξάρων τὴν ἐν αὐτῷ ὑπάρχουσαν ἀφέλειαν καὶ καὶ γραμμικότητα καὶ μάλιστα ἀπόδειξιν τοῦ πρὸς τὰ θεῖα σεβασμοῦ τῶν Ἑλλήνων. Ἐπιγράφεται δὲ ἡ κρίσις **l'Excommunie (à propos d' une nouvelle Grecque**.

— Ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς 20 αὐγούστου τῆς ἐν Παρισίοις ἀκαδημίας τῶν ἐπιγραφῶν καὶ τῶν γραμμάτων ὁ διεθυντῆς τῆς ἐν Ἀθήναις γαλλικῆς σχολῆς καὶ τῶν ἐν Δελφοῖς ἀνασκευῶν κ. **Homolle** ἀνεκινώσατο τὰς τέως εἰς φῶς ἐξαχθείσας ἀρχαιότητας καὶ ἐν τελείᾳ ἐποίησατο λόγον περὶ τῶν ἐν ταῖς ἀγγλικαῖς ἐφημερίσιν ἀναγραφέντων ἐπὶ τῇ προσωρινῇ διακοπῇ τῶν ἀνασκευῶν, ἐπιρρίπτων τὴν αἰτίαν ἐπὶ τοῦ ἑλληνικοῦ ἐπόπτου. Καθὰ δὲ ἐν ταῖς ἀττικαῖς ἐφημερίσιν ἀνεγράφη, πρὸ τῆς ἀνεκινώσεως ταύτης, ὁ κ. **Homolle** ἐποίησατο τὰς ἐξῆς δηλώσεις. « Ὁδὲκ-

μῶς παρέβημεν τὴν σύμβασιν καὶ τοὺς κανονισμοὺς, ἀλλ' ἐγενήμεθα θύματα καταχρήσεως τῆς ἐξουσίας τῶν ἑλλήνων πρακτόρων παρὰ τὰς ὁδηγίας μάλιστα τοῦ ὑπουργείου. Ὁ ὑπουργὸς κ. **Δ. Ράλλης** ἀναγνωρίσας ἐν μεγίστῃ φιλοφροσύνῃ καὶ πληρεστάτῃ δικαιοσύνῃ τὰς καταχρήσεις ταύτας ἀνεκάλεσε τὸν ἐπόπτην. Δὲν ἀπεκρύψαμεν ἀπὸ τῶν ἑλλήνων ἀρχῶν τὰς ἀνακαλύψεις, τοῦναντίον κατὰ πᾶσαν ἐσπέραν συνετάττομεν διπλοὺν εὐρετήριον, θεωρούμενον ὑπὸ τοῦ ἑλλήνου ἐπόπτου καὶ ὑπὸ μέλους τῆς γαλλικῆς ἀποστολῆς. Δὲν ἀπεκρύψαμεν τοῖς ξένοις τὰ ἀγάλματα καὶ τὰς ἐπιγραφὰς, ἐπικαλοῦμαι δὲ ἰδίᾳ τὴν μαρτυρίαν τῶν Ἀγγλων, ὅς ἄσμενοι ὑπεδεξάμεθα ».

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Σάββατον, 28 αὐγούστου.

Οὐδὲν ἄξιαν λόγου οἰκονομικὸν γεγονός ἐχομεν ν' ἀναγράψωμεν κατὰ τὴν ἐβδομάδα ταύτην, καθ' ἣν ἐξηκολούθησε ἡ ζωρὰ διατήρησις τῶν τιμῶν τῶν ὀθωμανικῶν χρεωγράφων, καίτοι ἡ ἀνατίμησις αὐτῶν περιορίσθη εἰς μικρὰς διαφορὰς. Οὐ μόνον τὰ ὀθωμανικὰ χρεώγραφα ἀνετιμήθησαν κατὰ τὴν ἐβδομάδα ταύτην, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ εἰς τὴν δυσμένειαν τῆς κερδοσκοπίας ἐκτεθειμένα, ἐν γένει δὲ ἡ βελτιώσις ὑπῆρξε γενικὴ οὐ μόνον ἐπὶ τῶν Εὐρωπαϊκῶν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἀμερικανικῶν χρεωγράφων καὶ ἀξιῶν, μὴδ' αὐτῶν τῶν μεξικανικῶν καὶ τῶν ἀργεντινῶν ἐξαιρουμένων. Λόγοι τῆς βελτιώσεως ταύτης εἶναι ἡ κατεύνασις τῆς ἀμερικανικῆς κρίσεως, καὶ ἡ πεποίθησις ὅτι ἡ ἀγγλικὴ τράπεζα πρῶτον, εἶτα δὲ καὶ αἱ λοιπαὶ ἀναγκασθῆσαν νὰ υποβιβάσωσι τὸν τόκον τῆς προεξοφλήσεως. Ἐνομίζετο μάλιστα ὅτι ἡ ὑπὸ τῆς ἀγγλικῆς τραπέζης ἐλάττωσις τοῦ τόκου θὰ ἐγένετο κατὰ τὴν ἐβδομάδα ταύτην, ἀλλὰ τὸ συμβούλιον τῆς τραπέζης ἐνέκρινε νὰ τὴν ἀναβάλλῃ ἐπὶ τινὰς ἐτι ἡμέρας, ἥτοι μέχρι τῆς προσεχοῦς πέμπτης.

Ἐπαισθητῶς ἐβεβλιώθη καὶ ἡ οἰκονομικοὶ κατὰστασις τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, πολλὰ δὲ τῶν τραπεζῶν, αἱ ὅποια εἶχον ἀναστειλῆ τὰς πληρωμὰς αὐτῶν, ἐπανελάβον ἤδη αὐτάς. Ἀλλῶς δὲ ἡ οἰκονομικὴ θέσις τῶν πλείστων ἐξ αὐτῶν δὲν ἦτο τοσοῦτον ἀπελπιστικὴ, ὅσον παρέστησεν αὐτὴν ὁ φόβος καὶ ἡ δυσπιστία.

Κατὰ τινὰ στατιστικὴν, ἣν ἐχομεν ὑπ' ὄψει, καὶ ἣν χάριν περιοργείας παραθέτομεν, αἱ μέχρι τῆς 1ης Ἰουλίου, ἥτοι ἐντὸς τῆς πρώτης ἐξαμηνίας τοῦ ἔτους τούτου τὰς πληρωμὰς αὐτῶν ἀναστειλάσαι τράπεζαι τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν ἀνῆρχοντο εἰς 224, ἐξ ὧν 115 ἦσαν κυβερνητικαὶ καὶ ἐθνικαί, 20 ταμειυτικαί, 80 ἰδιωτικαί, 4 δανειστικαί καὶ 5 διαφόρων ἐταιριῶν. Τούτων τὸ μὲν παθητικὸν ἀνῆρχετο ἐν συνόλῳ εἰς 68,671,000 δολλάρια, τὸ δὲ ἐνεργητικὸν εἰς 58,506,000. Σημειωτέον ὅμως ὅτι ἡ στατιστικὴ αὕτη δὲν περιλαμβάνει εἰ μὴ τὰ θύματα τῆς πρώτης ἐξαμηνίας, ἐνῶ ἡ δευτέρῃ τῆς κρίσεως ἦτο κυρίως εἰς τοὺς δύο κατόπιν μῆνας, καθ'

οὗς τὰ θύματα ἐδιπλασιάσθησαν. Εἰς ταύτας ἐὰν προσθέσωμεν τὰ ἀναστειλάντα τὰς ἐργασίας αὐτῶν βιομηχανικά καταστήματα, ὡς καὶ τὰς πτωχευσάσας ἐμπορικὰς ἐταιρίας, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς, θὰ κατανοήσωμεν τὸ μέγεθος τῶν γενομένων συμφορῶν, καὶ θὰ θαυμάσωμεν τὴν ταχύτητα, μεθ' ἧς παρήλθεν ἡ κρίσις καὶ ἐπανῆλθε τὸ θάρρος εἰς τοὺς ἄλλως τολμηροτάτους καὶ μεγαλοπράγμονας ἀμερικανούς. Πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἄνω πληροφοριῶν, ἀς δὲν θεωροῦμεν ἀναξίας προσοχῆς, ὡς σχετιζομένας πρὸς τὴν οἰκονομικὴν ἐν γένει τοῦ κόσμου κατάστασιν, σημειοῦμεν ὅτι τὰ ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτείαις κατὰ τὴν 30 ἰουνίου 1892 κυκλοφοροῦντα χρηματικά ποσὰ ἀνῆρχοντο εἰς 320,616.000 δολάρια, κατὰ δὲ τὴν 1 ἰουλίου 1893 ἠλαττοῦντο εἰς 318,744,000, ὥστε περὶ τὰ 2 ἑκατομμύρια λιρῶν ἐλείψαν ἐκ τῆς κυκλοφορίας, ἐξ οὗ ἐπῆλθε ἡ χρηματικὴ στυνωρία καὶ ἡ κρίσις. Ἐκτοτε ὅμως ἡ κατάστασις ἐβεβλιώθη, τὲ δὲ ἐλλείποντα ποσὰ συνειπλήρωθησαν διὰ τοῦ ἐξ Εὐρώπης ἀποσταλέντος χρυσοῦ. Συμποσομένου μέχρι πρὸ τινῶν ἡμερῶν εἰς 2 1/2 ἑκατομμύρια λιρῶν ἀγγλικῶν. Πλὴν τούτου ἡ κυβερνήσις τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν διέταξε τὰ νομισματοκοπεῖα τῆς Φιλαδέλφειας καὶ τοῦ ἁγίου Φραγκίσκου νὰ κόψωσιν εἰς νομίσματα τὸν εἰς ῥάβδους καὶ ἐλάσματα κατατεθειμένον χρυσόν, οὗ ἡ ἀξία ἀνέρχεται εἰς 85—90 ἑκατομμύρια δολάρια, διάφοροι δὲ ὑποβάλλοντες προτάσεις, ὅπως τεθῆ ἑξαετής τὸ εἰς τὴν ἐκ νέου ψυγαδευσίν τοῦ χρυσοῦ. Πάντα ταῦτα ἐξηγοῦσι τὴν ἀποτόμως ἐπελθοῦσαν βελτίωσιν τῆς καταστάσεως. ὅσον ἀφορᾷ τὸν χρυσόν. Ἦδη μένει τὸ ζήτημα τοῦ ἀργύρου, ὅπου κατ' αὐτὰς ἀπασχολεῖ τὴν Γαλλίαν καὶ τὰ ἄλλα τῆς λατινικῆς ἐνώσεως κράτη. Ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν τῆς Γαλλίας διέταξε ἦδη ἵνα γέννηται ἐπίσημος στατιστικὴ τῶν ἐν Γαλλίᾳ κυκλοφορούντων ξένων ἀργυρῶν νομισμάτων, καίτοι ἐδημοσιεύθη ἦδη ἡμετέριος τοιαύτη παρὰ τοῦ ἐν τῷ ὑπουργεῖῳ τῶν οἰκονομικῶν κ. Foville. Κατὰ τὴν στατιστικὴν ταύτην. ἦν θεωροῦμεν ἀξίαν περιεργείας, ἡ Γαλλία ἔκοψε μέχρι τοῦ 1878 ἀργυρᾶ φρ. 5,060,600,000, ἡ Βελγικὴ 488,400,000, ἡ Ἰταλία 549,200,000, ἡ Ἑλβετία μέχρι τοῦ 1891 10,600,000, καὶ ἡ Ἑλλάς 15,500,000.

Ἐκ τούτων ἡ Γαλλία κατέχει κατὰ τὸν κ. Foville, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν παρὰ τε γαλλικῆν τραπεζῆν ἐναποθεθειμένων, τὰ ἀκόλουθα περίπου ποσὰ.

Γαλλικά τῶν 5 φρ. νομίσματα ἀργ.	1,450,000,000 φρ.
Βελγικά	» » 375,000,000 »
Ἰταλικά	» » 325,000,000 »
Ἑλβετικά	» » 7,000,000 »
Ἑλληνικά	» » 14,000,000 »

φρ. 2,071,000,000, εἰς τὰ ὅποια ἂν συμπεριληφθῶσι 200 περίπου ἑκατομμύρια εἰς μικρότερα τῶν πενταφράγιων νομίσματα, ἀνέρχεται τὸ ὅλον ποσὸν εἰς 2,250,000,000 περίπου. Ἄξιον δὲ σημειώσως εἶνε ὅτι τὸ ὅλον σχεδὸν τῶν ἀργυρῶν ἐλληνικῶν νομισμάτων ὑπάρχει ἐν Γαλλίᾳ.

Ἐπανερχόμενοι εἰς τὴν ἐβδομαδιαίαν κίνησιν τοῦ ἡμετέρου χρηματιστηρίου παρατηροῦμεν ὅτι τὸ γε-

νικὸν χρέος, ὅπερ τὴν δευτέραν ἐκλείσει 24,22 κατὰ τὸ χρεοπῶν κλεισίμον ἐτιμᾶτο 24,27 αἰ μετοχαὶ τοῦ Μονοπωλείου ἀπὸ τῆς τιμῆς τῆς δευτέρας 16,311/2 ἔφθασαν χθὲς 16,36 αἰ δὲ ὁμολογίαι τῶν Σιδηροδρόμων διεκυμαίνοντο μεταξὺ 86 5/8 — 86 3/4, τὸ δὲ Ὄσμανι εὐρίσκετο καὶ χθὲς εἰς τὴν αὐτὴν τῆς δευτέρας τιμὴν 89, 10.

Τὰ ἐλληνικά χρεώγραφα μετὰ τινὰς μικρὰς διακυμάνσεις ἐντὸς τῆς ἐβδομάδος ἔδειξαν χθὲς σημεῖα τινὰ βελτιώσεως, τοῦ μὲν Παγίου τιμωμένου 31 1/4 τοῦ δὲ Μονοπωλείου 41 1/2 τοῦ δὲ δανείου τοῦ 1881 38 1/2 καὶ τοῦ 1884 36 1/2. Ἄγνοοῦμεν εἰσέτι ἂν τὸ νέον δάνειον Funding εἰσῆχθη ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ τοῦ Λονδίνου καὶ εἰς τίνιας τιμὰς γίνεται ἡ διαπραγματεύσις αὐτοῦ. Ἐνταῦθα αἰ μετοχαὶ τοῦ Λαυρίου ἔμειναν στάσιμοι εἰς τὰ φρ. 34, αἰ δὲ λαχειοφόροι ὁμολογίαι εἰς τὰ 348.

Τὴν προσεχῆ δευτέραν τὸ χρηματιστήριον ἔσται κλειστὸν ἕνεκα τῆς ἐορτῆς τῆς πρώτης τοῦ ἔτους παρ' Ἑβραίους, ὥστε ἡ δεκαπενθήμερος ἐκκαθάρισις ἀρχεται τὴν τρίτην καὶ λήγει τὴν πέμπτην.

Ν. ΦΩΤΙΑΔΗΣ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Β. Α. ΜΥΣΤΑΚΙΔΟΥ δ. φ. κλ. Γεωγραφικὸν Ἐγγειρίδιον κλ. τύπος Νεολόγου 1893. Σχ. 8ον.

Τὸ ἀξιόλογον τούτο Γεωγραφικὸν Ἐγγειρίδιον ὡς ὠνόμασεν αὐτὸ κ. Μ. τύπος Νεολόγου καὶ δαπάνη τῶν κ. κ. Σφόρα ἐκδόθη εἰς πειλοτισμένον διὰ σχημάτων ἀρκετῶν καὶ εἰκότων καλλίστων καὶ συντεταγμένον εἰς δύο τεύχη κατὰ τὰ νεώτατα τῆς ἐπιστήμης πορίσματα, προωριεῖται δὲ εἰς χρῆσιν τῶν ἐλληνικῶν σχολείων καὶ παρθεναγωγείων, τῶν τριῶν ἀνωτέρων τάξεων αὐτῶν. Τὸ βιβλίον εἶναι ἀληθῶς ἐν πολλοῖς μοναδικόν, συντάσσεται μετ' εὐσυνειδησίας οὐχὶ τυχούσης καὶ ἐν ἐπιγνώσει τοῦ τε καθήκοντος πρὸς τὴν ἐπιστήμην καὶ τὰς ἀνάγκας τῆς νεότητος τῶν σχολείων ἡμῶν. Ὁ ἄλλως τε εὐφρόμως γνωστὸς συγγραφεὺς καὶ φίλος συνεργάτης τῆς Ἐπιθεωρήσεως καὶ τοῦ βιβλίου αὐτοῦ προτίθει πρόλογον ἐκτενῆ, δι' οὗ πολλὰ ὅ τε διδάσκων καὶ ὁ διδασκόμενος καὶ ἐν γένει πᾶς ἀναγνώστης ὠφελεῖται καὶ προίξεται, διαβλέπει δ' ἐν τούτοις τὴν εὐρείαν αὐτοῦ μάθησιν, καὶ τὴν σθένος μετ' οὗ αἰ γράφει, ἀλλ' ἅμα ἐνίοτε καὶ τὴν σπουδὴν μετ' ἧς ἐν τῷ γράφειν προβαίνει, ἥνπερ παρακαλοῦμεν τὸν συγγραφεῖα νὰ καταπιεθῆ. Τὸ σύγγραμμα τοῦ Β. Μυστακίδου εἶναι οὐ μόνον προωρισμένον εἰς τὴν διδασκαλίαν, ἀλλὰ καὶ ἀπολαυστικὸν ἀνάγνωσμα, διότι καὶ ἐκ τῆς καθόλου καὶ Γενικῆς Γεωγραφίας ὀλίγας πάνυ καταλλήλους καὶ πρακτικὰς γνώσεις ἐγκατασπείρει περὶ τε τῶν φυλῶν π. χ. ἐμπορίου συγκοινωνίας, ἀτμοπλοίων, σιδηροδρόμων τηλεγράφων, νομισματικῶν συμβάσεων, ἀλλὰ ταύτας ἐν μέτρῳ μεμετριμένῳ καὶ τέλος ἐγκαταμινύει καὶ γνώσεις περὶ ἐκάστου, τόπου καὶ ὑπὸ ἔψοφιν ἐμπορικῆν, κλιματολογικῆν, στατιστικῆν, ἀναφέρει περὶ προϊόντων, περὶ ἀλιείας, μεταλλείας, βιομηχανίας, ἐκπαιδεύσεως κλ. κλ. ὡς δύναται ὁ βουλούμενος νὰ παρατηρήσῃ. Συνιστῶμεν τὸ ἔργον μετὰ θάρρους καὶ παύομεν τὴν λόγον ἀναφέροντες μόνον ὅτι τὸ μὲν Ἄσν τεύχος (15 τοσφ. φύλλα) περιέχει τὰς προκαταρκτικὰς γνώσεις ἐκ τῆς καθόλου Γεωγραφίας καὶ ὅλην τὴν ὀθωμανικὴν αὐτοκρατορίαν, τὸ δὲ Βον (15 τοσφ. φύλλ.) τὴν Ἑλλάδα Ἑβρώπην καὶ τὰς λοιπὰς ἡπείρους καὶ ὅπερ σπουδαῖον ὅτι ὁ συγγραφεὺς ὤρισεν εὐτελεῆ τιμὴν, ἵνα καταστήσῃ αὐτὸ προσιτόν.

Ὁ ἡμετέρος ΧΡΥΣΟΣΘΕΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

Κωνσταντινουπόλεως-Πέτραν Τυπολιτογραφικὸν ΛΕΟΛΟΓΟΥ

<p>NORHT BRITISH & MERCANTILE (Νόρθ Μπρίτις ἔ Μερκαντίλ) Ἰδρυθεῖσα τῷ 1809 Κεφάλαιον Λ. Στ. 8,000,000 Ἀποθεμ. » 10,695,969 Ἐτησίαι πρόσοδος τῷ 1891 Λ. Στ. 4,056,900</p>	<p>ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΑΙ (COMPAGNIES D'ASSURANCES) κατὰ τῆς πυρκαϊᾶς καὶ ἐπὶ τῆς ζωῆς. Ἡ ἔταιρία αὕται ἀσφαλίζουν ὁμοῦ κατὰ τῆς πυρκαϊᾶς κτίρια, ἱππία, ἐμπορεύματα κτλ. εἰς μετριωτάτας τιμὰς. Ταχεῖα καὶ ἐλευθέριος πληρωμὴ τῶν ζημιῶν. Ἐπεμμένα τῶν 20 ἑκατομμυρ. λιρῶν σιδηρικῶν ἐπιπρωτήσαν ἐπὶ τῶν δύο τοῦτων ἔταιριῶν διὰ ζήτησιν κατὰ τῶν πυρκαϊῶν μέχρι εἰκοσι τοῦ ἔτους 1889.</p>	<p>Northern Assurance (Νόρθερν Ἀσσουράνς) Ἰδρυθεῖσα τῷ 1836 Κεφάλαιον Λ. Στ. 3,000,000 Ἀποθεμ. » 3,650,872 Ἐτησίαι πρόσοδος τῷ 1891 Λ. Στ. 4,076,800</p>	<p>THE MARITIME Insurance Company Limited Ἰδρυθεῖσα τῷ 1864. Κεφάλαιον Λ. Στ. 500,000 Ἀποθεμ. » 102,345 Ἡ ἔταιρία αὕτη ἀσφαλίζει κατὰ τῶν ἐκ μεταφορᾶς κινδύνων ἐπερεύματα, χημικὰ τοδεύματα καὶ ναύλους δι' ἀτμοπλοίων ἢ ἰστιοφόρων εἰς τιμὰς μετριωτάτας.</p>
<p>Διὰ πλείονας πληροφορίας ἀπευθυντέον εἰς τὴν ἐν Κων. πόλει πρῶκτορα κ. KARNIK ΣΕΡΟΠΙΑΝ ἐν Χανίῳ Μεχμέτ Ἀ. ἡ Πασά, ἀριθ. 21 καὶ 22 ἐν Γα. αἰ.</p>			

1	4
2	5
3	6

Τραπεζίται τῆς ἔταιρίας ἐν Κωνσταντινουπόλει: **Ἡ Αὐτοκρατορικὴ Ὄθωμανικὴ Τράπεζα.**

Ἀπὸ πᾶσαν αἰτίαν ἀπευθυντέον τῷ κ. Σίμωνι Καϊσερλιάν, εἰδικῷ διευθυντῇ ἐν Κωνσταντινουπόλει, Γαλατᾷ, ὁδὸς Μαχμουδί, ἀριθ. 2, Χάνιον Ἰερ. μίαν ἔναντι τῆς Τραπεζῆς Καϊμόνδου.

<p>ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ τῷ 1828 καὶ 1892.</p>	<p>Δ'ΟΥΝΙΟΝ (L'UNION) ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΠΥΡΚΑΪΑΣ ΩΣ ΚΑΙ ΕΠΙ ΤΗΣ ΖΩΗΣ</p>	<p>ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ τῷ 1828 καὶ 1892.</p>																		
<p>ΕΔΡΕΥΟΥΣΑ ΕΝ ΠΑΡΣΙΟΙΣ ΕΝ Τῷ ΜΕΓΑΡῶ, ΑΥΤΗΣ, ΟΔΟΣ DE LA BANQUE, ΑΡ. 15</p>																				
<p>Κλάδος Πυρκαϊᾶς</p> <table border="1"> <tr> <td>Κεφάλαιον</td> <td>Φράγκα 10,000,000</td> </tr> <tr> <td>Ἀποθεματικὸν</td> <td>» 6,700,000</td> </tr> <tr> <td>Ἀδθάλαια</td> <td>» 63,770,000</td> </tr> <tr> <td>Ἐσοδα τοῦ ἔτους 1890</td> <td>» 1,000,000</td> </tr> <tr> <td>Ζημιαὶ πληρωθεῖσαι</td> <td>» 160,570,000</td> </tr> </table>		Κεφάλαιον	Φράγκα 10,000,000	Ἀποθεματικὸν	» 6,700,000	Ἀδθάλαια	» 63,770,000	Ἐσοδα τοῦ ἔτους 1890	» 1,000,000	Ζημιαὶ πληρωθεῖσαι	» 160,570,000	<p>Κλάδος Ζωῆς</p> <table border="1"> <tr> <td>Κεφάλαιον</td> <td>Φράγκα 10,000,000</td> </tr> <tr> <td>Ἀποθεματικὸν</td> <td>» 93,800,000</td> </tr> <tr> <td>Ζημιαὶ πληρωθεῖσαι</td> <td>» 59,000,900</td> </tr> <tr> <td>Ἀδθάλαια</td> <td>» 243,580,000</td> </tr> </table>	Κεφάλαιον	Φράγκα 10,000,000	Ἀποθεματικὸν	» 93,800,000	Ζημιαὶ πληρωθεῖσαι	» 59,000,900	Ἀδθάλαια	» 243,580,000
Κεφάλαιον	Φράγκα 10,000,000																			
Ἀποθεματικὸν	» 6,700,000																			
Ἀδθάλαια	» 63,770,000																			
Ἐσοδα τοῦ ἔτους 1890	» 1,000,000																			
Ζημιαὶ πληρωθεῖσαι	» 160,570,000																			
Κεφάλαιον	Φράγκα 10,000,000																			
Ἀποθεματικὸν	» 93,800,000																			
Ζημιαὶ πληρωθεῖσαι	» 59,000,900																			
Ἀδθάλαια	» 243,580,000																			

PHENIX FIRE OFFICE

ΑΓΓΛΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΠΥΡΚΑΪΑΣ

ΙΔΡΥΘΕΙΣ ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, ΤΩ 1782.

Ἀσφάλιστρα ἐτήσια Λ. Στ. **1,000,000**

Ἀσφάλιστρα πληρωθέντα μέχρι τῆς 31 Ἰοβρίου 1887
Λ. Στ. **16,000,000**

Ὁ **ΦΟΙΝΙΞ** ἀριθμεῖ μεταξὺ τῶν πολλῶν αὐτοῦ ἰδιοκτητῶν τοὺς πλουσιωτέρους κεφαλαιούχους καὶ τοὺς εὐφημότερον γνωστούς ἐν Ἀγγλίᾳ, ὡς ἐκ τούτου δὲ παρέχει τοῖς πελάταις αὐτοῦ τὴν ἐντελεστέραν ἀσφάλειαν.

Ἀσφάλειαι κατὰ πυρκαϊᾶς ἐπὶ παντοειδῶν ἀκινήτων, ἐπιπλῶν καὶ ἐμπορευμάτων ἐνεργούμεναι διὰ τῶν ὑποφαινομένων, οἵτινες ἔχουσι πληροξυσιότητα ὅπως διακανονίζωσιν ἐπὶ τόπου μετὰ ταχύτητος καὶ ἐλευθεριότητος τὰς ἀπωλείας καὶ ζημίας.
H. SW. N & C

Μόνοι Πράκτορες διὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ τὰ Προάστεια. Ἀριθ. 12. Σανδάλιτζη χάν, Γαλατῆ, ἀνωθεν τοῦ Ἀυστριακοῦ Ταχυδρομείου.

ΜΥΡΕΨΕΙΟΝ ΔΙΑΡΗΑΝΕ

G. MAZUYER & Cie

ΠΑΡΙΣΙΟΙ—32, Avenue de l'Opéra, 32 - ΠΑΡΙΣΙΟΙ
ΔΙΑΣΗΜΟΙ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ

LA DIAPHANE

ΠΟΥΔΡΑ

ΣΑΡΡΑ ΒΕΡΝΑΡ

ΥΔΩΡ ΚΟΛΩΝΙΑΣ ΡΩΣΙΚΟΝ	ΜΥΡΑ DU REGENT
ΥΔΩΡ ALA PEAUD'ESPAGNE	ΜΥΡΑ ΣΑΡΡΑΣ ΒΕΡΝΑΡ
ΜΥΡΑ FÉDORA	ΓΑΛΛΑ ΔΙΑΡΗΑΝΕ Α Λ' TRIS

Σάπωνες. Ἐκχυλιδύματα, Ὑδατὰ κρυμώσεως κτλ.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΕΝ ΑΠΑΣΙ ΤΟΙΣ ΚΥΡΙΩΤΕΡΟΙΣ ΜΥΡΟΠΩΛΕΙΟΙΣ

Διὰ παραγγελίας ἐπιτελεῖται ἐν τῇ Ἀλεξιάδῃ Χάν, ἀριθ. 17

ROYAL EXCHANGE ASSURANCE CORPORATION

ΑΓΓΛΙΚΗ ΠΥΡΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΝΩ ΤΩΝ 4,000,000 Λ.ΣΤ.

ΠΡΩΤΗΣ ΤΑΞΕΩΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ ΠΛΗΡΩΘΕΙΣΑΙ ΑΝΩ ΤΩΝ 35,000,000 Λ.ΣΤ.
ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1520

Ἀσφαλίζει κατὰ τῶν κινδύνων τῆς πυρκαϊᾶς, Ἐπιπλοεμπορεύματα, Κτήματα λιθινά τε καὶ ξύλινα εἰς ὄρους ἐπωφελείας καὶ ἀσφαλεστάτους δυνάμα. — Ἀποζημιώσεις ἄνευ ἐκπτώσεων.

Διεύθυνσις: WHITTAL-MAN Ἐν τῇ Πόλει.

Πράκτωρ

J. W. WHITTAL & Co